

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÇOCUK DÜNYASI DERGİSİNDE YER ALAN ÇEVİRİ
METİNLERİN İNDEKSİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Başak ÖZDEMİR

Enstitü Anabilim Dalı: Türkçe Eğitimi Bölümü

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖZDEMİR

HAZİRAN-2008

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÇOCUK DÜNYASI DERGİSİNDE YER ALAN ÇEVİRİ
METİNLERİN İNDEKSİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Başak ÖZDEMİR

**Enstitü Ana Bilim Dalı: Türkçe Eğitimi
Enstitü Ana Bilim Dalı: Türkçe Eğitimi Bölümü**

Bu tez 01/05/2008 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir

Jüri Başkanı
 Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Başkanı
 Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Başkanı
 Kabul
 Red
 Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim

Başak ÖZDEMİR

05.06.2008

ÖNSÖZ

Çocuğun dünyasında güzellikler çağrıştıran, onun ruhunda güzele ve iyiye karşı olumlu davranışlar geliştiren, hayal dünyasını zenginleştirerek ana dilinin tadını hissettiren eserler çocuk edebiyatı kapsamında değerlendirilir. Edebiyatımızda bu alanda yapılan ilk ciddi çalışmaları Tanzimat'tan sonra görmekteyiz. Tanzimat'tan sonra yayına başlayan çocuk dergiciliği, çocuk eğitimi alanında büyük bir öneme sahiptir. Çocuk dergilerinde çocuğun farklı kültürle tanışabilmesi için çeviri metinler kullanılır. Ç.D. dergisinde çok sayıda çeviri eser mevcuttur. Çeviri eserlerin yoğun bir şekilde bulunmasının nedeni çocuk edebiyatındaki boşluğun doldurulmasıdır. Çocuk edebiyatında çeviri, günümüz çocuk edebiyatını oldukça meşgul eden bir konudur. 1913 yılında yayınlanmaya başlayan Ç.D. dergisinde yer alan çeviri eser sayısı, aynı devirde çıkmış dergilere göre oldukça fazladır. Çocukların farklı kültürlerle tanışmasını, düşünce ve hayal dünyalarının zenginleşmesini sağlayan çeviri metinler Ç.D. dergisinin bel kemiğini oluşturur. Devrin sosyal, siyasal, psikolojik ve edebî yansımasını çeviri metinlerde görebilmekteyiz. Günümüz çocuk edebiyatının oluşmasına kaynaklık eden metinlerin birçoğu Ç.D. dergisinde mevcut olduğu için Ç.D. dergisindeki çeviri metinler inceledik..

Çalışmalarım sırasında ilgi ve yardımlarıyla daima yanımda olan değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖZDEMİR'e teşekkür ve saygılarımı sunarım. Ayrıca, bu günlere ulaşmamda emeklerini hiçbir zaman ödeyemeyeceğim aileme de şükranlarımı sunarım. Yetişmemde katkıları olan tüm hocalarıma da minnettar olduğumu ifade etmek isterim.

BAŞAK ÖZDEMİR

05.06.2008

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	viii
RESİM LİSTESİ.....	ix
GRAFİK LİSTESİ.....	x
TABLO LİSTESİ.....	xi
ÖZET.....	xii
SUMMARY.....	xiii
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1: YAZAR ADINA GÖRE GENEL İNDEKS.....	23
1.1. Yazar Adına Göre Genel İndeks.....	23
1.1.1.İngiliz Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	23
1.1.1.1.Masal Çevirileri.....	23
1.1.1.2 Hikâye Çevirileri.....	26
1.1.1.3 Fabl Çevirileri.....	27
1.1.1.4 Roman Çevirileri.....	29
1.1.1.5 Gezi Yazıları.....	30
1.1.1.6 Sohbet Yazıları.....	30
1.1.2 Fransız Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	30
1.1.2.1.Masal Çevirileri.....	30
1.1.2.2 Hikâye Çevirileri.....	33
1.1.2.3 Fabl Çevirileri.....	34
1.1.2.4.Sohbet Çevirileri.....	35
1.1.2.5 Biyografi.....	35
1.1.3 Alman Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	35
1.1.3.1.Masal Çevirileri.....	35
1.1.3.2 Hikâye Çevirileri.....	36
1.1.3.3 Şiir Çevirisi.....	36
1.1.3.4.Roman Çevirisi.....	37

1.1.4 Danimarka Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	39
1.1.4.1 Andersen Masalları.....	39
1.1.5 Rus Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	45
1.1.5.1 Efsane Çevirileri.....	45
1.1.5.2 Hikâye Çevirileri.....	45
1.1.5.3 Anı Çevirisi.....	46
1.1.6 Japon Edebiyatından Çeviri Metinler.....	46
1.1.6.1 Masal Çevirileri.....	46
1.1.7 İsviçre Edebiyatından Çeviri Metinler.....	47
1.1.7.1 Roman Çevirisi.....	47
1.1.8. Bulgar Edebiyatından Çeviri Metinler.....	48
1.1.8.1 Hikâye Çevirileri.....	48
1.1.8.2 Sohbet Çevirileri.....	48
1.1.9. Yunan Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	49
1.1.9.1 Fabl Çevirileri.....	49
1.1.9.2 Mitoloji Çevirileri.....	49
1.1.10. Hint Edebiyatından Seçmeler.....	49
1.1.10.1. Efsane Çevirisi.....	49
1.1.11. Çin Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	50
1.1.11.1 Masal Çevirileri.....	50
1.1.12 İspanyol Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	50
1.1.12.1 Masal Çevirisi.....	50
1.1.13 İran Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	50
1.1.13.1 Masal Çevirileri.....	50
1.1.14 Hangi Ülkeye Ait Olduğu Bilinmeyen Metinler.....	51
1.1.14.1 Masal Çevirileri.....	51
1.1.14.2 Hikâye Çevirileri.....	52
1.1.14.3 Fabl Çevirileri.....	53
1.1.14.4 Biyografi Çevirisi.....	53
1.1.14.5 Anı Çevirisi.....	54

1.1.14.6 Gezi Yazısı Çevirisi.....	54
BÖLÜM 2: ESER ADINA GÖRE GENEL İNDEKS.....	55
2.1. Eser Adına Göre Genel İndeks.....	55
2.1.1 İngiliz Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	55
2.1.1.1. Masal Çevirileri.....	55
2.1.1.2 Hikâye Çevirileri.....	58
2.1.1.3 Fabl Çevirileri.....	59
2.1.1.4 Roman Çevirileri.....	60
2.1.1.5 Gezi Yazıları.....	62
2.1.1.6 Sohbet Yazıları.....	62
2.1.2 Fransız Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	62
2.1.2.1. Masal Çevirileri.....	62
2.1.2.2 Hikâye Çevirileri.....	65
2.1.2.3 Fabl Çevirileri.....	66
2.1.2.4 Sohbet Çevirileri.....	67
2.1.2.5 Biyografi.....	67
2.1.3 Alman Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	67
2.1.3.1. Masal Çevirileri.....	67
2.1.3.2 Hikâye Çevirileri.....	68
2.1.3.3 Şiir Çevirisi.....	69
2.1.3.4. Roman Çevirisi.....	69
2.1.4 Danimarka Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	71
2.1.4.1 Andersen Masalları.....	71
2.1.5 Rus Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	77
2.1.5.1 Efsane Çevirileri.....	77
2.1.5.2 Hikaye Çevirileri.....	77
2.1.5.3 Anı Çevirisi.....	78
2.1.6 Japon Edebiyatından Çeviri Metinler.....	78
2.1.6.1 Masal Çevirileri.....	78

2.1.7 İsviçre Edebiyatından Çeviri Metinler.....	79
2.1.7.1 Roman Çevirisi.....	79
2.1.8. Bulgar Edebiyatından Çeviri Metinler.....	80
2.1.8.1 Hikaye Çevirileri.....	80
2.1.8.2 Sohbet Çevirileri.....	80
2.1.9. Yunan Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	81
2.1.9.1 Fabl Çevirileri.....	81
2.1.9.2 Mitoloji Çevirileri.....	81
2.1.10. Hint Edebiyatından Seçmeler.....	81
2.1.10.1. Efsane Çevirisi.....	81
2.1.11. Çin Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	82
2.1.11.1 Masal Çevirileri.....	82
2.1.12 İspanyol Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	82
2.1.12.1 Masal Çevirisi.....	82
2.1.13 İran Edebiyatından Çevrilen Metinler.....	82
2.1.13.1 Masal Çevirileri.....	82
2.1.14 Hangi Ülkeye Ait Olduğu Bilinmeyen Metinler.....	83
2.1.14.1 Masal Çevirileri.....	83
2.1.14.2 Hikaye Çevirileri.....	84
2.1.14.3 Fabl Çevirileri.....	85
2.1.14.4 Biyografi Çevirisi.....	85
2.1.14.5 Anı Çevirisi.....	85
2.1.14.6 Gezi Yazısı Çevirisi.....	86
BÖLÜM 3: SEÇME METİNLER.....	87
3.1. Masal.....	87
3.1.1. Beyaz Sultan.....	87
3.1.2 Resimsiz Resim Defteri.....	93
3.2 Hikaye.....	95
3.2.1 Kırmızı Derililerin Esiri.....	95

3.3 Fabl.....	98
3.3.1 Tilki ve Horoz.....	98
3.4 Biyografi.....	99
3.4.1 Jorj İstefenson.....	99
3.5. Roman.....	102
3.5.1 Giyom Tel.....	102
3.5.2 Giyom Tel.....	105
3.5.3 Giyom Tel	108
3.5.4 Giyom Tel.....	111
3.5.5 Giyom Tel.....	113
3.6 Gezi.....	113
3.6.1 Rusya’da Ufak Bir Seyahat.....	113
3.7 Mitoloji.....	118
3.7.1 “Olimp” in Hatıraları (1)	118
3.8 Sohbet.....	120
3.8.1 Ot.....	120
3.9 Efsane	121
3.9.1 Ateşin Zaptı	121
3.10 Anı	124
3.10.1 Bildircin Avı	124
BÖLÜM 4: DEĞERLENDİRME.....	124
4.1 İstatistikî Değerlendirme.....	126
4.1.1 Kaynak Ülke Edebiyatlarına göre Çeviri Metinlerin İstatistikî Değerlendirmesi.....	126
4.1.2 Çeviri Metinlerin Edebi Türlerine Göre İstatistikî Değerlendirmesi	127
4.1.2.1 Çeviri Masalların Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi	127
4.1.2.2 Çeviri Hikâyelerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi.....	128

4.1.2.3 Çeviri Fablların Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi	129
4.1.2.4 Çeviri Romaların Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi	129
4.1.2.5 Çeviri Sohbetlerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi	130
4.1.2.6 Çeviri Biyografilerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi.....	130
4.1.2.7 Çeviri Anıların Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi	131
4.1.2.8 Çeviri Şiirin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi	131
4.1.2.9 Çeviri Gezi Yazılarının Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi	132
4.1.2.10 Çeviri Mitolojilerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi	132
4.1.2.11 Çeviri Efsanelerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi.....	133
4.1.3 Çeviri Edebî Türlerin İstatistikî Değerlendirmesi	134
4.2 İçerik Değerlendirmesi.....	135
4.2.1 Çeviri Masalların İçerik Değerlendirmesi	135
4.2.2 Çeviri Hikâyelerin İçerik Değerlendirmesi	137
4.2.3 Çeviri Romaların İçerik Değerlendirmesi.....	137
4.2.4 Çeviri Fablların İçerik Değerlendirmesi.....	138
4.2.5 Çeviri Gezi Yazılarının İçerik Değerlendirmesi	139
4.2.6 Çeviri Sohbet Yazılarının İçerik Değerlendirmesi.....	139
4.2.7 Çeviri Biyografilerin İçerik Değerlendirmesi	139
4.2.8 Çeviri Anıların İçerik Değerlendirmesi	140
4.2.9 Çeviri Efsane, Mitoloji, Şiir Türlerinin İçerik Değerlendirmesi	140
4.2.10 Edebi Türlerin Ayrımı Problemi	140

4.2.11 Çeviri Metinlerin Genel Değerlendirmesi	141
4.3 Çeviri Metinlerde Yer Alan Yerelleştirmelerin Değerlendirilmesi.....	144
4.4 Ç.D. Dergisinde Yer Alan Çeviri Metinlerin İletileri.....	147
4.5 Ç.D. Dergisinde Yer Alan Metinlerin Bazı Anlatım Özellikleri Açısından İncelenmesi	154
4.6 Çeviri Metinleri Destekleyen Resimlerin Değerlendirilmesi.....	156
SONUÇ	166
KAYNAKLAR.....	168
ÖZGEÇMİŞ.....	173

KISALTMALAR

Alm.	:	Alman
B.	:	Belirtilmemiş
Bulg.	:	Bulgar
Ç.D.	:	Çocuk Dünyası
Dan.	:	Danimarka
DPT	:	Devlet Planlama Teşkilatı
Ed.	:	Edebiyatı
Fr.	:	Fransız
İng.	:	İngiliz
İsp.	:	İspanyol
İsv.	:	İsviçre
Jp.	:	Japon
S.	:	Sayı
s.	:	Sayfa
Yun.	:	Yunan

RESİM LİSTESİ

Resim 1: Bülbül masalından.....	156
Resim 2: Uşakların Bülbülü Arayışı.....	156
Resim 3: Güliiver ve Cüceler.....	157
Resim 4: Güliiver Sarayı Seyrederken.....	157
Resim 5: Giyom Tel'in Elmayı Hedef Alışı.....	158
Resim 6: Eski Demir Bakraç Hikâyesi.....	158
Resim 7: Eski Demir Bakraç Hikâyesinin Kahramanları.....	159
Resim 8: Zavallı Kedi'den Bir Resim.....	159
Resim 9: Neşeli Yaban Eşekleri.....	160
Resim 10 : Tasseltip Karakteri ve Gülmeyi Seven Bir Adam.....	161
Resim 11: Üç Elma Beyin Hikâyesi.....	161
Resim 12: Kapat Gözünü Dede.....	162
Resim 13: Ayın Hikâyeleri, Resimsiz Resim Defteri	163
Resim 14: Vitrine Bakan Kız.....	163
Resim 15: Atlı Periler Masalından.....	164
Resim 16 : Jumbo Kruzo'nun Bir Sayfasında Yer Alan Resimler.....	164

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Ç.D. Dergisinde Yer Alan Çeviri Metinlerin Kaynak Edebiyatlara Göre Sayı Dağılımı.....	126
Grafik 2: Çeviri Masallarının Ülkelere Göre Dağılımı.....	127
Grafik 3: Çeviri Hikayelerin Ülkelere Göre Dağılımı.....	128
Grafik 4: Çeviri Fablların Ülkelere Göre Dağılımı.....	129
Grafik 5: Çeviri Romanların Ülkelere Göre Dağılımı.....	129
Grafik 6: Çeviri Sohbetlerin Ülkelere Göre Dağılımı.....	130
Grafik 7: Çeviri Biyografilerin Ülkelere Göre Dağılımı.....	131
Grafik 8: Çeviri Anıların Ülkelere Göre Dağılımı.....	131
Grafik 9: Çeviri Şiirlerin Ülkelere Göre Dağılımı.....	132
Grafik 10: Çeviri Gezi Yazılarının Ülkelere Göre Dağılımı.....	132
Grafik 11: Çeviri Mitolojilerin Ülkelere Göre Dağılımı.....	133
Grafik 12: Çeviri Efsanelerin Ülkelere Göre Dağılımı.....	133
Grafik 13: Çeviri Edebi Türlerinin Dağılımı.....	134
Grafik 14: Çeviri Edebi Türlerinin Yüzdelik Dağılımı.....	135

TABLO LİSTESİ

Tablo1: Eski Harfli Çocuk Dergilerinin Kronolojik Listesi.....	7
---	---

Tezin Başlığı: Çocuk Dünyası Dergisinde Yer Alan Çeviri Metinlerin İndeksi ve Değerlendirilmesi	
Tezin Yazarı: Başak ÖZDEMİR	Danışman: Yrd.Doç.Dr. Mehmet ÖZDEMİR
Kabul Tarihi: 05 Haziran 2008	Sayfa Sayısı: XIII (ön kısım) + 173 (tez)
Anabilimdalı: Türkçe Eğitimi	Bilimdalı: Türkçe Eğitimi Bölümü
<p>Çocukların estetik duygularını geliştiren ve hayal dünyasını zenginleştirerek ana dilinin tadını hissettiren eserler, çocuk edebiyatı kapsamında yer alır. Bu alanda ilk ciddi çalışmalar Tanzimat'la birlikte başlar. Bu dönemde edebiyatımızda var olan boşluğu doldurmak amacıyla Dünya edebiyatlarından çeviriler yapılmıştır. Bu çeviriler kitaplar halinde basıldığı gibi dergilerde de yayınlanmıştır. Çocuk dergileri ders kitapları ile güncel olaylar arasındaki boşluğu dolduran yayınlardır. Bu nedenle çocuk dergileri, çocuk edebiyatımızın oluşumunda bir mihenk taşıdır.</p> <p>Çeviri, birbirine yabancı iki kültürün edebiyat aracılığıyla kaynaşmasını sağlayan bir köprüdür. Çocuk Dünyası dergisi çeviriler bakımından çok zengin bir dergidir. Çocuklara kendi kültürlerinin yanında başka kültürleri de tanıtan Ç.D. dergisi, devrin en uzun süre yayınlanan çocuk dergilerinden biri olması sebebiyle de en önemli dergilerden biridir. Devrinde yayınlanan Dünya edebiyatının seçkin eserlerini Ç.D. dergisinde görmekteyiz.</p> <p>Bu çalışmamızda 1913-1927 tarihleri arasında yayınlanan Ç.D. dergisinde yer alan çeviri eserlerin indeksi ve değerlendirilmesi yapılmıştır. Giriş bölümünde dil, edebiyat, çocuk edebiyatı ve tarihçesi, çocuk dergiciliğinin tarihçesi, çeviri, Ç.D. dergisiyle ilgili bilgiler aktarılmıştır. I. Bölümde metinlerin yazar isimlerine göre indeksi, II. Bölümde eser isimlerine göre indeksi, III. Bölümde ise Ç.D. dergisinde yer alan metinlerden seçmeler yapılmıştır. IV. Bölümde çeviri metinlerin istatistikî değerlendirmesi, içerik değerlendirmesi, çeviri metinlerde yer alan yerelleştirilmenin değerlendirilmesi, çeviri metinlerin iletileri, bazı anlatım özelliklerinin değerlendirilmesi ve resimlerin değerlendirilmesi yapılmıştır. Sonuç bölümünde ise araştırma sonunda elde edilen sonuçlar belirtilmiştir.</p>	
Anahtar Kelimeler: Çocuk Dünyası Dergisi, Çocuk Edebiyatı, Çeviri	

Title of Thesis: "Index and Evaluation of Translated Texts in Çocuk Dünyası Magazine"	
Author: Başak ÖZDEMİR	Supervisor: Asst.Assoc.Dr. Mehmet ÖZDEMİR
Date: 05 June 2008	Nu. Of pages: XIII (pre text) + 173 (main body)
Department: Turkish Education	Subfield: Turkish Education Division
<p>Studies that improve children's aesthetical emotions and give the taste of their mother language while nurturing their dream are investigated under child literature. First significant work in this field starts with administrative reforms called Tanzimat. In this period to fulfill the gap in our literature translations are made regarding world literature. These translations are usually published as books or printed as magazines. Çocuk Dünyası (Ç.D.) magazine is the one which keeps the contact between school books and actual happenings. For this reason Ç.D. magazine is a touchstone in the constitution of child literature.</p> <p>Translation is a bridge that blends two different cultures through the mediation of literature. Ç.D. magazine is a magazine rich in translations. Ç.D. magazine being for longdated amongst child magazines is therefore one of the important magazines. Distinguished world literature published in this era appears in Ç.D. magazine.</p> <p>In this study translated texts that are issued in Ç.D. magazine between years 1913 and 1927 are indexed and evaluated accordingly. In the introduction part; language, literature, child literature and its history, the history of child magazines, translation and information about Ç.D. magazine is quoted. On the first and second chapters indexes of writers and names of texts are allocated. On the third chapter texts from Ç.D. magazine are selected. On the fourth chapter statistical evaluation of translated texts, context evaluation of translated text, localization in the translated texts, messages of translated text, evaluations of some characteristic expressions and evaluation of pictures is performed. Finally findings derived from this study is noted.</p>	
Key Words: Çocuk Dünyası Magazine, Child Literature, Translation	

GİRİŞ

İnsanlar arasında iletişimi sağlayan en temel vasıta dildir. Bu özelliğiyle duygu, düşünce ve hayallerin bir insandan diğerine aktarılmasını sağlayan dil, içinde doğduğu millete ait olarak tarihin bilinmeyen zamanlarından başlayıp içinden geçtiği çağların ifade zenginliklerini de beraberinde taşıyarak günümüze ulaşır.

Dilin en temel özelliklerinden birisi de kültür taşıyıcısı olmasıdır. Milletlerin tarih sahnesine çıktıkları günden itibaren bünyelerine katarak getirdikleri hususiyetler, dil aracılığıyla nesilden nesile aktarılır. Bu itibarla dil, kültürün devamlılığı ve muhafazasında önemli bir rol üstlenir. Dil düşüncenin aynasıdır, kalıbıdır. Fertler de millet de dil ile düşünür. Dil bir milletin düşünce tarzını, düşünce sistemini, felsefesini aksettirir. Her milletin felsefesi dilinin içindedir. Dil fertler ve nesiller arasında genişliğine derinliğine hizmet gören sosyal akrabalık bağıdır. Bu vasfıyla dil fertler arasında olduğu gibi, nesiller arasında da millî bütünlüğü, kültür birliğini temin eder (DPT, 1983:27).

Dil, anne karnından başlayarak ilk olarak aileden edinilir. Daha sonra çocuğun çevresi, karşılaştığı kişi sayısı ve uyarıcılar arttıkça öğrendiği kelime sayısı da artar ve çocukta dil gelişimi oluşmaya başlar. Çocuk çevresiyle dil vasıtasıyla iletişim kurar. Edebiyatın da temelinde dil vardır. Edebiyat; düşünce, duygu ve hayallerin, sözlü veya yazılı olarak etkili bir şekilde anlatılması sanatıdır (Kavcar, 1974: 13).

Çocukluk yıllarında insanın öğrenme hızı, yaşamın diğer dönemlerine göre çok daha yoğundur. Bu bakımdan çocukluk döneminin önemi büyüktür. Duygu, düş ve düşüncelerini dil aracını kullanarak anlatabilen, güzel konuşabilen bir insanın başka becerilerle donatılması çok daha kolay olacaktır (Kıbrıs, 2002:1). Bu dönemde edebiyat ürünleri ile çocuğun hayal dünyası gelişir ve zenginleşir. Çocuk bu ürünler aracılığıyla kendi sınırlı dünyasında oluşturabileceği hayalleri için yeni ve zengin başka dünyalar keşfederken, öte yandan da dilin en güzel örneklerini duyma fırsatını bularak dilini sevmeyi ve onu incelikleri ile kullanmayı öğrenir (Şirin, 2000:176). Edebî eserlerin başlıca amacı; kişilerde değişiklikler meydana getirmek, kişinin dikkatini çekip, zevkler, kavramlar ve tutumlar üzerinde belli etkilerde bulunarak insanda bir duygu, bir hareket ve davranış değişikliğine yol açmaktır (Kavcar, 1974: 30).

Geçmişte, çocuk önemsenmezken çocuk psikolojisi alanındaki gelişmeler çocuğa verilen önemin artmasını sağladı. Yetişkinden zihinsel, dilsel, duygusal farklılık gösteren çocuğun ruhunu besleyebilecek eserler son yüzyılımızda giderek arttı.

Hedef kitlenin ihtiyaçlarını karşılayabilen, onları başka dünyalara sürükleyip hayal dünyasını zenginleştiren, eğlendirirken eğiten yayıncılar çocuk edebiyatının temelini oluşturur.

Çocuk edebiyatı, çocukların büyüme ve gelişmelerine; hayallerine, duygularına, düşüncelerine, yeteneklerine ve zevklerine hitap eden, eğitirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır. (Yalçın-Aytaş, 2005: 17)

Neydim, çocuk edebiyatının bir köprü edebiyat olduğunu, çocuğun dil, estetik, eleştirel bilincini geliştirdiğini ve yetişkin edebiyatına geçtiğinde çok daha kaliteli bir okur olmasını sağladığını, bu nedenle çocukluk döneminde bu edebiyat ürünleriyle daha fazla buluşması gerektiğinin karşı konulamaz bir gerçek olduğunu, böylelikle çocuk edebiyatının onun kendisiyle karşılaşmasını sağlayacağını, yaşamla iletişim kurmasını kolaylaştıracağını belirtir (Neydim,2004). Çocuk edebiyatının sınırlarını çocukla çizmek doğru değildir. Çocuklar sadece kendileri için yazılan kitapları değil büyüklerin okudukları kitapları da okurlar. Robinson Crusoe, Güliiver'in Seyahatleri gibi (Meriç, 1987: 4).

Çocuklar için edebiyat kavramı dünyada olduğu gibi Türk edebiyatında da sözlü verimlerle başlar. Çocuklar için ayrı bir edebiyat düşünülmediği için masal, ninni, bilmece, destan, türkü, tekerleme, geleneksel Türk tiyatrosu gibi halkın ortak malı olan ürünlerden hem büyükler hem de küçükler yararlanır.

Sözlü edebiyat mahsüllerinden sonra, çocuklar için yazılmış kitaplar arasında Nabi'nin ve Sümbülzade Vehbi'nin kendi çocuklarına öğüt olarak yazdıkları "Hayriyye " ve "Lutfiye-i Vehbi" adlı eserler bulunmaktadır (Enginün, 1987; 39). Kayserili Doktor Rüştü tarafından 1859 'da yayımlanan Nuhbet'ül Etfal adlı eser, çocuklar için hikâyeler bulunması sebebiyle önemlidir. Çocuk edebiyatımız için aydınlarımız asıl dönüm noktası olarak Tanzimat'ı kabul etmektedir. Tanzimat'la birlikte Avrupalı yazarlardan yapılan tercüme ve bu tercümelerin taklidiyle birlikte Türk çocuk edebiyatının temelleri atılmaya başlanır. Tanzimat'ın her alanda getirdiği yenilik ve hareket ilk çocuk

dergi ve gazetelerinin çıkmasını sağlar. İlk çıkan çocuk dergisi Mümeyyiz'dir. Ve onu diğer dergiler takip eder. Çocuk dergiciliğinin tarihçesi şu şekildedir:

Çocuk Dergiciliğinin Tarihçesi

Yazılı verimlerin içerisinde süreli yayınlar da girer. Süreli yayınlar, belli bir zaman diliminde meydana gelen olayları, o dönemin düşünce ve yaklaşımını, o dönemin temel sorunlarını ve ideallerini yansıtabilecek en önemli yazılı kaynaklardır (Şimşek, 2002:2). Toplumun belirli kesimleri tarafından okunan basın araçları zamanla toplumun tüm kesimlerine sirayet etmiştir. Çeşitli ilgi, alaka, cinsiyet farklılıklarına dayanarak da yeni haberleşme araçların doğmasına olanak sağlamıştır. Çocuklara, kadınlara, çeşitli meslek gruplarına yönelik gazete ve dergi çıkarılmıştır. Basının önemli bir görevinin eğitim olduğuna işaret edilmiştir. İçel, basının toplumsal fonksiyonları arasında eğitim fonksiyonu da saymıştır. İçel'e göre basının toplumsal görevleri şöyle sıralanabilir.

- a- Eğitim aracı olmak,
- b- Öğretici fonksiyonu yerine getirmek,
- c- Eğlendirici olmak,
- d- Günlük yaşamda karşılaşılan problemlerin çözümüne yardımcı olmak (İçel, 1977 ; 79).

Eğitsel açıdan bakıldığında süreli yayınlar, okul ve meslek yaşamında öğrenilenlere ilâve olarak bunları tamamlayıcı bilgiler vermek, eğlendirmek gibi fonksiyonlara sahiptir.

Çocuk dergiciliğinin ortaya çıkışı, basın tarihçesi içerisinde ele alınabilir. Genel olarak "basın" kavramıyla ifade edilen kitle iletişim araçlarının, insanlar arasında bilgi akışını, düşüncenin, yorumların ve fikirlerin toplum içerisinde dolaşımını sağlamak gibi temel işlevleri bulunmaktadır. Bu temel işlevlerin yanında basının, insanları eğitmek ve eğlendirmek, bireysel ve toplumsal sorunlara ilgi çekmek, yaşam koşullarının iyileştirilme çabalarına katkıda bulunmak gibi yararlarından da söz edilebilir. Kitle iletişim araçları, toplumsal yaşamın belirli alanlarında olduğu gibi, eğitim alanında da çok önemli bir işleve sahiptir. Okuma eğitiminin tarihsel süreci incelendiğinde, Cumhuriyet öncesinde bu dersin karşılığı olan kıraat dersleri için iki kaynaktan

faydalanıldığı görülür. Kıraat kitapları ve çocuk dergileri, Türkçe dersinin işlenmesinde de yararlanılacak kaynaklar arasındadır (Demirel, 1999:130; Öz, 2001:188-189). Bu dergiler, içerisindeki farklı yazı türleriyle çocukların serbest okuma alışkanlığı kazanmaları, kelime dağarcıklarının zenginleşmesi ve verilen mesajlarla olumlu değerleri kazanmaları gibi çok yönlü işlevleri bünyelerinde barındırır: “Bu gazete ve dergilerde yayımlanan yazı, haber ve resimler, çocuklara okumayı sevdirdiği gibi onların genel bilgi düzeylerini de yükseltir” (Kavcar,1998: 94).

Dünyada Çocuk Dergiciliği

Dünyada süreli yayınlar, ilk olarak Batı’da ortaya çıkmıştır. Süreli yayınların okunması ve tüketilmesi daha kolay olduğu için kitaplara nispetle bunlara daha büyük bir rağbet göstermişlerdir (Okay, 1999: 15). Bu araçlar içerisinde en etkili ve kalıcı olanları, uzun süre saklanabilen, çok sayıda bireye ulaşma imkânı olan yazılı kaynaklardır. Ayrıca güncel bilginin kamuya arzı ihtiyacı da periyodik olarak bu işlevi görecekt araçların arayışını başlatmıştır. İşte dergicilik böyle bir gereksinimin doğal sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Dergilerin yayınlanmasıyla, daha önce bir ölçüde bilgi aktarım işlevi görmekte olan gazetelerden, içerik olarak farklı bir iletişim aracı ortaya çıkmış oldu. Dergiciliğin tarihi, basın tarihi içerisinde ayrı bir yere sahiptir. Çünkü basın denilince öncelikle gazeteler akla gelmektedir. Gazetelerin tarihi ise dergilerin tarihinden daha eskidir. Dergiler, gazetelerin ortaya çıkışından sonra gelişen ayrı bir iletişim alanıdır. Dünyada dergilerin ortaya çıkışı XVII. yüzyıla rastlar. Dergilerin ortaya çıkışı bir dizi sosyal, kültürel ve bilimsel gelişmenin sonucudur. Batıda XVII. yüzyıldan itibaren kurulmaya başlayan ve XVIII. asırda parlak dönemini yaşayan ilmî cemiyetler, bir yandan bilimin ilerlemesi ve yaygınlaşmasını sağlamak ve diğer yandan bilim adamları arasındaki iletişimi temin edebilmek için süreli yayınları kullanmaya başlamışlardır. Bu amaçla geliştirilen ilk süreli yayınlar, hem bilim adamları arasındaki iletişimi sağlamış hem de bilimsel tartışmalara sayfalarını açmışlardır. Şimşek, 2001)

Avrupa’da çocuk dergileri, dergiciliğin ortaya çıkışından (1672) yaklaşık yüzyıl sonra Almanya’da başlayabilmiştir. Çocuk dergiciliğinin başlangıcını ahlâkî dergiler (Moralische Wochenschrift) oluşturmaktadır. İlk yayınlanan çocuk dergileri, birtakım ahlâkî değerleri içermekteydi. Bu dergilerde ebeveynlere ve çocuklara yönelik ahlâkî öğütler yer almaktaydı.1722 yılında Leipzig’de yayınlanan "Leipziger Wochenblatt für

Kinder " çocuk dergiciliğinin ilk örneği olarak kabul edilir. Bu ilk derginin içeriğini hikâyeler, fabller, tabiat bilgisi konuları, mektuplar ve birtakım temsiller oluşturmaktaydı (Şahinbaş, 1991: 77). Yine aynı yıl bu dergiye rakip olarak " Nidergaschisches Wochenblatt für Kinder " adıyla ikinci çocuk dergisi yayınlanmıştır. Önemli bir okuyucu kitlesi bulan bu derginin içeriği de benzer konulardan oluşmaktaydı. Daha sonra sırasıyla Moralische Wochenschrift (1724), Patriot (1724-1726) yayın alanına girer. 1725 yılında yayınlanan "Vernüftiger Tadlerin" çocuk terbiyesini esas alan bir yayın politikası izlemiştir. 1759-1763 yılları arasında Berlin'de yayınlanan " Wocehenblatt zum Besten der Kinder " (Çocukların Yararına Haftalık dergi) ile, 1771 yılında Stuttgart'ta yayınlanan " Wochenschrift zum Besten der Erziehung der Jugend " (Gençlerin Eğitimi Yararına Haftalık Mecmua) adlı dergiler yayınlanır. 1775 yılında "Kinderfreund " (Çocuklara Arkadaş) dergisi yayınlanır. Bu dergide sohbetler, sanatçılar hakkında bilgiler, bilmeceler, fabller ve şarkılar yayınlanır. 1784 yılında yayınlanan "Kinder Akademie" nin konuları ise coğrafya, tarih ve sanat üzerinde yoğunlaşmıştır (Şahinbaş, 1991:77).

İngiltere'de ise ilk çocuk dergisi XVIII. yüzyılın sonunda (1788'de) "Juveile Magazina" adıyla yayınlanır. Bunu "The Childrens Magazine" (1799) takip eder. Her iki dergi de iyi şöhret yapmalarına rağmen kısa ömürlü olmuşlardır. İngiltere'de yayınlanan diğer çocuk dergileri Children's Friends, Infant's Magazine, The Charm (1852-1854) ve The Boy's Own Magazine (1855-1874) adlı dergilerdir.

1824'te The Child's Companion adıyla yayınlanan çocuk dergisi XIX. yüzyılın ilk çocuk dergisi olması yanında en uzun süre yayınlanan dergi unvanına sahiptir. Bu dergi, yaklaşık yüz yıl süreyle yayınlanmıştır. XIX. yüzyılda Amerika Birleşik Devletlerinde yayınlanan önemli çocuk dergileri ise 1826'da yayınlanan The Jeveile Miscellany ve 1829'da yayınlanan The Childers Magazine adlı dergileridir. Aynı dönem Fransa'da ise Le Musse de Familles ve Magazine de' Education et de Rec're'ation (Oğuzkan, 1987:26) adlı dergiler yayınlanmıştır.

Bu dergiler, çocukların eğitimi için çok az sayıda eserin bulunduğu, yazılan eserlerin ise daha çok aileler ve eğitimcilere yönelik olduğu ve bunların da gençler için yetersiz kaldığı gerçeğinden hareketle, amaçlarını çocuklar ve gençler için en iyisini yapmak

biçiminde belirlemişlerdir. Dergilerdeki konular çocukların ve gençlerin beğenecekleri tarzda yazılmıştır.

Eski Harfli Çocuk Dergiciliğinin Tarihçesi

Çocuk dergiciliğinin doğuşu Tanzimat'la birlikte hız kazanan sosyal değişimin bir devamıdır. Çünkü iletişim araçları ve edebiyat yoluyla sosyal değişmeye aracılık eden elit kitle, değişimin sağlıklı biçimde sürmesi ve kalıcı olabilmesi için toplumun en dinamik kesimi olan genç kuşaklara yönelme ihtiyacı duymuşlardır. Çünkü genç nesil değişime en açık kitle olarak görülmüştür. Bu düşünce, çocuklara daha iyi ulaşma yollarının arayışına götürmüştür. Başlangıçta çeşitli edebiyat eserleri yayınlanmış, basında da çocuklara yönelik sınırlı yazılar yayınlanmıştır. Ancak doğrudan çocuklara yönelik ürünlerin ortaya çıkması XIX. yüzyılın ikinci yarısında mümkün olabilmıştır.

İlk çocuk dergileri günlük gazete ekleri olarak neşredilmiştir. Ancak Tanzimat dönemi çocuk dergileri uzun ömürlü olamamıştır. Bu dönem çocuk dergileri zorluklar içerisinde var olmaya çalışmışlardır. Tanzimat dönemi çocuk dergilerinden en uzun ömürlüsü ilk çocuk dergisi unvanına da sahip olan Mümeyyiz dergisidir. 1869 yılında Sıtkı Efendi adlı yayıncının, aynı adlı günlük gazetenin çocuklar için haftada bir neşrettiği Mümeyyiz'in her sayısı ayrı bir renkte çıkarılmıştır. Çocuk eğitimi üzerinde yoğunlaşan, eğitim ve öğretim yazılarını içeren ve sekiz sayfa olarak basılan bu özel sayı (Mümeyyiz), Türk basın tarihinde ilk çocuk ve eğitim dergisi olarak değerlendirilebilir (Şimşek, 2001). Bundan sonra çıkan dergiler tarihlerine göre şöyle sıralanmaktadır.

Tablo1: Eski Harfli Çocuk Dergilerinin Kronolojik Listesi

SIRA NO	YIL	DERGİ ADI	KAÇ SAYI YAYINLANDIĞI	YAYINLANDIĞI YILLAR
1.	1869	MÜMEYYİZ	49	1869-1870
2.	1873	HAZİNE-İ EFTAL	1	1873
3.	1875	SADAKAT	6	1875
4.	1875	ETFAL	16	1875
5.	1875	AYİNE	41	1875-1876
6.	1876	ARKADAŞ	13	1876-1877
7.	1880	TERCÜMAN-I HAKİKAT	26	1880
8.	1880	AİLE	3	1880
9.	1880	BAHÇE	40	1880-1881
10.	1881	MECMUA-İ NEVRESİDEGAN	4	1881
11.	1881	ÇOCUKLARA ARKADAŞ	12	1881
12.	1881	ÇOCUKLARA KIRAAT	18	1881-1882
13.	1882	VASİTA-İ TERAKKİ	4	1882
14.	1886	ETFAL	23	1886
15.	1887	NUMUNE-İ TERAKKİ	9	1887-1888
16.	1887	DEBİSTAN-I HİRED	1	1887
17.	1887	ÇOCUKLARA TALİM	9	1887-1888
18.	1896	ÇOCUKLARA MAHSUS GAZETE	626	1896-1908
19.	1897	ÇOCUKLARA REHBER	166	1897-1901
20.	1905	ÇOCUK BAHÇESİ	43	1905
21.	1909	MUSAVVER KÜÇÜK OSMANLI	3	1090
22.	1910	MEKTEBLİLERE ARKADAŞ	14	1910
23.	1913	ÇOCUK DÜNYASI	94	1913-1918
24.	1913	CİDDİ KARAGÖZ	3	1913
25.	1913	ÇOCUK YURDU	7	1913
26.	1913	MEKTEPLİ	19	1913
27.	1913	TALEBE DEFTERİ	68	1913-1918
28.	1913	ÇOCUK DUYGUSU	61	1913-1914
29.	1913	TÜRK YAVRUSU	2	1913
30.	1913	ÇOCUKLAR ALEMİ	10	1913
31.	1913	KIRLANGIÇ	3	1913
32.	1914	ÇOCUK BAHÇESİ	21	1914
33.	1914	ÇOCUK DOSTU	13	1914
34.	1914	MİNİ MİNİ	7	1914
35.	1918	KÜÇÜKLER GAZETESİ	8	1918
36.	1918	HÜR ÇOCUK	3	1918
37.	1919	HAFTALIK ÇOCUK GAZETESİ	8	1919
38.	1919	LANE	3	1919-1920
39.	1920	HACI YATMAZ	1	1920
40.	1922	BİZİM MECMUA	74	1922-1927
41.	1923	YENİ YOL	113	1923-1926
42.	1923	MUSAVVER ÇOCUK POSTASI	18	1923
43.	1923	ÇİTİ PİTİ	4	1923
44.	1924	HAFTALIK RESİMLİ GAZETEMİZ	7	1924
45.	1924	RESİMLİ DÜNYA	21	1924-1925

Tablo 1'in Devamı

46.	1925	SEVİMLİ MECMUA	13	1925
47.	1925	MEKTEBLİLER ALEMİ	6	1925
48.	1926	TÜRK ÇOCUĞU	24	1926-1928
49.	1926	ÇOCUK DÜNYASI	30	1926-1927
50.	1927	ÇOCUK YILDIZI	10	1920

Kaynak: Okay, 1999:216

Çocuk gazete ve dergilerinin uzun ömürlü olamayışını Emiroğlu şu sebeplere bağlamıştır:

- **Rağbetsizlik:** Gazete ve dergilerden çoğu, çocuklar için çıkarılmasından dolayı rağbet edilmemiş ve değer verilip alınmadığından yaşayamamıştır.
- **Kendini beğendirememe:** Gazete ve dergilerin bazıları yazılarda çocuklara uygun olarak seviyeyi ayarlayamadığından uzun ömürlü olamamıştır.
- **Maddi imkansızlık:** Çıkan gazete ve dergilerin çoğu satılamadığından, zaten zor şartlar altında bulunan gazete ve dergi çıkarıcılar bu işi devam ettirememiştir.
- **Harp ve kağıt sıkıntısı:** Özellikle ikinci dönem çocuk ve gazete ve dergilerinde gazete ve dergiyi çıkarıcıların askere gitmesi veya kağıt bulunamaması gibi hususlar derginin uzun ömürlü olamamasına sebep olmuştur. (İncelediğimiz Ç.D. dergisinde bu durum mevcuttur. Yayın müdürü Tefik Nurettin'in askere gitmesiyle bir süreliğine derginin sayfa sayısı azaltılmıştır. Kağıt sıkıntısı yüzünden de derginin fiyatı birden fırlamıştır.)
- **Siyasi Sebepler:** Hükümet tarafından lağvedilen gazete ve dergiler vardır. Arkadaş ve Çocuk Bahçesi buna örnektir.
- **Kendilerini tanıtamama:** Özellikle ilk dönem çocuk gazete ve dergileri yeni olduğundan, kendilerini tam tanıtamamalarından ve talep olmadığından uzun süre nesir hayatına devam edememişlerdir.
- **Çocuğa gereken ilginin gösterilmemesi:** (Emiroğlu, 1992: 16)

Kasım 1928'de yeni Türk Alfabesine geçişle eski harfli çocuk dergileri yerini yeni harfli dergilere bırakmıştır. Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, yöntemi,

varsayımları kapsam ve sınırlılıkları, veri toplama tekniği, toplanan verilerin analizi üzerinde durulmuştur.

Problem

Ç.D. dergisinde yer alan çeviri metinlerin Türk çocuk edebiyatının şekillenmesindeki rolü, 1913-1924 yılları arasında yapılan çeviri faaliyetlerinde karşılaşılan çeviri sorunları, çevrilen metinlerin hangi ülke edebiyatından çevrildiği, çevrilen metinlerin türü, çeviri metinlerde verilen mesajlar, dergide yer alan resimlerin kaynakları problemi oluşturur.

Araştırmanın Amacı

1913- 1924 yılları arasında yayınlanan Ç. D. dergisinde yer alan çeviri metinlerin çocukları ne derecede farklı kültürlerle karşılaştırdığı, derginin yayınlandığı yıllarda çocuk edebiyatı çevirilerinin takip edilip edilmediği,o eserlerin günümüzde hangi derecede güncelliğini koruduğu, çevrilen metinlerin çoğunluğunun hangi türlerde olduğu, çeviri metinlerin 1913-1924 yılları arasındaki Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu sosyal, siyasal, ekonomik duruma paralelliği, resimlemelerden ne ölçüde yararlandığı araştırmamızın amacını oluşturacaktır. Çalışmamızın amacı 1913-1924 yıllarında yayımlanan Ç.D. dergisinde yer alan çeviri eserleri değerlendirmek ve bundan hareketle çocuğun dil eğitimi vasıtasıyla kültür aktarımının nasıl sağlandığını ortaya koymaktır.

Araştırmanın Önemi

Güncel olaylarla ders kitapları arasındaki boşluğu dolduran çocuk dergileri çocuk edebiyatının yapı taşlarından birini oluşturur. Ç.D. dergisi devrin en çok yayınlanan, diğer dergilere nazaran içerisinde çok fazla çeviri metne yer veren, devrin sosyal, siyasal, ekonomik psikolojik ve edebî yapısını yansıtan, çevrilen metinlerle Dünya çocuk edebiyatını yakından takip eden bir dergidir. Bu özellikleriyle Ç.D. dergisinin eski harfli çocuk dergileri içindeki önemi yadsınamaz. Yapılan çeviri faaliyetleriyle, Türk çocuk edebiyatındaki boşluk doldurulmaya çalışılmıştır. Çocukları farklı kültürlerle tanıştıran çeviri metinlerin çocuk hayatında önemli bir yeri vardır. Eski harfli dergilerde yer alan çeviri faaliyetleri konusunda yeterli çalışmaların yapılmamış olması sebebiyle böyle bir konu üzerinde araştırma yapılmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Çalışmamız 1913- 1924 yılları arasında yayımlanan Ç.D. dergisinde yer alan çeviri metinler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Varsayımlar

Bu çalışmanın temel varsayımları ve gerekçeleri ana hatlarıyla şunlardır:

Ç.D. dergisi çeviri metinlerle Dünya çocuk edebiyatının önemli eserlerini Türk çocuk okurlarıyla buluşturmuştur. İlk defa yayınlanan bu metinler günümüzün klasik eserleri arasında yer alırlar. Bu önemine rağmen bu alanda yeterince çalışma yapılmamıştır.

Çeviri metinler vasıtasıyla edebî türler de çocuk edebiyatında yerlerini almışlardır. Çevirinin kültür aktarımı olduğunu düşünürsek Ç.D. dergisi incelenmeye layık bir dergidir.

Kapsam ve Sınırlılıklar

Ç.D. dergisi edebiyat araştırmalarına kaynaklık edebilecek çok önemli, tarihî bir belge niteliği taşımaktadır. Çalışmamız 1913- 1924 yılları arasında çıkmış tüm sayılardır. Ç. D. dergisinin tüm sayıları bir kütüphanede tam koleksiyon olarak bulunmadığından çeşitli kütüphanelerden yararlanılmıştır. Yapılan çevirilerin ana dilleriyle karşılaştırılmaması sınırlılığı teşkil eder.

Veri Toplama Tekniği

Ç.D. dergisinin hangi kütüphanelerde bulunduğu kaynaklardan tespit edilmiştir. Bu tespitten yola çıkarak Ankara Millî Kütüphane, İstanbul Belediye Kitaplığı, Atatürk Kütüphanesi, Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kitaplığı'ndan fotokopi, mikrofilm ve cd'ye aktarılmış olarak temin edilmiştir.

Toplanan Verilerin Analizi

Eski harfli çocuk dergilerinde çok önemli bir yere sahip olan Ç.D. dergisinde yer alan çeviri metinler tespit edilerek yeni Türk harflerine aktarılmıştır. Çalışma doğrultusunda çeviri metinler incelenmiştir. Eski harfli çocuk dergileri arasında çeviri metinler Ç.D. dergisinde yoğun bir şekilde bulunmaktadır. Tezimizde Ç.D. dergisinde yer alan çeviri metinlerin indeksi ve değerlendirilmesi yapılacaktır. Bunun için Ç.D. dergisinin tüm sayılarına ulaşılmış, çeviri metinler tespit edilmiştir. Çeviri metinler günümüz harflerine aktarılmış, çeviri metinlerdeki tür dağılımı, içerik değerlendirmesi, çeviri metinlerde çeviri açısından karşılaşılan sorunların incelenmesi, çeviri metinleri destekleyen resimlerin değerlendirilmesi yapıp çeviri metinlerin iletilerine, çeviri metinlerde dikkat çeken bazı anlatım özelliklerine değinilmiştir.

Ç.D. dergisinde yer alan çeviri metinlerin indeksi ve değerlendirilmesine geçmeden önce, çeviriye genel bakış, tercüme, dünyada çeviri, çocuk edebiyatımızda çeviri etkinliklerini ve çocuk edebiyatı çevirisinde karşılaşılan sorunları incelemeliyiz.

Çeviriye Genel Bakış

Geçmişten günümüze en etkili iletişim aracımız dildir. İki veya daha çok insan arasında iletişim dil vasıtasıyla gerçekleşir. İlk insandan günümüze insanlar yaşadıkları dünyayı anlamak, ona uyum sağlamak amacıyla birbirleriyle ve farklı kültür ve bireylerle etkileşim ve iletişim halinde olmuşlardır. Kültür alışverişi gerçekleştirmişlerdir. TDK'nin sözlüğüne göre çeviri kelime manasıyla dilden dile aktarma, çevirme, tercümedir. Hasan Ali Yücel; zihnî, fikrî ve medenî bir intibaktır, diyerek tercüme tanımlamıştır (Yücel, 1940:1). Bir çeviri imgesi olan ve kökeni Babil'e dayandırılan çeviri etkinliği, kültür alışverişinin doğal sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsan kendisiyle yetinen bir varlık değildir. Çevresini bilmek tanımak, ister. Böylelikle insanın tekamülü gerçekleşir. İnsan gibi medeniyetler de sadece kendi kaynağından beslenemez. Hilmi Ziya Ülken “medeniyetlerin uyanış devirlerinin tercüme ile gerçekleştiğine değinmiştir. Eski Yunan uyanışı Anadolu, Fenike, Mısır tercümeleri ile; Türk Uygur uyanışı Hint, İran Nesturi tercümeleri ile; İslam uyanışı Yunan, Hint tercümeleri ile; Yeni Garp uyanışı İslam, Yahudi Yunan tercümeleri ile mümkün olmuştur” diyerek örneklendirmiştir (Ülken, 1935:19). Bu konuda Enginün, “Çeviriler ile zihniyetin, kültürün değişmesi arasında sıkı bir münasebet vardır. Bir çeviri beraberinde bir konuyu, zihniyeti ve onun ifade ettiği dilin özelliklerini getirir. Bundan

dolayı çevirilerin kültür ve medeniyet değişmelerindeki önemi daima ön planda gelmektedir. Bir kültür sadece aldıkları ve hazmettikleriyle değil, aynı zamanda başka kültürlerle verdikleriyle büyür” diyerek çevirinin kültür ve medeniyet değişimindeki önemini ifade etmiştir (Enginün, 1992: 68).

Milli uyanışlarda tercümenin rolü;

- a- Fikrin sürekliliğini temin eder.
- b- Milli uyanışlarda en mühim noktanın dil meselesi olması ve bütün fikir mahsüllerinin ana dili ifade edilmek istenmesidir (Ülken, 1935:20).

Dünyada Çeviri Etkinliği

Tarihin karanlık sayfalarını aydınlatan Sümerlerin bulmuş olduğu yazı insanlık tarihinin en büyük buluşlarından biridir. Çünkü yazı ile birlikte tarihin inkişafı başladı. Arkeologlar 4500 yıl önce kil tabletlere yazılmış Sümerce-Eblaitece sözcükleri keşfederek tarihin en eski devirlerinde bile çevirinin varlığını kanıtlamışlardır (Aksoy, 2002: 14). M.Ö. 3000 yıllarında Mısır’da çeviri etkinlikleri görülmektedir. Yunanlılar Sümerlerden, Mısırlılardan, Fenikelilerden eserler tercüme ederek zengin bir kültür oluşturmuşlardır (Ülken,1935: 24). Romalılar devri çevirinin düzenli bir şekilde yapılmasının başlangıcı olarak kabul edilir. Cicero gibi düşünürler Yunan edebiyatından çeviriler yapmaya başlamışlardır. Hristiyanlığın yayılmasıyla Kutsal kitaplar Yunanca, Latince daha sonra yerel dillere çevrilmiştir. VII. yüzyıla gelindiğinde Doğu’da daha yoğun bir çeviri hareketi başlar. Araplar ve Yahudiler Hintçe, Farsça ve Yunanca’dan bir çok bilimsel yapıtı Arapça’ya çevirdiler. İskenderiye’de yapılan bu çeviri hareketi daha sonraki yüzyıllarda Bağdat’ta devam etti (Ülken, 1935:35-36). IX. ve X. yüzyıllarda Abbasi ve Emevi çeviri etkinlikleri görülmektedir. İspanyollar İber yarımadasını ele geçirdiklerinde zengin bir Arap kültürüyle baş başa kaldılar, eserleri Latince’ye çevirmeye başladılar.

XV. yüzyılda matbaanın bulunmasıyla hem çevrilen hem de dağıtılan eserlerin sayısı artmıştır. XVI. yüzyılda İncil hem Protestan hem de Katolik yorumuna göre bir çok Avrupa diline çevrilmiştir. XVI. ve XVII. yüzyıllarda Eski Yunan idealleri önem kazandı. XVIII. yüzyılda Aydınlanma Çağı ile çeviri başka bir boyut kazandı. Çevirmen, yazarın rolünü üstlenerek ve salt kaynaktan esinlenerek kendi dilinde

yazınsal bir dil oluşturabiliyordu (Eruz, 2003: 29). Rönesans Döneminin hazırlayıcısı olarak kültür tarihinde yerini alan hümanizm, edebi çevirilerin başarısıdır (Aytaç,1997: 37). Klâsiklerin çevirisi büyük ölçüde artarken Fransızca ve İngilizce arasındaki çevirilerde artış oldu (Aksoy,2002: 17).

XVIII. yüzyılda Racine, Shakespeare gibi büyük yazarların eserleri yeniden elden geçer. XVIII. - XIX. yüzyıllar çeviri açısından tartışmaların yoğunlaştığı yüzyıllardır. Yabancıyı tanımak konusunda edebi çevirinin başarısı, Alman edebiyatının Romantizm döneminde adeta bir devrim yaratır. Bu dönemde Goethe çeviri üzerine düşüncelerini aksettirir. Wieland, Humbolt, Schiller gibi birçok yazar Almanca'ya çeviriler yapmıştır. XVIII. ve XIX. yüzyıllarda bilim ve sanat alanlarında her ne kadar Fransızca geçerli bir dil ise de XX. yüzyılda düşün ve yazın alanında birçok yapıt Almanca'ya çevrilmiştir (Eruz, 2003:31). Günümüzde çevirinin bilim haline gelmesi ve teknolojinin kültürler arası iletişimi kolaylaştırması sonucu diller arası tercüme faaliyetlerinin artmasını sağlamıştır.

Çocuk Edebiyatında Çeviri Tarihimiz

Tanzimat'la birlikte Avrupalı yazarlardan yapılan tercüme ve bu tercümelemlerin taklidiyle birlikte Türk çocuk edebiyatının temelleri atılmaya başlar. Batı'da çocuk edebiyatı sanayileşme, aydınlanma ve ulus devlet oluşturma süreciyle bağlantılı olarak gelişirken; bizde, XIX. yüzyılın ikinci yarısında (1860'lar) modernleşme eğilimleriyle bağlı olarak çocuk edebiyatı oluşturma çabaları başlar. İlk eserler çeviri ya da uyarılma olarak yayımlanır. Klâsiklerin ilk yayın tarihleri, Tanzimat dönemine dayanır (Neydim, 2004). Bununla ilgili ilk çalışma Şinasi'ye aittir. Şinasi hem La Fontaine'den fabllar tercüme etmiş ve hem de onlara benzeyen manzumeler yazmıştır. Şinasi'yi Recaizade Mahmut Ekrem takip eder. O da La Fontaine'den tercümelemler yapmıştır. Ahmet Mithat Efendi, Muallim Naci de La Fontaine'den yaptıkları çevirilerle çocuk edebiyatına katkıda bulunmuşlardır. Aynı dönemlerde Dünya çocuklarının okuduğu eserler dilimize çevrilmiştir. Yusuf Kamil Paşa Fenelon'dan Télémagué'ı, Vakanivüs Lütü Daniel Defoe'dan Tercüme-i Hikayey-i Robinson'u, Mahmut Nedim Jonathan Swift'ten Gülliver'in Seyahatnamesi'ni, Mehmet Emin Jules Verne'den Merkez-i Arza Seyahati ve Balonla Beş Hafta'yı tercüme etmiştir. Bu dönemde tercüme faaliyetlerinin çocuk edebiyatında önemli bir rolü vardır. Neydim, eserlerin yayınlanması hakkında şu

yorumu yapar; “Avrupa kültürüne ve sanayileşmesine ve aydınlanma sürecine artan ilginin somut belirtileri olan bu eserlerin yayınlanması, toplumda yeni bir kültürün oluşturulması ve bu kültürle yetişmiş kuşakların yaratılması çabasıdır. Bu çabalar, Cumhuriyet Dönemi’nde de aynı yoğunlukta devam eder. Bu dönemin özelliği, Tanzimat Dönemi’nde aydın hareketi olarak başlayan ve devam eden sürecin, devlet politikası olarak ele alınması ve sürdürülmesidir” (Neydim, 2006,158). Tanzimat döneminde çeviri faaliyetleri sadece çocuk kitaplarıyla sınırlı kalmamış, çocuk dergilerine de yansımıştır (Neydim, 2003,45). Bu dönemde çocuk edebiyatında çevirilere bu denli ağırlık verilmiş olmasının nedeni Tanzimat’tan önce çocuk edebiyatının yetişkin edebiyatından ayrılmayıp sadece masallar ve destanlardan oluşan sözlü edebiyata dayanması, bundan dolayı da bu dalda verilen orijinal eserlerin bulunmamasıdır. Çevirilerin hedefi de bu alanda mevcut olan boşluğu doldurmaktır. Cumhuriyet dönemine gelindiğinde Tanzimat’ta yarım kalan çağdaşlaşma ve batılılaşma çabası yeniden gündeme gelir. 1940 yılında kurulan Tercüme Bürosu bünyesinde yapılan birinci Türk Neşriyat Kongresinde çeviriye büyük önem verilmiş, bu konu Gençlik ve Çocuk Encümenini hazırladığı raporlarda da ele alınmıştır. 1945’li yıllara gelindiğinde klâsiklerin çevrilmesi gündeme gelmiş ve 1950’li yıllarda bu durum çocuk edebiyatına da yansımıştır (Zivtçi, 2005,18). 70’li yıllarda klâsik eserlerin çevirisinden vazgeçilmemiş çeviri faaliyetlerine devam edilmiştir. Günümüzde ise çocuk edebiyatı çevirileri yoğunluk kazanarak her dilden çeviri yapılmıştır. Ticarî kaygıların işe karışmasıyla klâsikler yine vazgeçilmez olmuştur.

Çocuk Edebiyatı Çevirilerinde Karşılaşılan Sorunlar

Günümüzde çeviri, bilim haline gelmiştir. Çeşitli yöntem ve metotlarla çeviri yapılmaktadır. Çeviride karşılaşılan sorunlara geçmişte olduğu gibi günümüzde de devam etmektedir. Çeviri, çocuk için yabancı dünyaya açılan bir penceredir. Çocuk edebiyatı çevirisinin çocuk için çok önemli bir boyutu da bu yolla edinilen yabancı dünya deneyimidir (Kurultay, 1993:198). Çeviri metinler çocukların değişik kültürleri öğrenmeleri, dünyadan haberdar olmaları bakımından büyük bir değer arz eder. Bunun getirinin yanında bir de olumsuzluğu vardır o da; çocuklar kültür çatışmalarında taraf olmayı bilmezler. Onlar doğalarının gerektirdiği yere yönelirler (Gündüz, 2005:139). Bu yüzden çeviriye müdahale konusuyla karşılaşıyoruz. Çeviri çocuk metinlerinde çeviriye

müdahale konusu çok tartışılan bir konu olmuştur, çünkü her toplum kendi çocuğunu korumakla yükümlüdür. Çocuğa farklı bir kültürün iktidar kurmasını engellemek için ; onun başka bir din propagandasıyla bilinçsizce karşılaşmasını, değerlerinin kötülenmesini engellemek için çeviri metne müdahale yapılır(Neydim, 2004). Göte Klingberg, çocuk edebiyatının çevirisinin yetişkin edebiyatının çevirisinden ayrılan yönünün uyarlamalar olduğunu belirtir. Ona göre kültürel farklılıklardan dolayı uyarlamaların çocuk edebiyatının çevirisinde başvurulan uyarlamalar, çocuk edebiyatın çevirisinde yetişkin edebiyatının çevirisinin aksine bir dereceye kadar kabul edilebilirdir. Uyarlama ile kastı ise kaynak dilin kültürel bağlamdaki içeriğinin hedef dilde kültürel bakımdan uygun olacak biçimde karşılanmasıdır (akt.Zivtçi, 2005:21). Tarık Dursun; çocuk adlarının bizim çocuklarımız için telaffuzunun zor oluşunun ona ters geldiği için çocuk isimlerinde uyarlamalar yaptığını söyler (Gürsoy, Kurultay, 1995:11). Özel isimler (kişi isimleri, yer isimleri vs.) gerek yetişkin edebiyatının gerekse çocuk edebiyatının çevirisinde önemli rol oynarlar. Ancak isimler genellikle kültürle ilişkili olduğu için çocuk edebiyatının çevirisinde hassasiyetle üzerinde durulması gereken konulardan biridir (Zivtçi, 2005, 533). Çocuk kitapları çevirisinde “özel isimler” in aktarılması konusu günümüzde de çocuk edebiyatını meşgul eder. Kişi ve yer isimlerinin aktarılması konusunda Dilidüzgün, isimlerin okunuşunu metnin bütünlüğüne zarar vermeyecek şekilde ve bir defaya mahsus olarak yanlarına yazmayı bir çözüm önerisi olarak sunar (Dilidüzgün, 1994; 159). Bu çocuklar için hem yabancı dildeki isimleri doğru olarak öğrenme açısından bir başlangıç, hem de çocukta bu isimleri okumaya çalışırken metinden uzaklaşmalarını engellemesi için ideal bir çözüm yoludur. Özel şahıs isimleri için önerilen bir diğer çözüm yolu da çocuklar için anlaşılması çok güç olmadıkça bu isimlerin hedef dile aynen aktarılması veya kaynak dildeki isime yakın bir isim hedef dilde de mevcutsa uyarlama yapılmasıdır(akt.Zivtçi, 2005:27).

Cemil Meriç Yusuf Kamil Paşa'nın Telemak'ı çevirirken yerelleştirmesi, yerselleştirmesi konusunda şunları söyler: “Her sıhhatli medeniyet, seçerek, ayıklayarak alır. Telemak yabancı bir mahsülün ürünü. Böyle bir eserin dilini yerselleştirmek neden bir yanlış olsun? Kamil Paşa için Telemak bir fetihtir. Batıdan hikmeti alıyordu mütercim. Bütün olarak, kalıp olarak Batı'yı vermek istemiyordu. Bize en yakın, bize en munis tarafını alıyordu. İlahları perileştiriyordu....Her toplumun kendine göre bir

edebiyatı vardır. Mütercim, kucağında yaşadığı muhitin ihtiyaçlarına göre, kendi kültür mirasının imkanlarına göre eser verir (Meriç, 1977;77-78). Çeviri metinlerin yerleştirilmesi sonucu metinlerdeki yabancılik unsuru ortadan kalkmasıdır. Bu tehlikeli bir süreçtir. Çeviri her zaman kendi yabancılığını korumak zorundadır. Çünkü temel amaç okuru farklı kültürlerle ve anlayışlarla buluşturmadır (Neydim, 2004). Günümüzde çocuk edebiyatı çevirisinde, özel isimler ve kültürel öğelerin aktarılmasında, metinlerin yerleştirilmesinde, metinlerin çocukların dünyasına uyarlanmasında büyük sorunlar yaşanmakta ve tartışmalara sebep olmaktadır. Ç.D. dergisi çeviri metinler açısından zengin bir dergi olduğu için günümüzde yer alan sorunların geçmişte var olup olmadığını bu çeviri metinler aracılığıyla inceledik. Bu incelemeyi yaparken “ Çocuk Yazını Çevirisinin Yazınsal Çoğuldizgedeki Konumu Açısından Belirlenmesi” adlı makaleden yararlandık. Shavit makalesinde, çevirmenin çocuk edebiyatı çevirisi yaparken metinle ilgili kendine serbestlik tanıyabileceğinden bahseder. Serbestlik belirli ilkeler doğrultusunda yapılabilir. Bu ilkeler;

- a) Metni toplumun “Çocuk için iyi” diye tanımladığı şekilde, çocuğa uygun ve yararlı olarak düzenlemek,
- b) Olay örgüsünü, tiplerini ve dili, çocuğun kavrama düzeyine ve okuma düzeyine göre düzenlemek (akt.Besen, 1991:19)

Çocuk Dünyası Dergisi

1908 ile Mondros Mütarekesi'nin imzalandığı 30 Ekim 1918 tarihleri arasında birçok süreli yayın çıkar ve kapanır. Meşrutiyetin ilanı ile bir rahatlık yaşayan basın dünyasından çocuk dergileri de etkilenir. Eski harflerle yayınlanan çocuk dergilerinin büyük bir bölümü 1913- 1914 yılları arasında çıkar. İttihat ve Terraki'nin yönetimi ele geçirmesi, kültürel yaşamı da etkiler. 1911 yılında kurulan Türk Yurdu Cemiyeti fikirlerini anlatmak ve yaymak için Türk Yurdu dergisini çıkarır. Bu derginin dışında halkın çeşitli kesimlerine hitap edebilmek için, Türk Yurdu çatısı altında başka dergiler de çıkar: Halka Doğru, Türk Sözü, Talebe Defteri, İslam Dünyası, Kadınlar Dünyası bunlardan bazılarıdır. Talebe Defteri ve Ç.D., Türk Yurdu'nun çocuklara yönelik çıkan yayınları arasında en dikkat çekenleridir (Bayat, 2002:11:12). Ç.D., İttihat ve Terraki iktidarının özlediği yurtsever ve milliyetçi kadroların oluşturulması amacıyla, İttihatçı

çevrelerin Meşrutiyet çocuklarına yönelik olarak çıkardıkları bir yayındır (Karakışla, 1998, 119).

Ç.D. dergisi 27 Mart 1913- 4 Kasım 1914 tarihleri arasında Tefik Nurettin idaresinde 79 sayı, 9 Mayıs 1918- 9 Ocak 1919 döneminde Ahmet Halit idaresinde 15 sayı, 2 Ocak 1926- 22 Haziran 1927 döneminde yine Muallim Ahmet Halit'in çabalarıyla basın hayatına döner. 30.sayıdan sonra yayın hayatına veda eder. Böylelikle eski harfli Ç.D. dergisinin basıldığı dönem biter. Ç.D. 1940-1943 yılları arasında D.N. Arsan ve 1954'te Sabri Tümkor tarafından yeniden çıkarılır. 1954'te yirmi beş sayı çıkan dergi daha sonra bir daha dönmek üzere yayın hayatından çekilir (Bayrak, 1994:27). Biz Ç.D. dergisinin eski harfle basıldığı sayılarını inceledik. Bu sayıları üç dönemde ele aldık; 1. dönem; 27 Mart 1913- 4 Kasım 1914, 2.dönem; 9 Mayıs 1918- 9 Ocak 1919, 3. dönem ise; 2 Ocak 1926- 22 Haziran 1927 tarihleri arasında çıkarılmıştır.

Ç.D. dergisinin çıkış amacı ilk sayıda ana babalara ithaf edilen "Çocuk Dünyası'nın Düşüncesi" adlı yazıda belirtilmiştir. İlk paragrafta çocuk hayatının ve çocuk bilgisinin ihmal edilmesinden bahseder. Millet olarak geri kalmış olmamızın nedenini ise şu şekilde belirtmiştir: "Milletler arasında bu zamanki varlığımızın neden bu kadar düşkün ve geri kaldığını düşünecek olursak, belki birinci sebep olarak küçüklerimizin fikirlerini terbiye etmek, bezemek hususundaki kayıtsızlığımız hatırımıza gelecek."

Sitem dolu bir paragrafla önsöze devam edilir. "Gençliğin beşiği çocukluk alemidir. Sabâvet günlerini boş ve faidesiz geçirmelerine göz yumduğuz gençler, eğer zaman adamı olarak yetişmemişlerse bu kabahat onlarda değil, onları bu halde bırakanlardadır."

"Yüksek edebiyat mecmualarından, mühim fen kitaplarından, nihayetsiz siyâsiyyât derslerinden ziyade lâzım olan bir şey varsa o da çocuk terbiyesidir. Bu olmadıkça dâimî bir yokluk içinde kalacaklardır." Paragrafta çocuk terbiyesinin her şeyden üstün olduğu ifade edilmiştir.

Tolstoy'u örnek göstererek, onun hayatını, çocuklar için basit fakat nefis masallar yazarak ve kendi köyünde açtığı mektepte ömrünün sonuna kadar köylü çocukların terbiyesiyle meşgul olduğu anlatılır ve Ç.D. dergisinin çıkarılma nedeni belirtilir: "Bizde ise, henüz evlatlarımızın ellerine verilmeye lâyık bir kitap bile yoktur. Çocuk

edebiyatı, çocuk malûmâtı derin bir boşluk içindedir. İşte biz bu boşluğu doldurmak ve çocuklarımızı okumaya ve düşünebilmeye alıştırmak, onların küçük dimağlarının ilerde memlekete fâideleri dokunacak bir halde beslemek arzusuyla Çocuk Dünyası'nı çıkarıyoruz.”

Ç.D. dergisi çıkarılmadan önce Çocuklara Mahsûs Gazete ve Arkadaş gibi dergilerin çıkıp yaşayamamalarından bahsedilmiş, bunun sebebi rağbetsizlikten ziyade çocuk psikolojisini, çocuk ruh ve ihtiyacını tamamıyla tâyin edemeyerek küçüklerin anlayamayacakları konular üzerine gidilmiş olması olarak belirtilmiştir. Bunun önüne geçmek için Avrupa'da kullanılan yöntemler örnek olarak verilmiştir: “Avrupa'da çocukları esastan mütâlaaya alıştırmak, fikirlerini terbiye etmek için en ziyâde efsanelerden, masallardan istifâde ediyorlar. Orada çocuk âsârı, edebiyatı bütün bunlarla doludur. İbâre okumayı henüz söktüren bir küçüğün gözü önüne çetin ve sıkıcı yazılar yığıp da mütalaa ile arasında, daha başlangıçta bir intizâcsızlık, soğukluk tevlîd etmektense, kendisine pek de yabancı olmayan hikâyelerle onda okumaya karşı bir sevgi ve istek uyandırmak elbette daha doğru bir hareket olur.”

Son paragrafında derginin içeriğiyle ilgili bilgiler verilmektedir. Biz Çocuk Dünyası'nı gözetiyoruz. Fransız, Alman, İngiliz ve Rus çocuk edebiyatlarına ait eserlerden istifâde etmekle beraber asıl millî masallarımızdan müstefîd olmaya çalışacağız. Çocuk Dünyası ara sıra ilâveler ve husûsî çocuk risâleleri neşr ederek memleketimizde çok yoksuzluğunu mümkün olduğu kadar çabuk kaldırmağa gayret edecektir”. (Ç.D., S.1, s. 1-2)

Ç.D. dergisinin müdürü Tefik Nurettin Türk Ocağına yakınlığıyla bilinir. 1909 yılında kanunlaşan ve 1931'e kadar yürürlükte kalan “Basın Kanunu”nda şöyle bir madde vardır. “Yirmi beş yaşını doldurmuş her vatandaşa gazetenin sorumlu müdürü olmak hakkı tanınmıştır”. 1912 yılında yapılan bir değişiklikle sorumlu müdürün yüksek öğrenim görmüş olması veya yedi yıllık idadi diplomasına sahip olması zorunluluğu kabul edilmiştir (Baykal, 1990:185,186). Dergiler ve gazeteler, eğitimli kişilerin denetimine verilmiştir. Tefik Nurettin'in yüksek öğrenim görmüş olduğunu anlıyoruz. Ahmet Halit de muallimdir. Ç.D. dergisinin yayınlandığı döneme baktığımızda küçükleri zararlı yayınlardan koruma kanunu yoktur. Bu kanun ancak 21 Haziran 1927

yılında çıkmıştır. Bu kanunun amacı on sekiz yaşından küçük olanları zararlı etkilerden korumaktır (Topuz, 1973: 247).

Ç.D. dergisinde yayınlanan eserlerin bazıları sonradan kitap haline getirilmiş ve satışa sunulmuştur. Giyom Tel, Tilki Kardeşin Muhâkemesi, Güliiver'in Seyahatnâmesi, Sihirli Halı, Türk'ün Kitabı, Çocuklarımıza Neşîdeler, Bir Afacan'ın Hikayesi, Ala Geyik, Parmak Çocuk, Tavşan Kardeşin Kurnazlıkları, Urgancı Hasan gibi.

Ç.D. dergisinin önsözü gibi olan bu yazıda da belirttiği gibi Ç.D. dergisi aynı dönemde çıkan dergilere nazaran daha uzun soluklu olmuş, çocuk ruhunu anlayabilmiş ve çoğunlukla onların seviyelerine inmiş, Dünya edebiyatından çeşitli örnekler sunarak hedeflerini gerçekleştirmiş bir dergidir.

Ç.D.'da meşhur yazar ve şairlerimiz mevcuttur; Ziya Gökalp (Ala Geyik'i Gök Alp imzasıyla yayınlamıştır), Aka Gündüz, Ethem Nejat, Mehmet Emin, Selim Sırrı, Ali Ulvi, İsmail Hakkı, Ahmet Refik, Rıza Tevfik, Ahmet Mithat, Hüseyin Râgıp, Halide Nusret, Mahmut Yesari, Yaşar Nâbi, Yusuf Ziya, Abdullah Ziya gibi. Meşhur yazar ve şairlerimizin yanı sıra tanınmamış yazar, öğrenci ve okuyucuların yazıları ve eserlerine yer verilmiştir.

Ç.D. dergisi dönemin sosyal ve siyasal ortamına duyarsız kalmamıştır. Türk Yurdu'nun kardeş dergisi olarak çıkan Ç.D., dile getirdiği fikirler bakımından İttihatçılarla paralel hareket eder. Okay bu konuda görüşlerini şu şekilde belirtmiştir: 1913 yılı çocuk dergilerinin yayın hayatına başlamaları bakımından en yoğun yıldır. Bu dönem Balkan harplerinin ve Türkçülük cereyanının, genel olarak bütün basını ve dolayısıyla çocuk dergilerini etkilediği bir dönemdir. Derginin sayfalarında Balkan Harplerinin sıcaklığı altında, devamlı öç, intikam, gibi duygular ön plana çıkarılıyor (Okay, 1999:106). Türk Yurdu'na bağlı çocuk dergilerinden biri olan Ç.D. dergisinde, Türk Yurdu'na bağlı olan dergilerin ve kuruluşların reklamları yapılmıştır. Talebe Defteri şu şekilde tanıtılmıştır; "On beş günde bir çıkar. (Ç.D. dergisi)'nin ağabeysidir. Her mektebli okumalıdır. Bir tanesi 100 para, bir seneliği (60), altı aylığı (30) kuruştur. 56.sı 16 büyük sahife olarak çıkmıştır. Her yerde arayınız ve tavsiye ediniz".

Başka bir reklamda; “(Talebe Defteri) mekteblilere ve ailelere mahsus olmak üzere bir (çocuk edebiyatı) külliyyatı vücuda getirmeğe başlamıştır. Bunlar istifadeli ve fenni romanlarla, masallar ve hikayelerden mürekkebirdir.

Bu eserler

1.Görünmeyen Adam:Roman

2.Kamerde İlk İnsanlar: Roman

3-Çocuk Hikayeleri: Andersen’in çocuk masallarıdır.”

Türk Kadını Dergisi de şöyle tanıtılmıştır: “ En şık ve zarif, ağır başlı hanımlar mecmuasıdır. Tanesi 5, seneliği 12, altı aylığı 60 kuruştur. Her yerde arayınız; ablalarınıza tavsiye ediniz.”

Türk Yurdu Mücellid Evi’nin reklamı yapılmıştır: “Küçük kari’lerimiz mekteb kitaplarının nefis, pek ucuz, ve sağlam bir surette yapılmasını arzu ediyorlarsa hiç durmadan kitabhanemize müracaat etsinler. Türk Yurdu ve Halka Doğru mecmualarının da reklamı yapılmıştır.”

Ç.D. dergisinde sosyal, siyasal akislerin yanında ekonomik krizler de dergiye yansımıştır. İlk sayısı 10 paraya satılan Ç.D. yaşanan ekonomik sıkıntıyla 94. sayıda 100 paraya çıkar. 1926’ da ise 5 kuruşa kadar çıkar, son sayılarında seneliği 250 kuruştur. Birinci Dünya Savaşı’nın çıkmasıyla kağıt sıkıntısı yaşanmıştır. Yayınlandığı günden 72. sayıya kadar her hafta Perşembe günleri çıkmış, 72. sayısı 24 Temmuz 1330’da çıkmış, 73. sayısı ise yaklaşık 2 ay sonra çıkmıştır. Ç.D. kendine göre ekonomik tedbirler almıştır. Bu tedbirler şu şekilde ifade edilir:

“Sevgili okuyucularımıza

Ç.D., Avrupa cenginden dolayı kâğıt münâkalâtının kesilmesinden ve sonra da matbaalarda mürettiblerin ekserîsinin askere çağrılmasından, muvakkaten çıkarılmıyordu. Fakat sevgili okuyucularından uzak bulunmamak ve onları yalnızlık zamanlarında arkadaşsız bırakmamak için bir çok fedakârlıklar ihtiyârıyla tekrar intişâra başladı. Şu kadar ki dünya, elde edilen kâğıdın kifâyetsizliğinden sekiz sahife metin ve dört sahife kapak olarak neşr edilecektir. Şu şekilde çıkan sayıların kapakları koleksiyona dahil olacaklarından oraya da hikâyeler ve resimler derc edeceğiz lakin kapakta yer kazanmak ve karilerimize latif hikayeler okumak için

bilmecelemizi hâl edenlerin isimlerini elliye indirmek mecburiyetinde kaldık. Ümit ederiz ki sevgili karilerimiz bu özrümüzü kabul ederler.”

3. dönem Ç.D. dergisinin ilk sayfasında önsöz nitelikli “Altın Hazinelerine Seyahat” adlı bir parça yer alır. Bu parçada altın hazineleri, sevinç denizi metafor olarak kullanılır, parçada: “Sevinç denizi diye yeni bulunmuş bir denizde büyük bir yelkenli gemiye binerek altın hazinelerinin saklı olduğu kaleye doğru açılacaklarından, oraya gidip altın, gümüş hazinelerini, elmasları, incileri ve orada sihirbazlar, falcılar tarafından saklanan insanları, güzel peri kızlarını görecek, istediklerini alacakları” ifade edilir.

“Bu yolculuğa tüfenklerle, kılıçlarla, toprakla ve asık çehrelerle gidilmemektedir. Güler yüze, gönüllerde sevinç ve saadetle gidilmektedir. Zira oranın tılsımını elinde tutanlar çocukları severler. Onlara daima güler yüz gösterirler.Oraya gidince kapılar açılacak, kapaklar kaldırılacak, zırhlı askerler çocukları selamla karşılayacaklar. Orada ikramdan ikrama, ziyafetten ziyafete davet edilecekler.”

“Kıymetli hazinelerin gizli olduğu bu kale nedir?” Sorusu sorularak bu kalenin “Çocuk Dünyası” olduğu belirtilir.

Yukarıda belirtildiği gibi 3. dönem Ç.D. dergisinde de masallar, hikayeler, şiirler gibi türler yer alır. Bu türlerin hazinelerini çocuklara sunar. 1. ve 2. dönemde yer alan siyasi ve sosyal söylem 3. dönemde yer almaz. Bunun sebebi Atatürk’le gelen yeni siyasi rejimin ülkede meydana getirdiği sosyal atmosferdir(Bayat, 2002, 12)

Ç.D. dergisinin 47. sayısında Rıza Tevfik “mektepteki ders kitaplarının çocukların tahsil ve terbiye ihtiyaçlarını karşılamadığını, bunun için çocuk edebiyatı eserlerinden faydalanmak gereğinden bahseder. O döneme kadar çocuklar için Ali Ulvî Bey’in “Çocuklarımıza Neşîdeler”i ile İbrahim Alâaddin Bey’in “Çocuk Şiirleri”nden başka bir eser bulunmadığından, Çocuk Dünyası’nın yayınlanmasından sonra ise çocuk edebiyatı eserlerinin arttığından bahseder. Maârif-i Umûmiye Nezâreti ise, memlekette kök salmaya başlayan çocuk edebiyatını himayesi altına alarak bu hususta mesleğinde muvaffak gördüğü Çocuk Dünyası’nı takdir etmiş ve çeşitli okullara (iptidai ve rüştiyelere) tavsiye etmiştir.

Tanzimat döneminde yoğunluk kazanan tercüme faaliyetleri çoğunlukla Fransızca'dan beslenmiştir (Adıvar, 1944:269). Milli Mektep zamanında - bu oluşum Ç.D. dergisinin yayımlandığı döneme rast gelir – Fransızca tercümelerin yayında Alman, İngiliz ve Rus Edebiyatlarına el uzatmışlar. Gerçi bunlar daima asıllarından tercüme etmediler, hala Fransızca metinler az çok esas olarak kaldı, fakat duygu ve görüş sahamızı daha çok geniş bir sahaya ulaştırdı (Adıvar, 1944:272). Devrinin özelliklerini yansıtan, Dünya edebiyatının eserlerinden istifade etmeyi hedef belirleyen Ç.D. dergisi hedefini tam olarak gerçekleştirmiştir. İngiliz, Fransız, Rus, Danimarka vs. edebiyatlardan çeşitli eserler çevrilmiştir. Rıza Tevfik de Ç.D. müdürüne gönderdiği mektupta Ç.D. dergisini tebrik etmiş, çevrilmesi gereken birkaç eser tavsiye etmiştir. Bunlar arasında Kingsley'in Water Babies (Su Bebekleri) ve Fairy Tales (Peri Masalları) vardır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri eser sayısı, aynı devirde çıkmış dergilere göre oldukça fazladır. Günümüz çocuk edebiyatının oluşmasına kaynaklık eden metinlerin birçoğu Ç.D. dergisinde mevcut olduğu için Ç.D. dergisindeki çeviri metinler inceledik. Birinci ve ikinci bölümde Dünya edebiyatlarından çevrilen metinlerin, adları, yazarları, çevirenleri, yayınlanış tarihi, metnin türü, ve hangi ülkenin edebiyatından alındığına dair bir indeks çalışması yapılmıştır. Bazı metinlerin hangi ülkeye ait olduğu Ç.D. dergisinde yer almamıştır. İndekste bu gibi metinler B. (Belirtilmemiş) olarak yer almıştır. Bugün güncelliğini koruyan ve bildiğimiz metinlerin kaynağını B. [] olarak belirttik. Derginin yayınlandığı tarihleri Hicrî, Rûmî, Miladî olmak üzere verdik. Bilindiği gibi Miladî Takvim 1926 yılından itibaren kullanılmaya başlanmış, Rûmî takvimdeki ay isimleri aynen muhafaza edilmiş, 1944 yılında Teşrinievvel, Teşrinisani, Kânunuevvel, Kânunusâni isimleri, Ekim, Kasım, Aralık ve Ocak olarak değiştirilmiştir. Biz de ay isimlerini dergide kullanıldığı şekliyle vereceğiz. Üçüncü bölümümüzde Ç.D. dergisinde yer alan seçme çeviri metinlere yer verdik. Seçme metinleri edebî türlerine göre seçtik. Dördüncü bölümde ise bu çeviri metinlerin değerlendirilmesi yer almıştır. Bu bölümde Ç.D. dergisinde yer alan çeviri metinlerin istatistikî değerlendirmesi, içerik değerlendirilmesi, çeviri metinlerde yer alan yerelleştirmenin değerlendirilmesi, çeviri metinlerin iletileri, çeviri metinlerin anlatım açısından incelenmesi, çeviri metinleri destekleyen resimlerin değerlendirilmesi mevcuttur. Sonuç bölümüyle tezimiz son bulmaktadır.

BÖLÜM 1: YAZAR ADINA GÖRE GENEL İNDEKS

1.1. Yazar Adına Göre Genel İndeks

1.1. 1. İngiliz Edebiyatından Çevrilen Metinler

1. 1. 1. 1. Masal Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Altı Farenin Sergüzeşti	Aydın. Nurettin	H. 23 Recep 1345 R. 14 II. Kânun 1343 M. 27 II. Kânun 1926	9	10-12	İng. Ed.
İmzasız	Athl Periler	İmzasız	H. 24 Cemazeyilahir 1926 R. 17 I. Kânun 1342 M. 30 I. Kânun 1926	5	12-13	İng. Ed.
İmzasız	Athl Periler	İmzasız	H. 2 Recep 1345 R. 25 I. Kânun 1342 M. 6 II. Kânun 1927	6	12-13	İng. Ed.
İmzasız	Billur Tepe	İmzasız	H. 6 Zilhicce 1331 R. 24 I. Teşrin 1329 M. 6 Kasım 1913	33	4-6	B. [İng. Ed.]
İmzasız	Billur Tepe	İmzasız	H. 20 Zilhicce 1331 R. 31 II. Teşrin 1329 M. 20 Kasım 1913	35	4-5	B. [İng. Ed.]
İmzasız	Billur Tepe	İmzasız	H. 27 Zilhicce 1331 R. 14 II. Teşrin 1329 M. 27 Kasım 1913	36	4-5	B. [İng. Ed.]
İmzasız	Billur Tepe	İmzasız	H. 5 Muharrem 1332 R. 21 II. Teşrin 1329 M. 4 Aralık 1913	37	5-7	B. [İng. Ed.]
İmzasız	Billur Tepe	İmzasız	H. 12 Muharrem 1332 R. 28 II. Teşrin 1329 M. 11 Aralık 1913	38	7-9	B. [İng. Ed.]
İmzasız	Bir Hatıra	Enver Nuri	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	14	İng. Ed.

METİNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Denizin Altında	İmzasız	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	13	İng. Ed.
İmzasız	İyi kalpli Arılar	Esmâ Zafer	H. 20 Ramazan 1345 R. 13 Mart 1343 M. 24 Mart 1927	17	14	İng. Ed.
İmzasız	İyi Kalpli Kız	İmzasız	H. 9 Recep 1345 R. 1 II. Kânun 1343 M. 13 II. Kânun 1927	7	11-12	İng. Ed.
İmzasız	Kendini Beğenen Kız	İmzasız	H. 1 Rabiülahir 1345 R. 27 II. Teşrin 1342 M. 9 I. Kânun 1926	2	5-6	İng. Ed.
İmzasız [Grimm Masalları]	Kunduracı ile Cüceler	İmzasız	H. 13 Zilhicce 1331 R. 31 I. Teşrin 1329 M. 13 Kasım 1913	34	3-4	Alm. Ed.
İmzasız	Küçük Hamdi İle Dev	Enver Nuri	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	13	İng. Ed.
İmzasız	Mini Mini Pisi	Nazan Muzaffer	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	6-9	İng. Ed.
İmzasız	Müjgan'ın Hikâyesi	İmzasız	H. 3 Cemazeyilahir 1345 R. 3 I. Kânun 1342 M. 16 I. Kânun 1926	3	7	İng. Ed.
İmzasız	Padişah Nasıl İbret Aldı?	N. Asım	H. 17 Safer 1332 R. 2 II. Kânun 1329 M. 15 Ocak 1914	43	56-	İng. Ed.
İmzasız	Perinin Değneği	Ahmet Nebil	H. R. 9 II. Kânun 1335 M.	94/15	231-239	İng. Ed.

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Sabahleyin Erkenden	Esmâ Zafer	H. 16 Recep 1345 R. 7 II. Kânun 1343 M. 20 II. Kânun 1927	8	7	İng. Ed.
İmzasız	Salyangoz Kabuğu	Aydın. Nurettin	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	12-14	İng. Ed.
İmzasız	Salyangoz Kabuğu	Aydın. Nurettin	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Kânun 1343 M. 10 Şubat 1927	11	13-14	İng. Ed.
İmzasız	Susanna'nın Altın Pabuçları	Aydın. Nurettin	H. 16 Recep 1345 R. 7 II. Kânun 1343 M. 20 II. Kânun 1927	8	11-12	İng. Ed.
İmzasız	Tenbel Oduncu	İmzasız	H. 12 Muharrem 1332 R. 28 II. Teşrin 1329 M. 11 Aralık 1913	38	5-7	İng. Ed.
İmzasız	Tom, Tit, Tat	Bülent	H. 23 Recep 1345 R. 14 II. Kânun 1343 M. 27 II. Kânun 1927	9	7	İng. Ed.

1. 1. 1. 1. 2 İkinci Çeviri Dili İngilizce Olan Masallar

1. 1. 1. 1. 2. 1 Eskimo Masalları

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Geyik İle Morina	İbrahim Aşkî	H. 13 Ramazan 1345 R. 4 Mart 1343 M. 17 Mart 1927	16	14-15	İng. Ed.
İmzasız	İyi Hava, Fena Hava	İbrahim Aşkî	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	7	İng. Ed.

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Karga ile Baykuş	İbrahim Aşkî	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	7	İng. Ed.
İmzasız	Karga İle Gündüz	İbrahim Aşkî	H. 6 Ramazan 1345 R. 3 Mart 1343 M. 10 Mart 1927	15	12-13	İng. Ed.
İmzasız	Kayıp Çocuk	İbrahim Aşkî	H. 14 Şaban 1345 R. 4 Şubat 1343 M. 17 Şubat 1927	12	10-11	İng. Ed.

1. 1. 1. 2. 2 Arap Masalı

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Sihirli Yüzük	Aydın Nurettin	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	11-12	İng. Ed.

1. 1. 1. 2. Hikâye Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Bir Köpeğin Tercüme-i Hali	İmzasız	H. 28 Recep 1336 R. 9 Mayıs 1334 M. 9 Mayıs 1918	80/1	13-15	İng. ed
İmzasız	Bir Köpeğin Tercüme-i Hali	İmzasız	H. 13 Şaban 1336 R. 24 Mayıs 1334 M. 24 Mayıs 1918	81/2	29/30	İng. ed
İmzasız	Bir Köpeğin Tercüme-i Hali	İmzasız	H. 26 Şaban 1336 R. 6 Haziran 1334 M. 6 Haziran 1918	82/3	42-46	İng. ed

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Bir Köpeğin Tercüme-i Hali	İmzasız	H. 9 Ramazan 1336 R. 18 Haziran 1334 M. 18 Haziran 1918	83/4	62-64	İng. ed
İmzasız	Çorap Deliği	İmzasız	H. 17 Cemazeyilahir 1345 R. 10 I. Kânun 1342 M. 23 I. Kânun 1926	4	11	İng. Ed.
İmzasız	Gülmeyi Seven Bir Adam	İmzasız	H. 3 Cemazeyilahir 1345 R. 27 II. Teşrin 1342 M. 9 I. Kânun 1926	2	9-10	İng. Ed.
İmzasız	Kağıtçının Hilesi	İmzasız	H. 6 Zilhicce 1331 R. 24 I. Teşrin 1329 M. 6 Kasım 1913	33	3-4	İng. Ed.
İmzasız	Nasıl Oldu?	İmzasız	H. 20 Zilhicce 1331 R. 31 II. Teşrin 1329 M. 20 Kasım 1913	35	3-4	İng. Ed.
İmzasız	Zavallı Kedi	İmzasız	H. 26 Cemazeyilevvel 1345 R. 20 II. Teşrin 1342 M. 2 I. Kânun 1926	1	10-12	İng. Ed.

1. 1. 1. 3 Fabl Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Eski Demir Bakraç Hikâyesi	İmzasız	H. 26 Cemazeyilevvel 1345 R. 20 II. Teşrin 1342 M. 2 I. Kânun 1926	1	5-6	İng. Ed.
İmzasız	Neşeli Yaban Eşekleri	İmzasız	H. 3 Cemazeyilahir 1345 R. 27 II. Teşrin 1342 M. 9 I. Kânun 1926	2	6-7	İng. Ed.

1. 1. 1. 4. Roman Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	İmzasız	H. 29 Cemazeyilahir 1331 R. 23 Mayıs 1329 M. 5 Haziran 1913	11	3-6	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	İmzasız	H. 7 Recep 1331 R. 30 Mayıs 1329 M. 12 Haziran 1913	12	4-6	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	İmzasız	H. 14 Recep 1331 R. 6 Haziran 1329 M. 19 Haziran 1913	13	4-6	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	İmzasız	H. 21 Recep 1331 R. 13 Haziran 1329 M. 26 Haziran 1913	14	4-5	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	İmzasız	H. 28 Recep 1331 R. 20 Haziran 1329 M. 26 Haziran 1913	15	4-6	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	İmzasız	H. 5 Şaban 1331 R. 27 Haziran 1329 M. 10 Temmuz 1913	16	7-8	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	İmzasız	H. 12 Şaban 1331 R. 4 Temmuz 1329 M. 17 Temmuz 1913	17	7-8	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	İmzasız	H. 18 Şaban 1331 R. 10 Temmuz 1329 M. 23 Temmuz 1913	18	7-8	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	İmzasız	H. 4 Ramazan 1331 R. 25 Temmuz 1329 M. 7 Ağustos 1913	20	6-7	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	İmzasız	H. 11 Ramazan 1331 R. 1 Ağustos 1329 M. 14 Ağustos 1329	21	2-4	İng. Ed.

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	İmzasız	H. 22 Zilkade 1331 R. 10 I. Teşrin 1329 M. 23 Ekim 1913	31	7-8	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	İmzasız	H. 29 Zilkade 1331 R. 17 I. Teşrin 1329 M. 30 Ekim 1913	32	7-8	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	İmzasız	H. 6 Zilhicce 1331 R. 24 I. Teşrin 1329 M. 6 Kasım 1913	33	6-8	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	İmzasız	H. 20 Zilhicce 1331 R. 31 II. Teşrin 1329 M. 20 Kasım 1913	35	6-8	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	İmzasız	H. 27 Zilhicce 1331 R. 14 II. Teşrin 1329 M. 27 Kasım 1913	36	7-8	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	İmzasız	H. 5 Muharrem 1332 R. 21 II. Teşrin 1329 M. 4 Aralık 1913	37	11-13	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	İmzasız	H. 12 Muharrem 1332 R. 28 II. Teşrin 1329 M. 11 Aralık 1913	38	11-12	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	İmzasız	H. 19 Muharrem 1332 R. 5 I. Kânun 1329 M. 18 Aralık 1913	39	12-13	İng. Ed.
Swift	Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	İmzasız	H. 26 Muharrem 1332 R. 12 I. Kânun 1329 M. 25 Aralık 1913	40	11-11-2	İng. Ed.

1. 1. 1. 5 Gezi Yazıları

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Rusya'da Ufak Bir Seyahat	Sait Edip	H. 29 Zilkade 1331 R. 17 I. Teşrin 1329 M. 30 Ekim 1913	32	1-5	İng. Ed.

1. 1. 1. 6 Sohbet Yazıları

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Eskimo Masalları	İbrahim Aşki	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Teşrin 1345 M. 10 Şubat 1927	11	6-7	İng. Ed.
İmzasız	Ot	Mahmut Hakkı	H. 1 Rabiulevvel 1337 R. 5 I. Kânun 1334 M. 5 Aralık 1918	92/13	206-207	İng. Ed.

1. 1. 2 Fransız Edebiyatından Çevrilen Metinler

1. 1. 2. 1. Masal Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Fenelon	Tuhaf Bir Ada	M. Senai	H. 1 Rabiulevvel 1336 R. 5 I. Kânun 1334 M. 5 Aralık 1918	93/14	222-223	[Fr. Ed.]
İmzasız	Altın	Mehmet Senai	H. 15 Zilkade 1336 R. 22 Ağustos 1334 M. 22 Ağustos 1918	87/8	123-127	Fr. Ed.
İmzasız	Altın Yağmuru	M. Fahrettin	H. 22 Şaban 1332 R. 3 Temmuz 1330 M. 16 Temmuz 1914	69	291-293	Fr. Ed.

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Jumbo Crusoe'nun Başından Geçenler	Naim Halit	H. 23 Recep 1345 R. 14 II. Kânun 1343 M. 27 II. Kânun 1927	9	8-9	Fr. Ed.
İmzasız	Jumbo Crusoe'nun Başından Geçenler	Naim Halit	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	9-10	Fr. Ed.
İmzasız	Jumbo Crusoe'nun Başından Geçenler	Naim Halit	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Kânun 1343 M. 10 Şubat 1927	11	8-9	Fr. Ed.
İmzasız	Karen, Maren ve Met	Kenan Muzaffer	H. 29 Şaban 1332 R. 10 Temmuz 1330 M. 23 Temmuz 1914	70	313-315	Fr. Ed.
İmzasız	Küçük Terzi	Nurullah	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	13-15	Fr. Ed.
İmzasız	Serçe ve Çocuk	İmzasız	H. 2 Rabiulevvel 1332 R. 16 II. Kânun 1329 M. 29 Ocak 1914	45	9-12	Fr. Ed.
İmzasız	Serçe ve Çocuk	İmzasız	H. 9 Rabiulevvel 1332 R. 23 II. Kânun 1329 M. 5 Şubat 1914	46	5-8	Fr. Ed.
İmzasız	Sihirli Fasulyeler	Hasan Azmi	H. 13 Ramazan 1345 R. 4 Mart 1343 M. 17 Mart 1927	16	13-14	Fr. Ed.
İmzasız	Sihirli Fasulyeler	Hasan Azmi	H. 20 Ramazan 1345 R. 11 Mart 1343 M. 24 Mart 1927	17	11-13	Fr. Ed.
İmzasız	Üç Elma Bey'in Hikâyesi	Naim Halit	H. 24 Cemazeyilahir 1345 R. 17 I. Kânun 1342 M. 30 I. Kânun 1926	5	9-10	Fr. Ed.

METİNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Üç Elma Bey'in Hikâyesi	Naim Halit	H. 2 Recep 1345 R. 25 I. Kânun 1343 M. 6 II. Kânun 1927	6	9-11	Fr. Ed.
İmzasız	Üç Elma Bey'in Hikâyesi	Naim Halit	H. 9 Recep 1345 R. 1 II. Kânun 1343 M. 13 II. Kânun 1927	7	9-11	Fr. Ed.
İmzasız	Üç Elma Bey'in Hikâyesi	Naim Halit	H. 16 Recep 1345 R. 7 II. Kânun 1343 M. 20 II. Kânun 1927	8	9-10	Fr. Ed.
Madamo Eril Jan Blötten	Kırmızı Fulyalar	Senih Muammer	H. 25 Şaban 1331 R. 17 Temmuz 1329 M. 30 Temmuz 1913	19	4-7	B. [Fr. Ed]
Madamo Eril Jan Blötten	Kırmızı Fulyalar	Senih Muammer	H. 4 Ramazan 1331 R. 25 Temmuz 1329 M. 7 Ağustos 1913	20	2-5	B. [Fr. Ed]

1. 1. 2. 1. 1Perrault Masalları

METİNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
[Charles Perrault]	Mavi Sakal	İmzasız	H. 24 Safer 1332 R. 9 II. Kânun 1329 M. 22 Ocak 1914	44	5-7	B. [Fr. Ed.]
İmzasız [Charles Perrault]	Çizmeli Kedi	İmzasız	H. 7 Rabiulahir 1332 R. 20 Şubat 1329 M. 5 Mart 1914	50	4-7	B. [Fr. Ed.]
İmzasız [Charles Perrault]	Çizmeli Kedi	İmzasız	H. 14 Rabiulahir 1332 R. 27 Şubat 1329 M. 12 Mart 1914	51	10-12	B. [Fr. Ed.]

1. 1. 2. 2. Hikâye Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Acaba Ne idi?	İmzasız	H. 10 Safer 1332 R. 26 I. Kânun 1329 M. 8 Ocak 1914	42	8	[Fr. Ed.]
İmzasız	Biliyorum Efendim	İmzasız	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	7	Fr. Ed.
İmzasız	Bir Çocuğun Vatanperverliği	Elif. Ziya'ettin Dibirdiyef	H. 14 Recep 1331 R. 6 Haziran 1329 M. 19 Haziran 1913	13	7	Fr. Ed.
İmzasız	Çatılar Üstünde	İmzasız	H. 17 Safer 1332 R. 2 II. Kânun 1329 M. 15 Ocak 1914	43	12-	B. [Fr. Ed.]
İmzasız	Çatılar Üstünde	İmzasız	H. 24 Safer 1332 R. 9 II. Kânun 1329 M. 22 Ocak 1914	44	10-13	B. [Fr. Ed.]
İmzasız	Kara Tavuk	Ömer Suphi	H. 2 Zilhicce 1332 R. 9 I. Teşrin 1330 M. 2 I. Teşrin 1914	78	4-5	Fr. Ed.
İmzasız	Kraliçeye Mektup	M. Süleyman	H. 22 Zilkade 1331 R. 10 I. Teşrin 1329 M. 23 Ekim 1913	31	3-5	Fr. Ed.
İmzasız	Leylek	Bedrettin	H. 18 Şevval 1345 R. 8 Nisan 1343 M. 21 Nisan 1927	21	13	Fr. Ed.
İmzasız	Mösyö Krak'ın Tuhaf Bir Seyahati	Fahrettin Nazım	H. 9 Şevval 1331 R. 29 Ağustos 1329 M. 11 Eylül 1913	25	6	Fr. Ed.

1. 1. 2. 3. Fabl Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Kuşların Kavgası	Mehmet Senai	H. 26 Muharrem 1337 R. 1 II. Teşrin 1334 M. 1 Kasım 1918	90/11	165-167	Fr. Ed.

1. 1. 2. 3. 1 La Fontaine Fablları

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız [La Fontaine Masalları]	Horoz, Köpek ve Tilki	İmzasız	H. 5 Şaban 1331 R. 27 Haziran 1329 M. 10 Temmuz 1913	16	3	B. [Fr. Ed.]
İmzasız [La Fontaine Masalları]	Kurt İle Kuzu	İmzasız	H. 15 Cemazeyilahir 1331 R. 9 Mayıs 1329 M. 22 Mayıs 1913	9	1	B. [Fr. Ed.]
İmzasız [La Fontaine Masalları]	Tilki ile Karga	İmzasız	H. 3 Cemazeyilevvel 1331 R. 28 Mart 1329 M. 10 Nisan 1913	2	5	B. [Fr. Ed.]
İmzasız [La Fontaine Masalları]	Tilki ve Horoz	İmzasız	H. 10 Cemazeyilevvel 1331 R. 4 Nisan 1331 M. 17 Nisan 1913	4	3-4	B. [Fr. Ed.]
La Fontaine	Arslan ile Fare	R. M. Fuat	H. 18 Şaban 1331 R. 10 Temmuz 1329 M. 23 Temmuz 1913	18	5	Fr. Ed
La Fontaine	Köylü ile Yılan	M. Cemal	H. 13 Zilhicce 1331 R. 31 I. Teşrin 1329 M. 13 Kasım 1913	34	6	Fr. Ed

1. 1. 1. 2. 4. Sohbet Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Kuşlar Niçin Öterler?	Necat Aziz	H. 4 Şevval 1345 R. 26 Mart 1343 M. 7 Nisan 1927	19	13	Fr. Ed.

1. 1. 2. 4. 1 İkinci Çeviri Dili Fransızca Olan Sohbet Yazıları

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Başka Milletlerde Çocuklara İntikam Edebiyatı	İmzasız	H. 17 Safer 1332 R. 2 II. Kânun 1329 M. 15 Ocak 1914	43	5	Sırp Ed. Fr. Ed.

1. 1. 2. 5. Biyografi

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Jorj İstefenson	M. Fahrettin	H. 27 Zilhicce 1331 R. 14 II. Teşrin 1329 M. 27 Kasım 1913	36	2-3	Fr. Ed.

1. 1. 3. Alman Edebiyatından Çevrilen Metinler

1. 1. 3. 1. Masal Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Kapat Gözünü Nine'nin Hikâyesi	İmzasız	H. 26 Muharrem 1332 R. 12 I. Kânun 1329 M. 25 Aralık 1913	40	6-7	Alm. Ed.

1. 1. 3. 1. 1 Grimm Masalları

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
[Grimm]	Kurt ve oğlaklar	İmzasız	H. 14 Rabiulahir 1332 R. 27 Şubat 1329 M. 12 Mart 1914	51	8-10	Alm. Ed.
Grimm Hikâyeleri	Gündüz İle Tomris	Ay Han	H. 4 Zilkade1332 R. 11 Eylül 1330 M. 24 Eylül 1914	74	366-369	[Alm. Ed.]
İmzasız [Grimm Masalları]	Beyaz Sultan	Mehmet Şem'î	H. 1 Rabiulevvel 1337 R. 5 I. Kânun 1334 M. 5 Aralık 1918	92/13	194-200	[Alm. Ed.]
İmzasız [Grimm Masalları]	Brem Köyü'nün Mızıkacıları	İmzasız	H. 20 Cemazeyilevvel 1332 R. 3 Nisan 1330 M. 16 Nisan 1914	56	87-91	B. [Alm. Ed.]
İmzasız [Grimm Masalları]	Kurdun Hilesi ve Güzel Bir Nasihat [Kırmızı Başlıklı Kız]	İmzasız	H. 10 Safer 1332 R. 26 I. Kânun 1329 M. 8 Ocak 1914	42	8-10	[Alm. Ed.]

1. 1. 3. 2 Hikâye Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Buradayım Ben	Mehmet Hilmi	H. 13 Cemazeyilevvel 1332 R. 27 Mart 1330 M. 9 Nisan 1914	55	7-8	Alm. Ed
İmzasız	Kuşçuk	Rafet Sadrettin	H. 9 Rabiulevvel 1332 R. 23 II. Kânun 1329 M. 5 Şubat 1914	46	10	Alm. Ed.
İmzasız	Küçük Kanaatkar Kız	Abdullah Zihni Kürkçü	H. 11 Ramazan1331 R. 1 Ağustos1329 M. 14 Ağustos1913	21	4-5	Alm. Ed

1. 1. 3. 3 Şiir Çevirisi

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Goethe	Kızıl Şahı	Fuat Raifoğlu	H. 28 Recep 1331 R. 20 Haziran 1329 M. 26 Haziran 1913	15	3	Alm. Ed.

1. 1. 3. 4. Roman Çevirisi

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Kânun 1343 M. 10 Şubat 1927	11	1-4	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 14 Şaban 1345 R. 4 Şubat 1343 M. 17 Şubat 1927	12	1-3	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	1-3	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	1-2	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 6 Ramazan 1345 R. 27 Şubat 1343 M. 10 Mart 1927	15	1-3	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 13 Ramazan 1345 R. 4 Mart 1343 M. 17 Mart 1927	16	1-3	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 20 Ramazan 1345 R. 11 Mart 1343 M. 24 Mart 1927	17	1-2	Alm. Ed.

METİNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 27 Ramazan 1345 R. 18 Mart 1343 M. 31 Mart 1927	18	1-2	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 4 Şevval 1345 R. 26 Mart 1343 M. 7 Nisan 1927	19	1-3	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 11 Şevval 1345 R. 1 Nisan 1343 M. 14 Nisan 1927	20	1-2	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 18 Şevval 1345 R. 8 Nisan 1343 M. 21 Nisan 1927	21	3-4	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 25 Şevval 1345 R. 15 Nisan 1343 M. 28 Nisan 1927	22	2-4	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 3 Zilkade 1345 R. 23 Nisan 1343 M. 5 Mayıs 1927	23	2-3	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 10 Zilkade 1345 R. 30 Nisan 1343 M. 12 Mayıs 1927	24	2-3	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 17 Zilkade 1345 R. 6 Mayıs 1343 M. 19 Mayıs 1927	25	2-3	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 24 Zilkade 1345 R. 13 Mayıs 1343 M. 26 Mayıs 1927	26	3-4	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 1 Zilhicce 1345 R. 20 Mayıs 1343 M. 2 Haziran 1927	27	1-3	Alm. Ed.

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 8 Zilhicce 1345 R. 28 Mayıs 1343 M. 9 Haziran 1927	28	2-3	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 15 Zilhicce 1345 R. 3 Haziran 1343 M. 16 Haziran 1927	29	2-3	Alm. Ed.
İmzasız [Waldemar Bonsels]	Arı Maya'nın Başından Geçenler	Nihat Adil	H. 21 Zilhicce 1345 R. 9 Haziran 1343 M. 22 Haziran 1927	30	3-5	Alm. Ed.

1. 1. 4. Danimarka Edebiyatından Çevrilen Metinler

1. 1. 4. 1 Andersen Masalları

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Andersen	Ay Hikâyeleri. Resimsiz Resim Defteri	Muallim Hayrullah	H. 3 Cemazeyilahir 1345 R. 27 II. Teşrin 1342 M. 9 I. Kânun 1926	2	4-5	[Dan. Ed.]
Andersen	Ay Hikâyeleri. Resimsiz Resim Defteri	Muallim Hayrullah	H. 10 Cemazeyilahir 1345 R. 13 I. Kânun 1342 M. 16 I. Kânun 1926	3	4-5	[Dan. Ed.]
Andersen	Ay Hikâyeleri. Resimsiz Resim Defteri	Muallim Hayrullah	H. 17 Cemazeyilahir 1345 R. 10 I. Kânun 1342 M. 23 I. Kânun 1926	4	5-6	[Dan. Ed.]
Andersen	Ay Hikâyeleri. Resimsiz Resim Defteri	Muallim Hayrullah	H. 24 Cemazeyilahir 1345 R. 23 I. Kânun 1342 M. 30 I. Kânun 1926	5	4	[Dan. Ed.]
Andersen	Ayın Hikâyeleri	Muallim Hayrullah	H. 9 Recep 1345 R. 31 I. Kânun 1342 M. 13 II. Kânun 1927	7	6	[Dan. Ed.]

METİNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Andersen	Ayın Hikâyeleri	Muallim Hayrullah	H. 16 Recep 1345 R. 7 II. Kânun 1343 M. 20 II. Kânun 1927	8	4	[Dan. Ed.]
Andersen	Ayın Hikâyeleri	Muallim Hayrullah	H. 23 Recep 1345 R. 20 II. Kânun 1343 M. 27 II. Kânun 1927	9	5	[Dan. Ed.]
Andersen	Ayın Hikâyeleri	Muallim Hayrullah	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	5	[Dan. Ed.]
Andersen	Ayın Hikâyeleri	Muallim Hayrullah	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Kânun 1343 M. 10 Şubat 1927	11	5	[Dan. Ed.]
Andersen	Ayın Hikâyeleri	Muallim Hayrullah	H. 14 Şaban 1345 R. 3 Şubat 1343 M. 17 Şubat 1927	12	5	[Dan. Ed.]
Andersen	Ayın Hikâyeleri	Muallim Hayrullah	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	6	[Dan. Ed.]
Andersen	Ayın Hikâyeleri	Muallim Hayrullah	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	3	[Dan. Ed.]
Andersen	Ayın Hikâyeleri.	Muallim Hayrullah	H. 2 Recep 1345 R. 24 I. Kânun 1342 M. 6 II. Kânun 1927	6	6	[Dan. Ed.]
Andersen	Bülbül	S. M	H. 29 Şaban 1332 R. 10 Temmuz 1330 M. 23 Temmuz 1914	70	316-317	[Dan. Ed.]
Andersen	Bülbül	S. M	H. 7 Ramazan 1332 R. 17 Temmuz 1330 M. 30 Temmuz 1914	71	326-328	[Dan. Ed.]

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Andersen	Bülbül	S. M	H. 14 Ramazan 1332 R. 24 Temmuz 1330 M. 6 Ağustos 1914	72	341-343	[Dan. Ed.]
Andersen	Bülbül	S. M	H. 28 Şevval 1332 R. 6 Eylül 1330 M. 19 Eylül 1914	73	385-361	[Dan. Ed.]
Andersen	Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	İmzasız	H. 17 Cemazeyilahir 1345 R. 10 I. Kânun 1342 M. 23 I. Kânun 1926	4	4-5	[Dan. Ed.]
Andersen	Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	İmzasız	H. 24 Cemazeyilahir 1345 R. 23 I. Kânun 1342 M. 30 I. Kânun 1926	5	5	[Dan. Ed.]
Andersen	Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	İmzasız	H. 2 Recep 1345 R. 24 I. Kânun 1342 M. 6 II. Kânun 1927	6	5	[Dan. Ed.]
Andersen	Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	İmzasız	H. 9 Recep 1345 R. 31 I. Kânun 1342 M. 13 II. Kânun 1927	7	5	[Dan. Ed.]
Andersen	Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	İmzasız	H. 16 Recep 1345 R. 7 II. Kânun 1343 M. 20 II. Kânun 1927	8	5	[Dan. Ed.]
Andersen	Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	İmzasız	H. 23 Recep 1345 R. 20 II. Kânun 1343 M. 27 II. Kânun 1927	9	4	[Dan. Ed.]
Andersen	Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	İmzasız	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	4	[Dan. Ed.]
Andersen	Keloğlan	İmzasız	H. 4 Şevval 13 45 R. 26 Mart 1343 M. 7 Nisan 1927	19	5-7	[Dan. Ed.]

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Andersen	Leylekler	Burhan	H. 26 Muharrem 1337 R. 1 II. Teşrin 1334 M. 1 Kasım 1918	90/11	171-174	[Dan. Ed.]
Andersen	Nişanlılar	Muallim Hayrullah	H. 1 Zilhicce 1345 R. 21 Mayıs 1343 M. 2 Haziran 1927	27	3-4	[Dan. Ed.]
Andersen	Nohut Üstünde Bir prenses	İmzasız	H. 11 Zilkade 1332 R. 18 Eylül 1330 M. 1 Ekim 1914	75	383-384	[Dan. Ed.]
Andersen	Resimsiz, Resimli Kitap Yahut Ayn Hikâyeleri	Rıfat Necdet	H. 15 Zilkade 1336 R. 22 Ağustos 1334 M. 22 Ağustos 1918	87/8	115-116	[Dan. Ed.]
Andersen	Resimsiz, Resimli Kitap Yahut Ayn Hikâyeleri	Rıfat Necdet	H. 29 Zilkade 1336 R. 5 Eylül 1334 M. 5 Eylül 1918	88/9	130-131	[Dan. Ed.]
Andersen	Resimsiz, Resimli Kitap Yahut Ayn Hikâyeleri	Rıfat Necdet	H. 20 Zilhicce 1336 R. 26 Eylül 1334 M. 26 Eylül 1918	89/10	145-146	[Dan. Ed.]
Andersen	Resimsiz, Resimli Kitap Yahut Ayn Hikâyeleri	Rıfat Necdet	H. 26 Muharrem 1337 R. 1 II. Teşrin 1334 M. 1 Kasım 1918	90/11	163-165	[Dan. Ed.]
Andersen	Yağ Mumu İle Bal Mumu	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 21 Zilhicce 1345 R. 9 Haziran 1343 M. 22 Haziran 1927	30	12-13	[Dan. Ed.]
Andersen	Yol Arkadaşı	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 1 Zilhicce 1345 R. 21 Mayıs 1343 M. 2 Haziran 1927	27	7-9	[Dan. Ed.]
Andersen	Yol Arkadaşı	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 8 Zilhicce 1345 R. 28 Mayıs 1343 M. 9 Haziran 1927	28	4-5	[Dan. Ed.]

METİNİN YAZARI	METİN ADI	METİNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Andersen	Yol Arkadaşı	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 15 Zilhicce 1345 R. 3 Haziran 1343 M. 16 Haziran 1927	29	3-5	[Dan. Ed.]
Hans Kristiyan Andersen	Saadet Pabuçları	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 18 Şevval 1345 R. 8 Nisan 1343 M. 21 Nisan 1927	21	5	[Dan. Ed.]
Hans Kristiyan Andersen	Saadet Pabuçları	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 25 Şevval 1345 R. 15 Nisan 1343 M. 28 Nisan 1927	22	4-5	[Dan. Ed.]
Hans Kristiyan Andersen	Saadet Pabuçları	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 3 Zilkade 1345 R. 23 Nisan 1343 M. 5 Mayıs 1927	23	3-5	[Dan. Ed.]
Hans Kristiyan Andersen	Saadet Pabuçları	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 10 Zilkade 1345 R. 30 Nisan 1343 M. 12 Mayıs 1927	24	3-5	[Dan. Ed.]
Hans Kristiyan Andersen	Saadet Pabuçları	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 17 Zilkade 1345 R. 6 Mayıs 1343 M. 19 Mayıs 1927	25	4-5	[Dan. Ed.]
İmzasız [Andersen]	Kar Kraliçesi	İmzasız	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Kânun 1343 M. 10 Şubat 1927	11	5	[Dan. Ed.]
İmzasız [Andersen]	Kar Kraliçesi	İmzasız	H. 14 Şaban 1345 R. 3 Şubat 1343 M. 17 Şubat 1927	12	4-5	[Dan. Ed.]
İmzasız [Andersen]	Kar Kraliçesi	İmzasız	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	4-6	[Dan. Ed.]
İmzasız [Andersen]	Kar Kraliçesi	İmzasız	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	3-4	[Dan. Ed.]

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız [Andersen]	Kar Kraliçesi	İmzasız	H. 6 Ramazan 1345 R. 27 Şubat 1343 M. 10 Mart 1927	15	3-4	[Dan. Ed.]
İmzasız [Andersen]	Kar Kraliçesi	İmzasız	H. 13 Ramazan 1345 R. 4 Mart 1343 M. 17 Mart 1927	16	4-5	[Dan. Ed.]
İmzasız [Andersen]	Kar Kraliçesi	İmzasız	H. 20 Ramazan 1345 R. 11 Mart 1343 M. 24 Mart 1927	17	3-4	[Dan. Ed.]
İmzasız [Andersen]	Kar Kraliçesi	İmzasız	H. 27 Ramazan 1345 R. 18 Mart 1343 M. 31 Mart 1927	18	3-4	[Dan. Ed.]
İmzasız [Andersen]	Parmak Çocuk	İmzasız	H. 25 Rabiulahir 1331 R. 21 Mart 1329 M. 3 Nisan 1913	2	1-3	B. [Dan. Ed.]
İmzasız [Andersen]	Parmak Kız	İmzasız	H. 24 Cemazeyilahir 1345 R. 23 I. Kânun 1342 M. 30 I. Kânun 1926	5	3-4	[Dan. Ed.]
İmzasız [Andersen]	Parmak Kız	İmzasız	H. 2 Recep 1345 R. 24 I. Kânun 1342 M. 6 II. Kânun 1927	6	3-4	[Dan. Ed.]
İmzasız [Andersen]	Parmak Kız	İmzasız	H. 9 Recep 1345 R. 31 I. Kânun 1342 M. 13 II. Kânun 1927	7	3-4	[Dan. Ed.]

1. 1. 5. Rus Edebiyatından Çevrilen Metinler
1. 1. 5. 2Efsane Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Tolstoy	Sırma Saçlı Sultan	İmzasız	H. 9 Şevval 1331 R. 29 Ağustos 1329 M. 11 Eylül 1913	25	3-4	Rus Ed

1. 1. 5. 2 Hikâye Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	HANGİ ÜLKENİN EDEBİYATIN DAN ALINDIĞI
Turganyev	Fedekâr Serçe	Bedrettin	H. 15 Zilhicce 1345 R. 13 Haziran 1343 M. 16 Haziran 1927	29	12	Rus Ed.

1. 1. 5. 2. 1 Tolstoy Hikâyeleri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	HANGİ ÜLKENİN EDEBİYATIN DAN ALINDIĞI
L. Tolstoy	İlyas	İmzasız	H. 11 Cemazeyilahir 1332 R. 24 Nisan 1330 M. 7 Mayıs 1914	59	133-135	Rus Ed.
Tolstoy	Arslan Kalbi	İmzasız	H. 2 Şevval 1331 R. 22 Ağustos 1329 M. 4 Eylül 1913	24	4-5	Rus Ed.
Tolstoy	Bir İnsan'a Ne Kadar Toprak Lazımdır?	İmzasız	H. 2 Zilhicce 1332 R. 9 I. Teşrin 1330 M. 2 I. Teşrin 1914	78	33-35	Rus Ed.
Tolstoy	Bir İnsan'a Ne Kadar Toprak Lazımdır?	İmzasız	H. 15 Zilhicce 1332 R. 22 I. Teşrin 1330 M. 4 Kasım 1914	79	45-47	Rus Ed.
Tolstoy	Çocuk ve Kurt	İmzasız	H. 22 Zilkade 1331 R. 10 I. Teşrin 1329 M. 23 Ekim 1913	31	1-2	Rus Ed.

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Tolstoy	Kurt İle İhtiyar	İsmail Hüsrev	H. 25 Şevval 1345 R. 15 Nisan 1343 M. 28 Nisan 1927	22	1	Rus Ed
Tolstoy	Lev Tolstoy'un Çocuk Hikâyelerinden. 1 Taş	İsmail Hüsrev	H. 11 Şevval 1345 R. 1 Nisan 1343 M. 14 Nisan 1927	20	2	[Rus Ed.]
Tolstoy	Miras	İsmail Hüsrev	H. 24 Zilkade 1345 R. 13 Mayıs 1343 M. 26 Mayıs 1927	26	14	Rus Ed.
Tolstoy	Silici	İsmail Hüsrev	H. 3 Zilkade 1345 R. 23 Nisan 1343 M. 5 Mayıs 1927	23	1	Rus Ed.
Tolstoy	Yelek	İsmail Hüsrev	H. 18 Şevval 1345 R. 8 Nisan 1927 M. 21 Nisan 1927	21	13	Rus Ed

1. 1. 5. 3Amı Çevirisi

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İvan Turgenyef	Bıldırcın Avı	İbrahim Senai	H. 10 Zilkade 1345 R. 30 Nisan 1343 M. 12 Mayıs 1927	24	13	Rus Ed.

1. 1. 6. Japon Edebiyatından Çeviri Metinler

1. 1. 6. 1Masal Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	HANGİ ÜLKENİN EDEBİYATIN DAN ALINDIĞI
İmzasız	Devin Eli	İmzasız	H. 18 Rabiulahir 1331 R. 14 Mart 1329 M. 27 Mart 1913	1	5-8	Jp. Ed.

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Pirinç Tarlalarındaki Yangın	İmzasız	H. 15 Şaban 1332 R. 26 Haziran 1330 M. 9 Temmuz 1914	68	273-275	B. [Jp. Ed.]
İmzasız	Şir Aka'nın Köpeği	Ziya	H. 10 Cemazeyilahir 1345 R. 3 I. Kânun 1342 M. 16 I. Kânun 1926	3	5-6	Jp. Ed.

1. 1. 7. İsviçre Edebiyatından Çeviri Metinler

1. 1. 7. 1. Roman Çevirisi

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Giyom Tel	İmzasız	H. 16 Şevval 1331 R. 5 Eylül 1329 M. 18 Eylül 1913	26	6-8	İsv. Ed.
İmzasız	Giyom Tel	İmzasız	H. 23 Şevval 1331 R. 12 Eylül 1329 M. 25 Eylül 1913	27	6-8	İsv. Ed.
İmzasız	Giyom Tel	İmzasız	H. 1 Zilkade 1331 R. 19 Eylül 1329 M. 2 Ekim 1913	28	7-8	İsv. Ed.
İmzasız	Giyom Tel	İmzasız	H. 8 Zilkade 1331 R. 26 Eylül 1329 M. 9 Ekim 1913	29	6-8	İsv. Ed.
İmzasız	Giyom Tel	İmzasız	H. 15 Zilkade 1331 R. 3 I. Teşrin 1329 M. 16 Ekim 1913	30	6-8	İsv. Ed.

1. 1. 8. Bulgar Edebiyatından Çeviri Metinler

1. 1. 8. 1 Hikâye Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Kurbağalar	Besim H. Çakalof	H. 4 Zilkade 1332 R. 11 Eylül 1330 M. 24 Eylül 1914	74	371-372	Bul. Ed.
İmzasız	Matrud	Şemsi Besim Çakalof	H. 23 Şevval 1336 R. 1 Ağustos 1334 M. 1 Ağustos 1918	86/7	111/112	Bul. Ed.
İmzasız	Üç Sersem	İbrahim Senâî	H. 18 Şevval 1345 R. 8 Nisan 1343 M. 21 Nisan 1927	21	14	Bul. Ed.

1. 1. 8. 2 Sohbet Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Karl Evald	Arzımız, Kuyruklu Yıldız ve Sis	İbrahim Senâî	H. 24 Zilkade 1345 R. 13 Mayıs 1343 M. 26 Mayıs 1927	26	12-14	Bul. Ed.
Karl Evald	Arzımız, Kuyruklu Yıldız ve Sis	İbrahim Senâî	H. 1 Zilhicce 1345 R. 21 Mayıs 1343 M. 2 Haziran 1927	27	14-16	Bul. Ed.
Karl Evald	Arzımız, Kuyruklu Yıldız ve Sis	İbrahim Senâî	H. 8 Zilhicce 1345 R. 28 Mayıs 1343 M. 9 Haziran 1927	28	14-15	Bul. Ed.
Karl Evald	Arzımız, Kuyruklu Yıldız ve Sis	İbrahim Senâî	H. 15 Zilhicce 1345 R. 13 Haziran 1343 M. 16 Haziran 1927	29	14-15	Bul. Ed.

1. 1. 9. Yunan Edebiyatından Çevrilen Metinler

1. 1. 9. 1 Fabl Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
[Ezop Masalları]	İnek ile Sinek	İmzasız	H. 22 Nisan 1345 R. 15 Nisan 1343 M. 28 Nisan 1927	22	1	[Yun. Ed.]
[Ezop Masalları]	Arslan ile Sivrisinek	Senih Muammer	H. 15 Zilkade 1336 R. 22 Ağustos 1334 M. 22 Ağustos 1918	87/8	117-120	[Yun. Ed.]
İmzasız [Ezop Masalları]	Tilki ve Arslan Derili Eşek	İmzasız	H. 18 Şaban 1331 R. 10 Temmuz 1329 M. 23 Temmuz 1913	18	4-5	[Yun. Ed.]

1. 1. 9. 2 Mitoloji Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Olimp'in Hatıraları	Senih Muammer	H. 18 Zilkade 1332 R. 25 Eylül 1330 M. 8 Ekim 1914	76	5-7	[Yun. Ed.]
İmzasız	Olimp'in Hatıraları	Senih Muammer	H. 25 Zilkade 1332 R. 2 I. Teşrin 1330 M. 15 Ekim 1914	77	19-20	[Yun. Ed.]

1. 1. 10. Hint Edebiyatından Seçmeler

1. 1. 10. 1. Efsane Çevirisi

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Ateşin Zabtı	İmzasız	H. 11 Zilkade 1332 R. 18 Eylül 1330 M. 1 Ekim 1914	75	381-382	Hint Ed.

1. 1. 11. Çin Edebiyatından Çevrilen Metinler
1. 1. 11. 1 Masal Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Posuklin	Üç Hayat	K. . V. . . C. . .	H. 25 Şevval 1345 R. 15 Nisan 1343 M. 28 Nisan 1927	22	10-11	Çin Ed.
Posuklin	Üç Hayat	K. . V. . . C. . .	H. 3 Zilkade 1345 R. 23 Nisan 1343 M. 5 Mayıs 1927	23	14-15	Çin Ed.

1. 1. 12 İspanyol Edebiyatından Çevrilen Metinler
1. 1. 12. 1 Masal Çevirisi

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Sihirli Köşk	İmzasız	H. 10 Recep 1332 R. 22 Mayıs 1330 M. 4 Haziran 1914	63	195-197	İsp. Ed.

1. 1. 13 İran Edebiyatından Çevrilen Metinler
1. 1. 13. 1 Masal Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Dertli Şah	İmzasız	H. 1 Şaban 1332 R. 12 Haziran 1330 M. 25 Haziran 1914	66	243-244	B. [İran Ed.]
İmzasız	Sihirli At	Naim Halit	H. 27 Ramazan 1345 R. 18 Mart 1343 M. 31 Mart 1927	18	12-13	[İran Ed.]
İmzasız	Sihirli At	Naim Hali	H. 4 Şevval 1345 R. 26 Mart 1343 M. 7 Nisan 1927	19	13-15	[İran Ed.]

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Şems-i Cihan	Aydın. Nurettin	H. 6 Ramazan 1345 R. 27 Şubat 1343 M. 10 Mart 1927	15	14-15	[İran Ed.]

1. 1. 14 Hangi Ülkeye Ait Olduğu Bilinmeyen Metinler

1. 1. 14. 1 Masal Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	İnatçı Keçiler	Naciye Sacit	H. 1 Rabiulevvel 1337 R. 5 I. Kânun 1334 M. 5 Aralık 1918	92/13	2005-	B.
İmzasız	Kurt, Koyun, Kaz, Ördek	S. M.	H. 29 Zilkade 1336 R. 5 Eylül 1334 M. 5 Eylül 1918	88/9	132-134	B.
İmzasız	Kuşların Dili	İmzasız	H. 24 Safer 1332 R. 9 II. Kânun 1329 M. 22 Ocak 1914	44	8-9	B.
İmzasız	Küçük Bibi, Büyük Bibi	İmzasız	H. 18 Cemazeyilahir 1332 R. 1 Mayıs 1330 M. 14 Mayıs 1914	60	147-150	B.
İmzasız	Pay-Pay ve Sihirli Lamba	İmzasız	H. 16 Rabiulevvel 1332 R. 30 II. Kânun 1329 M. 12 Şubat 1914	47	9-10	B.
İmzasız	Pay-Pay ve Sihirli Lamba	İmzasız	H. 23 Rabiulevvel 1332 R. 6 Şubat 1329 M. 19 Şubat 1914	48	3-5	B.
İmzasız	Pay-Pay ve Sihirli Lamba	İmzasız	H. 30 Rabiulevvel 1332 R. 13 Şubat 1329 M. 26 Şubat 1914	49	3-5	B.

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Matmezel Vera Dereldin	İlk Bebek	Senih Muammer	H. 11 Zilkade 1332 R. 18 Eylül 1330 M. 1 I. Teşrin 1914	75	378-380	B.

1. 1. 14. 2 Hikâye Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Andre Lafon. "Talebe Jil"	Tatilin İlk Günleri	Bedrettin	H. 21 Zilhicce 1345 R. 9 Haziran 1343 M. 22 Haziran 1927	30	13	B.
İmzasız	Ağ [Lora Rişar'ın Yıldızlı Pencerelelerinden]	Senih Muammer	H. 9 Şevval 1336 R. 18 Temmuz 1334 M. 18 Temmuz 1918	85/6	84-86	B.
İmzasız	Balık Ağı	İmzasız	H. 2 Zilhicce 1332 R. 9 I. Teşrin 1330 M. 2 I. Teşrin 1914	78	22-24	B.
İmzasız	Bir Japon Neferi	Elif N.	H. 30 Rabiulevvel 1332 R. 13 Şubat 1329 M. 26 Şubat 1914	49	11	B.
İmzasız	Güneşin Küçük Hemşiresi	İmzasız	H. 9 Ramazan 1336 R. 18 Haziran 1334 M. 18 Haziran 1918	83/4	52-55	B.
İmzasız	İki Zavallı	Bedrettin	H. 10 Zilkade 1345 R. 30 Nisan 1343 M. 12 Mayıs 1927	24	12	B.
İmzasız	Kırmızı Derililerin Esiri	S. M.	H. 3 Recep 1332 R. 15 Mayıs 1330 M. 28 Mayıs 1914	62	179	B.
İmzasız	Niçin Sarmaşıklar Ağaçlara Tırmanır?	İmzasız	H. 26 Şaban 1336 R. 6 Haziran 1334 M. 6 Haziran 1918	82/3	41-42	B.

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Nihayetsiz Bir Hikâye	Ahmet Cemil	H. 23 Şevval 1336 R. 1 Ağustos 1334 M. 1 Ağustos 1918	86/7	104-108	B.
İmzasız	Top Şemsiye Taşı mı?	İmzasız	H. 5 Muharrem 1332 R. 21 II. Teşrin 1329 M. 4 Aralık 1913	37	8-9	B.
Moris Boşur	Uyuyan Prenses	Bedrettin	H. 8 Zilhicce 1345 R. 28 Mayıs 1343 M. 9 Haziran 1927	28	1	B.

1. 1. 14. 3 Fabl Çevirileri

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Kurt, Koyun, Kaz, Ördek	S. M.	H. 29 Zilkade 1336 R. 5 Eylül 1334 M. 5 Eylül 1918	88/9	132-134	B.

1. 1. 14. 4 Biyografi Çevirisi

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İmzasız	Büyük Adamlar	İmzasız	H. 7 Ramazan 1332 R. 17 Temmuz 1330 M. 30 Temmuz 1914	71	328-330	B.

1. 1. 14. 5 Am evirisi

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK İLKE EDEBİYATI
Madam Jülyet Adam	Doğduğum Günün Sene-i Devriyyesi	Bedrettin	H. 17 Zilkade 1345 R. 6 Mayıs 1343 M. 19 Mayıs 1927	25	12	B.

1. 1. 14. 6 Gezi Yazısı evirisi

METNİN YAZARI	METİN ADI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK İLKE EDEBİYATI
İmzasız	Avrupa Bayramlarında Çocuklar	İmzasız	H. 25 Cemaziyelahir 1332 R. 8 Mayıs 1330 M. 21 Mayıs 1914	61	161-163	B.

BÖLÜM 2: ESER ADINA GÖRE GENEL İNDEKS

2.1 Eser Adına Göre Genel İndeks

2.1.1 İngiliz Edebiyatından Çevrilen Metinler

2.1.1.1. Masal Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Altı Farenin Sergüzeşti	İmzasız	Aydın. Nurettin	H. 23 Recep 1345 R. 14 II. Kânun 1343 M. 27 II. Kânun 1926	9	10-12	İng. Ed.
Atlı Periler	İmzasız	İmzasız	H. 24 Cemazeyilahir 1926 R. 17 I. Kânun 1342 M. 30 I. Kânun 1926	5	12-13	İng. Ed.
Atlı Periler	İmzasız	İmzasız	H. 2 Recep 1345 R. 25 I. Kânun 1342 M. 6 II. Kânun 1927	6	12-13	İng. Ed.
Billur Tepe	İmzasız	İmzasız	H. 6 Zilhicce 1331 R. 24 I. Teşrin 1329 M. 6 Kasım 1913	33	4-6	B. [İng. Ed.]
Billur Tepe	İmzasız	İmzasız	H. 20 Zilhicce 1331 R. 31 II. Teşrin 1329 M. 20 Kasım 1913	35	4-5	B. [İng. Ed.]
Billur Tepe	İmzasız	İmzasız	H. 27 Zilhicce 1331 R. 14 II. Teşrin 1329 M. 27 Kasım 1913	36	4-5	B. [İng. Ed.]
Billur Tepe	İmzasız	İmzasız	H. 5 Muharrem 1332 R. 21 II. Teşrin 1329 M. 4 Aralık 1913	37	5-7	B. [İng. Ed.]
Billur Tepe	İmzasız	İmzasız	H. 12 Muharrem 1332 R. 28 II. Teşrin 1329 M. 11 Aralık 1913	38	7-9	B. [İng. Ed.]
Bir Hatıra	İmzasız	Enver Nuri	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	14	İng. Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Denizin Altında	İmzasız	İmzasız	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	13	İng. Ed.
İyi kalpli Arılar	İmzasız	Esmâ Zafer	H. 20 Ramazan 1345 R. 13 Mart 1343 M. 24 Mart 1927	17	14	İng. Ed.
İyi Kalpli Kız	İmzasız	İmzasız	H. 9 Recep 1345 R. 1 II. Kânun 1343 M. 13 II. Kânun 1927	7	11-12	İng. Ed.
Kendini Beğenen Kız	İmzasız	İmzasız	H. 1 Rabiülahir 1345 R. 27 II. Teşrin 1342 M. 9 I. Kânun 1926	2	5-6	İng. Ed.
Küçük Hamdi İle Dev	İmzasız	Enver Nuri	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	13	İng. Ed.
Mini Mini Pisi	İmzasız	Nazan Muzaffer	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	6-9	İng. Ed.
Müjgan'ın Hikâyesi	İmzasız	İmzasız	H. 3 Cemazeyilahir 1345 R. 3 I. Kânun 1342 M. 16 I. Kânun 1926	3	7	İng. Ed.
Padişah Nasıl İbret Aldı?	İmzasız	N. Asım	H. 17 Safer 1332 R. 2 II. Kânun 1329 M. 15 Ocak 1914	43	56-	İng. Ed.
Perinin Değneği	İmzasız	Ahmet Nebil	H. R. 9 II. Kânun 1335 M.	94/15	231-239	İng. Ed.
Sabahleyin Erkenden	İmzasız	Esmâ Zafer	H. 16 Recep 1345 R. 7 II. Kânun 1343 M. 20 II. Kânun 1927	8	7	İng. Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Salyangoz Kabuğu	İmzasız	Ayın. Nurettin	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	12-14	İng. Ed.
Salyangoz Kabuğu	İmzasız	Ayın. Nurettin	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Kânun 1343 M. 10 Şubat 1927	11	13-14	İng. Ed.
Susanna'nın Altın Pabuçları	İmzasız	Ayın. Nurettin	H. 16 Recep 1345 R. 7 II. Kânun 1343 M. 20 II. Kânun 1927	8	11-12	İng. Ed.
Tenbel Oduncu	İmzasız	İmzasız	H. 12 Muharrem 1332 R. 28 II. Teşrin 1329 M. 11 Aralık 1913	38	5-7	İng. Ed.
Tom, Tit, Tat	İmzasız	Bülent	H. 23 Recep 1345 R. 14 II. Kânun 1343 M. 27 II. Kânun 1927	9	7	İng. Ed.

2.1.1.1.2 İkinci Çeviri Dili İngilizce Olan Masallar

2.1.1.1.2.1 Eskimo Masalları

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Geyik İle Morina	İmzasız	İbrahim Aşkî	H. 13 Ramazan 1345 R. 4 Mart 1343 M. 17 Mart 1927	16	14-15	İng. Ed.
İyi Hava, Fena Hava	İmzasız	İbrahim Aşkî	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	7	İng. Ed.
Karga ile Baykuş	İmzasız	İbrahim Aşkî	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	7	İng. Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Karga İle Gündüz	İmzasız	İbrahim Aşkî	H. 6 Ramazan 1345 R. 3 Mart 1343 M. 10 Mart 1927	15	12-13	İng. Ed.
Kayıp Çocuk	İmzasız	İbrahim Aşkî	H. 14 Şaban 1345 R. 4 Şubat 1343 M. 17 Şubat 1927	12	10-11	İng. Ed.

2.1.1.1.2.2 Arap Masah

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Sihirli Yüzük	İmzasız	Aydın Nurettin	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	11-12	İng. Ed.

2.1.1.2. Hikâye Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Bir Köpeğin Tercüme-i Hali	İmzasız	İmzasız	H. 28 Recep 1336 R. 9 Mayıs 1334 M. 9 Mayıs 1918	80/1	13-15	İng. Ed.
Bir Köpeğin Tercüme-i Hali	İmzasız	İmzasız	H. 13 Şaban 1336 R. 24 Mayıs 1334 M. 24 Mayıs 1918	81/2	29/30	İng. Ed.
Bir Köpeğin Tercüme-i Hali	İmzasız	İmzasız	H. 26 Şaban 1336 R. 6 Haziran 1334 M. 6 Haziran 1918	82/3	42-46	İng. Ed.
Bir Köpeğin Tercüme-i Hali	İmzasız	İmzasız	H. 9 Ramazan 1336 R. 18 Haziran 1334 M. 18 Haziran 1918	83/4	62-64	İng. Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Çorap Deliği	İmzasız	İmzasız	H. 17 Cemazeyilahir 1345 R. 10 I. Kânun 1342 M. 23 I. Kânun 1926	4	11	İng. Ed.
Gülmeyi Seven Bir Adam	İmzasız	İmzasız	H. 3 Cemazeyilahir 1345 R. 27 II. Teşrin 1342 M. 9 I. Kânun 1926	2	9-10	İng. Ed.
Kağıtçının Hilesi	İmzasız	İmzasız	H. 6 Zilhicce 1331 R. 24 I. Teşrin 1329 M. 6 Kasım 1913	33	3-4	İng. Ed.
Nasıl Oldu?	İmzasız	İmzasız	H. 20 Zilhicce 1331 R. 31 II. Teşrin 1329 M. 20 Kasım 1913	35	3-4	İng. Ed.
Zavallı Kedi	İmzasız	İmzasız	H. 26 Cemazeyilevvel 1345 R. 20 II. Teşrin 1342 M. 2 I. Kânun 1926	1	10-12	İng. Ed.

2.1.1.3 Fabl Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Eski Demir Bakraç Hikâyesi	İmzasız	İmzasız	H. 26 Cemazeyilevvel 1345 R. 20 II. Teşrin 1342 M. 2 I. Kânun 1926	1	5-6	İng. Ed.
Neşeli Yaban Eşekleri	İmzasız	İmzasız	H. 3 Cemazeyilahir 1345 R. 27 II. Teşrin 1342 M. 9 I. Kânun 1926	2	6-7	İng. Ed.

2.1.1.4. Roman Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	Swift	İmzasız	H. 29 Cemazeyilahir 1331 R. 23 Mayıs 1329 M. 5 Haziran 1913	11	3-6	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	Swift	İmzasız	H. 7 Recep 1331 R. 30 Mayıs 1329 M. 12 Haziran 1913	12	4-6	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	Swift	İmzasız	H. 14 Recep 1331 R. 6 Haziran 1329 M. 19 Haziran 1913	13	4-6	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	Swift	İmzasız	H. 21 Recep 1331 R. 13 Haziran 1329 M. 26 Haziran 1913	14	4-5	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	Swift	İmzasız	H. 28 Recep 1331 R. 20 Haziran 1329 M. 26 Haziran 1913	15	4-6	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	Swift	İmzasız	H. 5 Şaban 1331 R. 27 Haziran 1329 M. 10 Temmuz 1913	16	7-8	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	Swift	İmzasız	H. 12 Şaban 1331 R. 4 Temmuz 1329 M. 17 Temmuz 1913	17	7-8	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	Swift	İmzasız	H. 18 Şaban 1331 R. 10 Temmuz 1329 M. 23 Temmuz 1913	18	7-8	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	Swift	İmzasız	H. 4 Ramazan 1331 R. 25 Temmuz 1329 M. 7 Ağustos 1913	20	6-7	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi Yahut Cüceler Ülkesinde	Swift	İmzasız	H. 11 Ramazan 1331 R. 1 Ağustos 1329 M. 14 Ağustos 1329	21	2-4	İng. Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	Swift	İmzasız	H. 22 Zilkade 1331 R. 10 I. Teşrin 1329 M. 23 Ekim 1913	31	7-8	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	Swift	İmzasız	H. 29 Zilkade 1331 R. 17 I. Teşrin 1329 M. 30 Ekim 1913	32	7-8	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	Swift	İmzasız	H. 6 Zilhicce 1331 R. 24 I. Teşrin 1329 M. 6 Kasım 1913	33	6-8	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	Swift	İmzasız	H. 20 Zilhicce 1331 R. 31 II. Teşrin 1329 M. 20 Kasım 1913	35	6-8	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	Swift	İmzasız	H. 27 Zilhicce 1331 R. 14 II. Teşrin 1329 M. 27 Kasım 1913	36	7-8	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	Swift	İmzasız	H. 5 Muharrem 1332 R. 21 II. Teşrin 1329 M. 4 Aralık 1913	37	11-13	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	Swift	İmzasız	H. 12 Muharrem 1332 R. 28 II. Teşrin 1329 M. 11 Aralık 1913	38	11-12	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	Swift	İmzasız	H. 19 Muharrem 1332 R. 5 I. Kânun 1329 M. 18 Aralık 1913	39	12-13	İng. Ed.
Güiver'in Seyahatnamesi, Devler Memleketinde	Swift	İmzasız	H. 26 Muharrem 1332 R. 12 I. Kânun 1329 M. 25 Aralık 1913	40	11-11-2	İng. Ed.

2.1.1.5 Gezi Yazıları

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Rusya'da Ufak Bir Seyahat	İmzasız	Sait Edip	H. 29 Zilkade 1331 R. 17 I. Teşrin 1329 M. 30 Ekim 1913	32	1-5	İng. Ed.

2.1.1.6 Sohbet Yazıları

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Eskimo Masalları	İmzasız	İbrahim Aşki	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Teşrin 1345 M. 10 Şubat 1927	11	6-7	İng. Ed.
Ot	İmzasız	Mahmut Hakkı	H. 1 Rabiulevvel 1337 R. 5 I. Kânun 1334 M. 5 Aralık 1918	92/13	206-207	İng. Ed.

2.1.2 Fransız Edebiyatından Çevrilen Metinler

2.1.2.1. Masal Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Altın	İmzasız	Mehmet Senai	H. 15 Zilkade 1336 R. 22 Ağustos 1334 M. 22 Ağustos 1918	87/8	123-127	Fr. Ed.
Altın Yağmuru	İmzasız	M. Fahreddin	H. 22 Şaban 1332 R. 3 Temmuz 1330 M. 16 Temmuz 1914	69	291-293	Fr. Ed.
Jumbo Crusoe'nun Başından Geçenler	İmzasız	Naim Halid	H. 23 Recep 1345 R. 14 II. Kânun 1343 M. 27 II. Kânun 1927	9	8-9	Fr. Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Jumbo Crusoe'nun Başından Geçenler	İmzasız	Naim Halit	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	9-10	Fr. Ed.
Jumbo Crusoe'nun Başından Geçenler	İmzasız	Naim Halit	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Kânun 1343 M. 10 Şubat 1927	11	8-9	Fr. Ed.
Karen, Maren ve Met	İmzasız	Kenan Muzaffer	H. 29 Şaban 1332 R. 10 Temmuz 1330 M. 23 Temmuz 1914	70	313-315	Fr. Ed.
Kırmızı Fulyalar	Madamo Eril Jan Blötten	Senih Muammer	H. 25 Şaban 1331 R. 17 Temmuz 1329 M. 30 Temmuz 1913	19	4-7	B. [Fr. Ed.]
Kırmızı Fulyalar	Madamo Eril Jan Blötten	Senih Muammer	H. 4 Ramazan 1331 R. 25 Temmuz 1329 M. 7 Ağustos 1913	20	2-5	B. [Fr. Ed.]
Küçük Terzi	İmzasız	Nurullah	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	13-15	Fr. Ed.
Serçe ve Çocuk	İmzasız	İmzasız	H. 2 Rabiulevvel 1332 R. 16 II. Kânun 1329 M. 29 Ocak 1914	45	9-12	Fr. Ed.
Serçe ve Çocuk	İmzasız	İmzasız	H. 9 Rabiulevvel 1332 R. 23 II. Kânun 1329 M. 5 Şubat 1914	46	5-8	Fr. Ed.
Sihirli Fasulyeler	İmzasız	Hasan Azmi	H. 13 Ramazan 1345 R. 4 Mart 1343 M. 17 Mart 1927	16	13-14	Fr. Ed.
Sihirli Fasulyeler	İmzasız	Hasan Azmi	H. 20 Ramazan 1345 R. 11 Mart 1343 M. 24 Mart 1927	17	11-13	Fr. Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Tuhaf Bir Ada	Fenelon	M. Senai	H. 1 Rabiulevvel 1336 R. 5 I. Kânun 1334 M. 5 Aralık 1918	93/14	222-223	[Fr. Ed.]
Üç Elma Bey'in Hikâyesi	İmzasız	Naim Halit	H. 24 Cemazeyilahir 1345 R. 17 I. Kânun 1342 M. 30 I. Kânun 1926	5	9-10	Fr. Ed.
Üç Elma Bey'in Hikâyesi	İmzasız	Naim Halit	H. 2 Recep 1345 R. 25 I. Kânun 1343 M. 6 II. Kânun 1927	6	9-11	Fr. Ed.
Üç Elma Bey'in Hikâyesi	İmzasız	Naim Halit	H. 9 Recep 1345 R. 1 II. Kânun 1343 M. 13 II. Kânun 1927	7	9-11	Fr. Ed.
Üç Elma Bey'in Hikâyesi	İmzasız	Naim Halit	H. 16 Recep 1345 R. 7 II. Kânun 1343 M. 20 II. Kânun 1927	8	9-10	Fr. Ed.

2.1.2.1.1 Perrault Masalları

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Çizmeli Kedi	İmzasız [Charles Perrault]	İmzasız	H. 7 Rabiulahir 1332 R. 20 Şubat 1329 M. 5 Mart 1914	50	4-7	B. [Fr. Ed.]
Çizmeli Kedi	İmzasız [Charles Perrault]	İmzasız	H. 14 Rabiulahir 1332 R. 27 Şubat 1329 M. 12 Mart 1914	51	10-12	B. [Fr. Ed.]
Mavi Sakal	[Charles Perrault]	İmzasız	H. 24 Safer 1332 R. 9 II. Kânun 1329 M. 22 Ocak 1914	44	5-7	B. [Fr. Ed.]

2.1.2.2 Hikâye Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Acaba Ne idi?	İmzasız	İmzasız	H. 10 Safer 1332 R. 26 I. Kânun 1329 M. 8 Ocak 1914	42	8	[Fr. Ed.]
Biliyorum Efendim	İmzasız	İmzasız	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	7	Fr. Ed.
Bir Çocuğun Vatanperverliği	İmzasız	Elif. Ziya'ettin Dibirdiyef	H. 14 Recep 1331 R. 6 Haziran 1329 M. 19 Haziran 1913	13	7	Fr. Ed.
Çatılar Üstünde	İmzasız	İmzasız	H. 17 Safer 1332 R. 2 II. Kânun 1329 M. 15 Ocak 1914	43	12-	B. [Fr. Ed.]
Çatılar Üstünde	İmzasız	İmzasız	H. 24 Safer 1332 R. 9 II. Kânun 1329 M. 22 Ocak 1914	44	10-13	B. [Fr. Ed.]
Kraliçeye Mektup	İmzasız	M. Süleyman	H. 22 Zilkade 1331 R. 10 I. Teşrin 1329 M. 23 Ekim 1913	31	3-5	Fr. Ed.
Kara Tavuk	İmzasız	Ömer Suphi	H. 2 Zilhicce 1332 R. 9 I. Teşrin 1330 M. 2 I. Teşrin 1914	78	4-5	Fr. Ed.
Leylek	İmzasız	Bedrettin	H. 18 Şevval 1345 R. 8 Nisan 1343 M. 21 Nisan 1927	21	13	Fr. Ed.
Mösyö Krak'ın Tuhaf Bir Seyahati	İmzasız	Fahrettin Nazım	H. 9 Şevval 1331 R. 29 Ağustos 1329 M. 11 Eylül 1913	25	6	Fr. Ed.

2.1.2.3 Fabl Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Kuşların Kavgası	İmzasız	Mehmet Senai	H. 26 Muharrem 1337 R. 1 II. Teşrin 1334 M. 1 Kasım 1918	90/11	165-167	Fr. Ed.

2.1.2.3.1 La Fontaine Fablları

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Arslan ile Fare	La Fontaine	R. M. Fuat	H. 18 Şaban 1331 R. 10 Temmuz 1329 M. 23 Temmuz 1913	18	5	Fr. Ed.
Horoz, Köpek ve Tilki	İmzasız [La Fontaine]	İmzasız	H. 5 Şaban 1331 R. 27 Haziran 1329 M. 10 Temmuz 1913	16	3	B. [Fr. Ed.]
Köylü ile Yılan	La Fontaine	M. Cemal	H. 13 Zilhicce 1331 R. 31 I. Teşrin 1329 M. 13 Kasım 1913	34	6	Fr. Ed.
Kurt İle Kuzu	İmzasız [La Fontaine Masalları]	İmzasız	H. 15 Cemazeyilahir 1331 R. 9 Mayıs 1329 M. 22 Mayıs 1913	9	1	B. [Fr. Ed.]
Tilki ile Karga	İmzasız [La Fontaine Masalları]	İmzasız	H. 3 Cemazeyilevvel 1331 R. 28 MART 1329 M. 10 NİSAN 1913	2	5	B. [Fr. Ed.]
Tilki ve Horoz	İmzasız [La Fontaine Masalları]	İmzasız	H. 10 Cemazeyilevvel 1331 R. 4 Nisan 1331 M. 17 Nisan 1913	4	3-4	B. [Fr. Ed.]

2.1.2.4 Sohbet Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Kuşlar Niçin Öterler?	İmzasız	Necat Aziz	H. 4 Şevval 1345 R. 26 Mart 1343 M. 7 Nisan 1927	19	13	Fr. Ed.

2.1.2.4.1 İkinci Çeviri Dili Fransızca Olan Sohbet Yazıları

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Başka Milletlerde Çocuklara İntikam Edebiyatı	İmzasız	İmzasız	H. 17 Safer 1332 R. 2 II. Kânun 1329 M. 15 Ocak 1914	43	5	[Sırp Ed.] Fr. Ed

2.1.2.5 Biyografi

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Jorj İstefenson	İmzasız	M. Fahrettin	H. 27 Zilhicce 1331 R. 14 II. Teşrin 1329 M. 27 Kasım 1913	36	2-3	Fr. Ed.

2.1.3Alman Edebiyatından Çevrilen Metinler

2.1.3.1. Masal Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Kapat Gözünü Nine'nin Hikâyesi	İmzasız	İmzasız	H. 26 Muharrem 1332 R. 12 I. Kânun 1329 M. 25 Aralık 1913	40	6-7	Alm. Ed.

2.1.3.1.1 Grimm Masalları

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Beyaz Sultan	İmzasız [Grimm Masalları]	Mehmet Şem'î	H. 1 Rabiulevvel 1337 R. 5 I. Kânun 1334 M. 5 Aralık 1918	92/13	194-200	[Alm. Ed.]
Brem Köyü'nün Mızıkacıları	İmzasız [Grimm Masalları]	İmzasız	H. 20 Cemazeyilevvel 1332 R. 3 Nisan 1330 M. 16 Nisan 1914	56	87-91	B. [Alm. Ed.]
Gündüz İle Tomris	Grimm Hikâyeleri	Ay Han	H. 4 Zilkade 1332 R. 11 Eylül 1330 M. 24 Eylül 1914	74	366-369	[Alm. Ed.]
Kunduracı ile Cüceler	İmzasız [Grimm Masalları]	İmzasız	H. 13 Zilhicce 1331 R. 31 I. Teşrin 1329 M. 13 Kasım 1913	34	3-4	Fr. Ed.
Kurdun Hilesi ve Güzel Bir Nasihat [Kırmızı Başlıklı Kız]	İmzasız [Grimm Masalları]	İmzasız	H. 10 Safer 1332 R. 26 I. Kânun 1329 M. 8 Ocak 1914	42	8-10	[Alm. Ed.]
Kurt ve oğlaklar	[Grimm]	İmzasız	H. 14 Rabiulahir 1332 R. 27 Şubat 1329 M. 12 Mart 1914	51	8-10	Alm. Ed.

2.1.3.2 Hikâye Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Buradayım Ben	İmzasız	Mehmet Hilmi	H. 13 Cemazeyilevvel 1332 R. 27 Mart 1330 M. 9 Nisan 1914	55	7-8	Alm. Ed.
Kuşçuk	İmzasız	Rafet Sadrettin	H. 9 Rabiulevvel 1332 R. 23 II. Kânun 1329 M. 5 Şubat 1914	46	10	Alm. Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Küçük Kanaatkar Kız	İmzasız	Abdullah Zihni Kürkçü	H. 11 Ramazan1331 R. 1 Ağustos1329 M. 14 Ağustos1913	21	4-5	Alm. Ed.

2.1.3.3 Şiir Çevirisi

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Kızıl Şahı	Goethe	Fuat Raifoğlu	H. 28 Recep 1331 R. 20 Haziran 1329 M. 26 Haziran 1913	15	3	Alm. Ed.

2.1.3.4 Roman Çevirisi

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Kânun 1343 M. 10 Şubat 1927	11	1-4	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 14 Şaban 1345 R. 4 Şubat 1343 M. 17 Şubat 1927	12	1-3	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	1-3	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	1-2	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 6 Ramazan 1345 R. 27 Şubat 1343 M. 10 Mart 1927	15	1-3	Alm. Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 13 Ramazan 1345 R. 4 Mart 1343 M. 17 Mart 1927	16	1-3	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 20 Ramazan 1345 R. 11 Mart 1343 M. 24 Mart 1927	17	1-2	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 27 Ramazan 1345 R. 18 Mart 1343 M. 31 Mart 1927	18	1-2	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 4 Şevval 1345 R. 26 Mart 1343 M. 7 Nisan 1927	19	1-3	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 11 Şevval 1345 R. 1 Nisan 1343 M. 14 Nisan 1927	20	1-2	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 18 Şevval 1345 R. 8 Nisan 1343 M. 21 Nisan 1927	21	3-4	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 25 Şevval 1345 R. 15 Nisan 1343 M. 28 Nisan 1927	22	2-4	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 3 Zilkade 1345 R. 23 Nisan 1343 M. 5 Mayıs 1927	23	2-3	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 10 Zilkade 1345 R. 30 Nisan 1343 M. 12 Mayıs 1927	24	2-3	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 17 Zilkade 1345 R. 6 Mayıs 1343 M. 19 Mayıs 1927	25	2-3	Alm. Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 24 Zilkade 1345 R. 13 Mayıs 1343 M. 26 Mayıs 1927	26	3-4	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 1 Zilhicce 1345 R. 20 Mayıs 1343 M. 2 Haziran 1927	27	1-3	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 8 Zilhicce 1345 R. 28 Mayıs 1343 M. 9 Haziran 1927	28	2-3	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 15 Zilhicce 1345 R. 3 Haziran 1343 M. 16 Haziran 1927	29	2-3	Alm. Ed.
Arı Maya'nın Başından Geçenler	İmzasız [Waldemar Bonsels]	Nihat Adil	H. 21 Zilhicce 1345 R. 9 Haziran 1343 M. 22 Haziran 1927	30	3-5	Alm. Ed.

2.1.4 Danimarka Edebiyatından Çevrilen Metinler

2.1.4.1 Andersen Masalları

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Ay Hikâyeleri, Resimsiz Resim Defteri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 3 Cemazeyilahir 1345 R. 27 II. Teşrin 1342 M. 9 I. Kânun 1926	2	4-5	[Dan. Ed.]
Ay Hikâyeleri, Resimsiz Resim Defteri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 10 Cemazeyilahir 1345 R. 13 I. Kânun 1342 M. 16 I. Kânun 1926	3	4-5	[Dan. Ed.]
Ay Hikâyeleri, Resimsiz Resim Defteri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 17 Cemazeyilahir 1345 R. 10 I. Kânun 1342 M. 23 I. Kânun 1926	4	5-6	[Dan. Ed.]

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Ay Hikâyeleri, Resimsiz Resim Defteri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 24 Cemazeyilahir 1345 R. 23 I. Kânun 1342 M. 30 I. Kânun 1926	5	4	[Dan. Ed.]
Ayın Hikâyeleri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 9 Recep 1345 R. 31 I. Kânun 1342 M. 13 II. Kânun 1927	7	6	[Dan. Ed.]
Ayın Hikâyeleri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 16 Recep 1345 R. 7 II. Kânun 1343 M. 20 II. Kânun 1927	8	4	[Dan. Ed.]
Ayın Hikâyeleri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 23 Recep 1345 R. 20 II. Kânun 1343 M. 27 II. Kânun 1927	9	5	[Dan. Ed.]
Ayın Hikâyeleri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	5	[Dan. Ed.]
Ayın Hikâyeleri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Kânun 1343 M. 10 Şubat 1927	11	5	[Dan. Ed.]
Ayın Hikâyeleri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 14 Şaban 1345 R. 3 Şubat 1343 M. 17 Şubat 1927	12	5	[Dan. Ed.]
Ayın Hikâyeleri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	6	[Dan. Ed.]
Ayın Hikâyeleri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	3	[Dan. Ed.]
Ayın Hikâyeleri	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 2 Recep 1345 R. 24 I. Kânun 1342 M. 6 II. Kânun 1927	6	6	[Dan. Ed.]

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Bülbül	Andersen	S. M	H. 29 Şaban 1332 R. 10 Temmuz 1330 M. 23 Temmuz 1914	70	316-317	[Dan. Ed.]
Bülbül	Andersen	S. M	H. 7 Ramazan 1332 R. 17 Temmuz 1330 M. 30 Temmuz 1914	71	326-328	[Dan. Ed.]
Bülbül	Andersen	S. M	H. 14 Ramazan 1332 R. 24 Temmuz 1330 M. 6 Ağustos 1914	72	341-343	[Dan. Ed.]
Bülbül	Andersen	S. M	H. 28 Şevval 1332 R. 6 Eylül 1330 M. 19 Eylül 1914	73	385-361	[Dan. Ed.]
Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	Andersen	İmzasız	H. 17 Cemazeyilahir 1345 R. 10 I. Kânun 1342 M. 23 I. Kânun 1926	4	4-5	[Dan. Ed.]
Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	Andersen	İmzasız	H. 24 Cemazeyilahir 1345 R. 23 I. Kânun 1342 M. 30 I. Kânun 1926	5	5	[Dan. Ed.]
Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	Andersen	İmzasız	H. 2 Recep 1345 R. 24 I. Kânun 1342 M. 6 II. Kânun 1927	6	5	[Dan. Ed.]
Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	Andersen	İmzasız	H. 9 Recep 1345 R. 31 I. Kânun 1342 M. 13 II. Kânun 1927	7	5	[Dan. Ed.]
Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	Andersen	İmzasız	H. 16 Recep 1345 R. 7 II. Kânun 1343 M. 20 II. Kânun 1927	8	5	[Dan. Ed.]
Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	Andersen	İmzasız	H. 23 Recep 1345 R. 20 II. Kânun 1343 M. 27 II. Kânun 1927	9	4	[Dan. Ed.]

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri	Andersen	İmzasız	H. 30 Recep 1345 R. 22 II. Kânun 1343 M. 3 Şubat 1927	10	4	[Dan. Ed.]
Kar Kraliçesi	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 7 Şaban 1345 R. 29 II. Kânun 1343 M. 10 Şubat 1927	11	5	[Dan. Ed.]
Kar Kraliçesi	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 14 Şaban 1345 R. 3 Şubat 1343 M. 17 Şubat 1927	12	4-5	[Dan. Ed.]
Kar Kraliçesi	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 21 Şaban 1345 R. 11 Şubat 1343 M. 24 Şubat 1927	13	4-6	[Dan. Ed.]
Kar Kraliçesi	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 28 Şaban 1345 R. 20 Şubat 1343 M. 3 Mart 1927	14	3-4	[Dan. Ed.]
Kar Kraliçesi	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 6 Ramazan 1345 R. 27 Şubat 1343 M. 10 Mart 1927	15	3-4	[Dan. Ed.]
Kar Kraliçesi	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 13 Ramazan 1345 R. 4 Mart 1343 M. 17 Mart 1927	16	4-5	[Dan. Ed.]
Kar Kraliçesi	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 20 Ramazan 1345 R. 11 Mart 1343 M. 24 Mart 1927	17	3-4	[Dan. Ed.]
Kar Kraliçesi	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 27 Ramazan 1345 R. 18 Mart 1343 M. 31 Mart 1927	18	3-4	[Dan. Ed.]
Keloğlan	Andersen	İmzasız	H. 4 Şevval 13 45 R. 26 Mart 1343 M. 7 Nisan 1927	19	5-7	[Dan. Ed.]

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Leylekler	Andersen	Burhan	H. 26 Muharrem 1337 R. 1 II. Teşrin 1334 M. 1 Kasım 1918	90/11	171-174	[Dan. Ed.]
Nişanlılar	Andersen	Muallim Hayrullah	H. 1 Zilhicce 1345 R. 21 Mayıs 1343 M. 2 Haziran 1927	27	3-4	[Dan. Ed.]
Nohut Üstünde Bir prenses	Andersen	İmzasız	H. 11 Zilkade 1332 R. 18 Eylül 1330 M. 1 Ekim 1914	75	383-384	[Dan. Ed.]
Parmak Çocuk	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 25 Rabiulahir 1331 R. 21 Mart 1329 M. 3 Nisan 1913	2	1-3	B. [Dan. Ed.]
Parmak Kız	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 24 Cemazeyilahir 1345 R. 23 I. Kânun 1342 M. 30 I. Kânun 1926	5	3-4	[Dan. Ed.]
Parmak Kız	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 2 Recep 1345 R. 24 I. Kânun 1342 M. 6 II. Kânun 1927	6	3-4	[Dan. Ed.]
Parmak Kız	İmzasız [Andersen]	İmzasız	H. 9 Recep 1345 R. 31 I. Kânun 1342 M. 13 II. Kânun 1927	7	3-4	[Dan. Ed.]
Resimsiz, Resimli Kitap Yahut Ayın Hikâyeleri	Andersen	Rıfat Necdet	H. 15 Zilkade 1336 R. 22 Ağustos 1334 M. 22 Ağustos 1918	87/8	115-116	[Dan. Ed.]
Resimsiz, Resimli Kitap Yahut Ayın Hikâyeleri	Andersen	Rıfat Necdet	H. 29 Zilkade 1336 R. 5 Eylül 1334 M. 5 Eylül 1918	88/9	130-131	[Dan. Ed.]
Resimsiz, Resimli Kitap Yahut Ayın Hikâyeleri	Andersen	Rıfat Necdet	H. 20 Zilhicce 1336 R. 26 Eylül 1334 M. 26 Eylül 1918	89/10	145-146	[Dan. Ed.]

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Resimsiz, Resimli Kitap Yahut Ayın Hikâyeleri	Andersen	Rıfat Necdet	H. 26 Muharrem 1337 R. 1 II. Teşrin 1334 M. 1 Kasım 1918	90/11	163-165	[Dan. Ed.]
Saadet Pabuçları	Hans Kristiyan Andersen	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 18 Şevval 1345 R. 8 Nisan 1343 M. 21 Nisan 1927	21	5	[Dan. Ed.]
Saadet Pabuçları	Hans Kristiyan Andersen	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 25 Şevval 1345 R. 15 Nisan 1343 M. 28 Nisan 1927	22	4-5	[Dan. Ed.]
Saadet Pabuçları	Hans Kristiyan Andersen	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 3 Zilkade 1345 R. 23 Nisan 1343 M. 5 Mayıs 1927	23	3-5	[Dan. Ed.]
Saadet Pabuçları	Hans Kristiyan Andersen	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 10 Zilkade 1345 R. 30 Nisan 1343 M. 12 Mayıs 1927	24	3-5	[Dan. Ed.]
Saadet Pabuçları	Hans Kristiyan Andersen	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 17 Zilkade 1345 R. 6 Mayıs 1343 M. 19 Mayıs 1927	25	4-5	[Dan. Ed.]
Yağ Mumu İle Bal Mumu	Andersen	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 21 Zilhicce 1345 R. 9 Haziran 1343 M. 22 Haziran 1927	30	12-13	[Dan. Ed.]
Yol Arkadaşı	Andersen	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 1 Zilhicce 1345 R. 21 Mayıs 1343 M. 2 Haziran 1927	27	7-9	[Dan. Ed.]
Yol Arkadaşı	Andersen	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 8 Zilhicce 1345 R. 28 Mayıs 1343 M. 9 Haziran 1927	28	4-5	[Dan. Ed.]
Yol Arkadaşı	Andersen	İmzasız [Masalcı Baba]	H. 15 Zilhicce 1345 R. 3 Haziran 1343 M. 16 Haziran 1927	29	3-5	[Dan. Ed.]

2.1.5 Rus Edebiyatından Çevrilen Metinler

2.1.5.1 Efsane Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Sırma Saçlı Sultan	Tolstoy	İmzasız	H. 9 Şevval 1331 R. 29 Ağustos 1329 M. 11 Eylül 1913	25	3-4	Rus Ed.

2.1.5.2 Hikâye Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Fedekâr Serçe	Turganyev	Bedrettin	H. 15 Zilhicce 1345 R. 13 Haziran 1343 M. 16 Haziran 1927	29	12	Rus Ed.

2.1.5.2.1 Tolstoy Hikâyeleri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Arslan Kalbi	Tolstoy	İmzasız	H. 2 Şevval 1331 R. 22 Ağustos 1329 M. 4 Eylül 1913	24	4-5	Rus Ed.
Bir İnsan'a Ne Kadar Toprak Lazımdır?	Tolstoy	İmzasız	H. 2 Zilhicce 1332 R. 9 I. Teşrin 1330 M. 2 I. Teşrin 1914	78	33-35	Rus Ed.
Bir İnsan'a Ne Kadar Toprak Lazımdır?	Tolstoy	İmzasız	H. 15 Zilhicce 1332 R. 22 I. Teşrin 1330 M. 4 Kasım 1914	79	45-47	Rus Ed.
Çocuk ve Kurt	Tolstoy	İmzasız	H. 22 Zilkade 1331 R. 10 I. Teşrin 1329 M. 23 Ekim 1913	31	1-2	Rus Ed.
İlyas	L. Tolstoy	İmzasız	H. 11 Cemazeyilahir 1332 R. 24 Nisan 1330 M. 7 Mayıs 1914	59	133-135	Rus Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Kurt İle İhtiyar	Tolstoy	İsmail Hüsrev	H. 25 Şevval 1345 R. 15 Nisan 1343 M. 28 Nisan 1927	22	1	Rus Ed.
Lev Tolstoy'un Çocuk Hikâyelerinden, Taş	Tolstoy	İsmail Hüsrev	H. 11 Şevval 1345 R. 1 Nisan 1343 M. 14 Nisan 1927	20	2	[Rus Ed.]
Miras	Tolstoy	İsmail Hüsrev	H. 24 Zilkade 1345 R. 13 Mayıs 1343 M. 26 Mayıs 1927	26	14	Rus Ed.
Silici	Tolstoy	İsmail Hüsrev	H. 3 Zilkade 1345 R. 23 Nisan 1343 M. 5 Mayıs 1927	23	1	Rus Ed.
Yelek	Tolstoy	İsmail Hüsrev	H. 18 Şevval 1345 R. 8 Nisan 1927 M. 21 Nisan 1927	21	13	Rus Ed.

2.1.5.3 Am Çevirisi

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Bıldırcın Avı	İvan Turgenyef	İbrahim Senai	H. 10 Zilkade 1345 R. 30 Nisan 1343 M. 12 Mayıs 1927	24	13	Rus Ed.

2.1.6 Japon Edebiyatından Çeviri Metinler

2.1.6.1 Masal Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Devin Eli	İmzasız	İmzasız	H. 18 Rabiulahir 1331 R. 14 MART 1329 M. 27 MART 1913	1	5-8	Jp. Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Pirinç Tarlalarındaki Yangın	İmzasız	İmzasız	H. 15 Şaban 1332 R. 26 Haziran 1330 M. 9 Temmuz 1914	68	273-275	B. [Jp. Ed.]
Şir Aka'nın Köpeği	İmzasız	Ziya	H. 10 Cemazeyilahir 1345 R. 3 I. Kânun 1342 M. 16 I. Kânun 1926	3	5-6	Jp. Ed.

2.1.7 İsviçre Edebiyatından Çeviri Metinler

2.1.7.1 Roman Çevirisi

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Giyom Tel	İmzasız	İmzasız	H. 16 Şevval 1331 R. 5 Eylül 1329 M. 18 Eylül 1913	26	6-8	İsv. Ed.
Giyom Tel	İmzasız	İmzasız	H. 23 Şevval 1331 R. 12 Eylül 1329 M. 25 Eylül 1913	27	6-8	İsv. Ed.
Giyom Tel	İmzasız	İmzasız	H. 1 Zilkade 1331 R. 19 Eylül 1329 M. 2 Ekim 1913	28	7-8	İsv. Ed.
Giyom Tel	İmzasız	İmzasız	H. 8 Zilkade 1331 R. 26 Eylül 1329 M. 9 Ekim 1913	29	6-8	İsv. Ed.
Giyom Tel	İmzasız	İmzasız	H. 15 Zilkade 1331 R. 3 I. Teşrin 1329 M. 16 Ekim 1913	30	6-8	İsv. Ed.

2.1.8 Bulgar Edebiyatından Çeviri Metinler

2.1.8.1 Hikâye Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Kurbağalar	İmzasız	BESİM H. Çakalof	H. 4 Zilkade 1332 R. 11 Eylül 1330 M. 24 Eylül 1914	74	371-372	Bulg. Ed.
Matrud	İmzasız	Şemsi Besim Çakalof	H. 23 Şevval 1336 R. 1 Ağustos 1334 M. 1 Ağustos 1918	86/7	111/112	Bulg. Ed.
Üç Sersem	İmzasız	İbrahim Senaî	H. 18 Şevval 1345 R. 8 Nisan 1343 M. 21 Nisan 1927	21	14	Bulg. Ed.

2.1.8.2 Sohbet Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Arzımız, Kuyruklu Yıldız ve Sis	Karl Evald	İbrahim Senaî	H. 24 Zilkade 1345 R. 13 Mayıs 1343 M. 26 Mayıs 1927	26	12-14	Bulg. Ed.
Arzımız, Kuyruklu Yıldız ve Sis	Karl Evald	İbrahim Senaî	H. 1 Zilhicce 1345 R. 21 Mayıs 1343 M. 2 Haziran 1927	27	14-16	Bulg. Ed.
Arzımız, Kuyruklu Yıldız ve Sis	Karl Evald	İbrahim Senaî	H. 8 Zilhicce 1345 R. 28 Mayıs 1343 M. 9 Haziran 1927	28	14-15	Bulg. Ed.
Arzımız, Kuyruklu Yıldız ve Sis	Karl Evald	İbrahim Senaî	H. 15 Zilhicce 1345 R. 13 Haziran 1343 M. 16 Haziran 1927	29	14-15	Bulg. Ed.

2.1.9 Yunan Edebiyatından Çevrilen Metinler

2.1.9.1 Fabl Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Arslan ile Sivrisinek	[Ezop Masalları]	Senih Muammer	H. 15 Zilkade 1336 R. 22 Ağustos 1334 M. 22 Ağustos 1918	87/8	117-120	[Yun. Ed.]
İnek ile Sinek	[Ezop Masalları]	İmzasız	H. 22 Nisan 1345 R. 15 Nisan 1343 M. 28 Nisan 1927	22	1	[Yun. Ed.]
Tilki ve Arslan Derili Eşek	İmzasız [Ezop Masalları]	İmzasız	H. 18 Şaban 1331 R. 10 Temmuz 1329 M. 23 Temmuz 1913	18	4-5	[Yun. Ed.]

2.1.9.2 Mitoloji Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Olimp'in Hatıraları	İmzasız	Senih Muammer	H. 18 Zilkade 1332 R. 25 Eylül 1330 M. 8 Ekim 1914	76	5-7	[Yun. Ed.]
Olimp'in Hatıraları	İmzasız	Senih Muammer	H. 25 Zilkade 1332 R. 2 Teşrin-i Evvel 1330 M. 15 Ekim 1914	77	19-20	[Yun. Ed.]

2.1.10 Hint Edebiyatından Seçmeler

2.1.10.1 Efsane Çevirisi

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Ateşin Zabtı	İmzasız	İmzasız	H. 11 Zilkade 1332 R. 18 Eylül 1330 M. 1 Ekim 1914	75	381-382	Hint Ed.

2.1.11 Çin Edebiyatından Çevrilen Metinler

2.1.11.1 Masal Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Üç Hayat	Posuklin	K. . V. . . C. . .	H. 25 Şevval 1345 R. 15 Nisan 1343 M. 28 Nisan 1927	22	10-11	Çin Ed.
Üç Hayat	Posuklin	K. . V. . . C. . .	H. 3 Zilkade 1345 R. 23 Nisan 1343 M. 5 Mayıs 1927	23	14-15	Çin Ed.

2.1.12 İspanyol Edebiyatından Çevrilen Metinler

2.1.12.1 Masal Çevirisi

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Sihirli Köşk	İmzasız	İmzasız	H. 10 Recep 1332 R. 22 Mayıs 1330 M. 4 Haziran 1914	63	195-197	İsp. Ed.

2.1.13 İran Edebiyatından Çevrilen Metinler

2.1.13.1 Masal Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Dertli Şah	İmzasız	İmzasız	H. 1 Şaban 1332 R. 12 Haziran 1330 M. 25 Haziran 1914	66	243-244	B. [İran Ed.]
Sihirli At	İmzasız	Naim Halit	H. 27 Ramazan 1345 R. 18 Mart 1343 M. 31 Mart 1927	18	12-13	İran Ed.
Sihirli At	İmzasız	Naim Halit	H. 4 Şevval 1345 R. 26 Mart 1343 M. 7 Nisan 1927	19	13-15	İran Ed.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Şems-i Cihan	İmzasız	Ayın. Nurettin	H. 6 Ramazan 1345 R. 27 Şubat 1343 M. 10 Mart 1927	15	14-15	İran Ed.

2.1.14 Hangi Ülkeye Ait Olduğu Bilinmeyen Metinler

2.1.14.1 Masal Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
İlk Bebek	Matmezel Vera Dereldin	Senih Muammer	H. 11 Zilkade 1332 R. 18 Eylül 1330 M. 1 Teşrin-i Evvel 1914	75	378-380	B.
İnatçı Keçiler	İmzasız	Naciye Sacit	H. 1 Rabiulevvel 1337 R. 5 I. Kânun 1334 M. 5 Aralık 1918	92/13	2005-	B.
Kuşların Dili	İmzasız	İmzasız	H. 24 Safer 1332 R. 9 II. Kânun 1329 M. 22 Ocak 1914	44	8-9	B.
Küçük Bibi, Büyük Bibi	İmzasız	İmzasız	H. 18 Cemazeyilahir 1332 R. 1 Mayıs 1330 M. 14 Mayıs 1914	60	147-150	B.
Pay-Pay ve Sihirli Lamba	İmzasız	İmzasız	H. 16 Rabiulevvel 1332 R. 30 II. Kânun 1329 M. 12 Şubat 1914	47	9-10	B.
Pay-Pay ve Sihirli Lamba	İmzasız	İmzasız	H. 23 Rabiulevvel 1332 R. 6 Şubat 1329 M. 19 Şubat 1914	48	3-5	B.
Pay-Pay ve Sihirli Lamba	İmzasız	İmzasız	H. 30 Rabiulevvel 1332 R. 13 Şubat 1329 M. 26 Şubat 1914	49	3-5	B.

2.1.14.2 Hikâye Çevirileri

METİN ADI	METİNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Ağ [Lora Rişar'ın Yıldızlı Pencerelelerinden]	İmzasız	Senih Muammer	H. 9 Şevval 1336 R. 18 Temmuz 1334 M. 18 Temmuz 1918	85/6	84-86	B.
Balık Ağı	İmzasız	İmzasız	H. 2 Zilhicce 1332 R. 9 Teşrin-i Evvel 1330 M. 2 Teşrin-i Evvel 1914	78	22-24	B.
Bir Japon Neferi	İmzasız	Elif N.	H. 30 Rabiulevvel 1332 R. 13 Şubat 1329 M. 26 Şubat 1914	49	11	B.
Güneşin Küçük Hemşiresi	İmzasız	İmzasız	H. 9 Ramazan 1336 R. 18 Haziran 1334 M. 18 Haziran 1918	83/4	52-55	B.
İki Zavallı	İmzasız	Bedrettin	H. 10 Zilkade 1345 R. 30 Nisan 1343 M. 12 Mayıs 1927	24	12	B.
Kırmızı Derililerin Esiri	İmzasız	S. M.	H. 3 Recep 1332 R. 15 Mayıs 1330 M. 28 Mayıs 1914	62	179	B.
Niçin Sarmaşıklar Ağaçlara Tırmanır?	İmzasız	İmzasız	H. 26 Şaban 1336 R. 6 Haziran 1334 M. 6 Haziran 1918	82/3	41-42	B.
Nihayetsiz Bir Hikâye	İmzasız	Ahmet Cemil	H. 23 Şevval 1336 R. 1 Ağustos 1334 M. 1 Ağustos 1918	86/7	104-108	B.
Tatilin İlk Günleri	Andre Lafon. "Talebe Jil"	Bedrettin	H. 21 Zilhicce 1345 R. 9 Haziran 1343 M. 22 Haziran 1927	30	13	B.
Top Şemsiye Taşı mı?	İmzasız	İmzasız	H. 5 Muharrem 1332 R. 21 II. Teşrin 1329 M. 4 Aralık 1913	37	8-9	B.

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Uyuyan Prenses	Moris Boşur	Bedrettin	H. 8 Zilhicce 1345 R. 28 Mayıs 1343 M. 9 Haziran 1927	28	1	B.

2.1.14.3 Fabl Çevirileri

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Kurt, Koyun, Kaz, Ördek	İmzasız	S. M.	H. 29 Zilkade 1336 R. 5 Eylül 1334 M. 5 Eylül 1918	88/9	132-134	B.

2.1.14.4 Biyografi Çevirisi

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Büyük Adamlar	İmzasız	İmzasız	H. 7 Ramazan 1332 R. 17 Temmuz 1330 M. 30 Temmuz 1914	71	328-330	B.

2.1.14.5 Anı Çevirisi

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Doğduğum Günün Sene-i Devriyesi	Madam Jülyet Adam	Bedrettin	H. 17 Zilkade 1345 R. 6 Mayıs 1343 M. 19 Mayıs 1927	25	12	B.

2.1.14.6 Gezi Yazısı Çevirisi

METİN ADI	METNİN YAZARI	METNİ ÇEVİREN	YAYINLANDIĞI YIL	SAYI	SAYFA	KAYNAK ÜLKE EDEBİYATI
Avrupa Bayramlarında Çocuklar	İmzasız	İmzasız	H. 25 Cemaziyelahir 1332 R. 8 Mayıs 1330 M. 21 Mayıs 1914	61	161-163	B.

BÖLÜM 3: SEÇME METİNLER

3.1. Masal

3.1.1.Beyaz Sultan

-Adapte-

Vaktiyle uzak pek uzak ülkelerin birinde bir sultan vardı. Bu, zavallı sultanın hiç çocuğu olmuyordu. Bir kış günüydü, ortalık hep karla örtülmüştü. Sanki bütün dünya beyaz bir yorgana bürünmüştü. Sultan siyah abanoz çerçeveli penceresinin kenarında dikiş dikerken parmağına iğne battı. Ve iki damla kan karların üzerine yuvarlandı.

Beyaz karların üzerine düşen bu iki damla kırmızı kan sultanın o kadar hoşuna gitti ki bütün yüreğinden:

-Oh, Allahım! Ne güzel şey; benim de bir çocuğum olsa, yüzü kar gibi beyaz, yanakları kan gibi kırmızı ve saçları da bu abanoz çerçeve gibi siyah olsaydı!. Temennisinde bulundu. Yüce Tanrı onun bu duasını kabul ederek bir sene sonra bir kız evladı verdi. Bu tıpkı istediği gibi idi. Çocuğunun bu güzelliğinden memnun kalan sultan ismini Beyaz Sultan koydu. Beyaz Sultan süratle büyüyor ve gittikçe güzelleşiyordu.

Fakat bu saadet çok sürmedi; sultan bir müddet sonra öldü. Bir sene sonra memlekette büyük şenlikler yapılıyordu. Çünkü padişah dünyanın en güzel bir kızıyla evleniyor ve sultanı çoktan unutmuş bulunuyordu. Bütün bu şenliklere bîgâne kalan birisi vardı ki: o da bedbaht Beyaz Sultan idi.

Bu yeni sultan dünyada kendisinden güzel bir kadın bulunmadığına kaniydi; buna da sebep kendisinin ufacık bir aynası var idi. Her gün aynanın karşısına geçer ve sorardı:

Ey küçük ayna, ey küçük ayna!

Kimdir en güzel bütün cihanda?

Ayna bu sual üzerine dile gelerek:

-Hanım sultan sizsiniz en güzel bütün dünyada! Derdi.

Güzel sultan aynanın bu cevabından pek memnun olurdu. Çünkü aynanın yalan söylemeyeceğine çok emindi. Beyaz Sultan yedi yaşına gelince sultanı geride bırakacak kadar güzel oldu. Bir gün sultan küçük aynayı alarak güzelliğinin berdevam olup olmadığını sordu. Bu sefer ayna şu cevabı vermişti:

Hanım sultan siz burada en güzelsiniz

Fakat beyaz sultan bütün dünyada en güzeldir.

Bu cevap sultanı o kadar hiddetlendirdi ki: kıskançlıktan çehresi ilk evvel sarı, sonra yeşil bir renk aldı. O dakikadan itibaren beyaz sultandan fevkalâde nefret ediyor ve her an onu mahv etmek çarelerini düşünüyordu. Çünkü kıskançlık kalbinde bir ağaç gibi kök salmıştı. Gece gündüz hiçbir istirahat malik değildi.

Nihayet bir avcıya rast gelerek ona zavallı Beyaz Sultan'ı tevdi etti ve dedi ki:

-Bu çocuktan şiddetle nefret ediyorum; bunu uzaklara dağ başlarına götür ve orada öldürerek kara ciğerle ak ciğerlerini bana getir.

Birkaç saat sonra avcı ile Beyaz Sultan ormanda bulunuyorlardı. Bedbaht kız avcının fikrini anlayarak hayatını bağışlamasını rica etti. Akşama kadar ormanı dolaştılar; Beyaz Sultan yorgunluğa galebe edemeyerek uyudu. Avcı derhal bir koyun kesti, ciğerlerini alarak sultana götürdü. Beyaz Sultan sabah olup uyandığı zaman o büyük ormanın içinde kendisini yalnız ve kimsesiz buldu. Fevkalâde korkak ağlamağa başladı. O sırada bütün kuşlar ve hayvanlar sultanın etrafında dolaşmağa başladılar; bu halleriyle ona bir şey yapmayacaklarını anlatmak istiyorlardı.

Akşama kadar kendi kendine dolaştıktan sonra küçük bir ev görek içeriye girdi. Evin içindeki şeylerin hepsi gayet ufak, fakat gayet temizdi. Küçük bir odanın ortasında beyaz bir masa olup, üzerinde yedi ufak tabak, yedi ufak çatal, yedi ufak bardak bulunuyordu. Beyaz Sultan büyük bir iştihâ ile her tabaktan birer parça yemek ve her bardaktan da birer yudum su içti, evi gezmek üzere yukarıya çıktı. Yukarıdaki odalardan birinde yedi tane yatak bulunuyordu. Fakat bunlardan altısı Beyaz Sultan'a göre değildi. Nihayet yedinci yatak kendisine gayet iyi geldi ve duâ ederek uyudu. Ortalık iyice karardıktan sonra evin sahipleri geldiler. Bunlar yedi tane cüce idiler ki dağ başında altın toplamakla meşgul olurlardı. Eve geldikleri zaman hepsi yedi tane küçük

lambalarını yaktılar; oda ışımlandığı zaman evlerine birisinin girdiğini anladılar. Çünkü bıraktıkları zaman her şey gayet muntazamdı.

Birinci cüce:

-Ah acaba koltuğumda kim oturdu?...

İkinci,;

-Ah acaba yemeğimden kim yedi?..

Üçüncü:

-Ah acaba ekmeğimden kim kopardı?..

Dördüncü:

-Ah acaba suyumdan kim içti?

Beşinci:

-Ah acaba çatalımla kim yedi?

Altıncı ise:

-Ah acaba bıçağımla kim kesti?

Diye bağırırken yedinci cüce yatağına doğru ilerlemeğe başladı. Ve Beyaz Sultan'ı görerek diğer altı cüceyi çağırdı. Onlar da lambalarını alıp küçük cücenin yanına geldiler. Beyaz Sultan'ın güzelliği karşısında hayretler içinde kalarak:

-Ah Yarabbi! Bu ne kadar güzel çocuk diye bağıldılar. Ve bu güzel kızın evlerinde bulunması onları çok sevindirdi. Beyaz Sultan'ın uyanmaması için hepsi yavaşça yataklarına girdiler. Ve yedinci cüce de sabaha kadar her cücenin yanında bir saat yattı. Nihayet sabah olduğu zaman Beyaz Sultan uyandı. Fakat etrafında bu acayip mahlukları görünce pek ziyade korktu.

Cüceler onun korktuğunu anlayarak:

-Korkma güzel çocuk biz sana bir şey yapmayız, ismin nedir?

Diye sordular. Çocuk:

- İsmim Beyaz Sultan'dır. Cevabını verdi.

Bunun üzerine cüceler Beyaz Sultan'ın nasıl olup da burada bulunduğunu sordular. O da üvey validesinin terceme-i halini anlattı.

Büyük cüce: - Çocuğum eğer sen bizim evimizi intizâma koymayı ve yemeklerimizi pişirmeyi deruhte edersen burada kalabilirsin ve biz seni himaye ederiz yalnız üvey validen yakın zamanda senin burada bulunduğunu haber alacaktır. Bunun için bizim iznimiz olmaksızın eve kimseyi alma dedi.

Bu andan itibaren Beyaz Sultan her sabah işlerini muntazaman görmeğe başladı.

Güzel sultan ise Beyaz Sultan'ın öldüğüne iyice emin idi. Fakat tekrar aynasına sordu.

Ey küçük ayna, ey küçük ayna

Kimdir en güzel bütün cihanda

Ayna: - Hanım sultan burada en güzelsiniz.

Fakat beyaz sultan dağlar üzerinde,

Yedi cücelerin nezdinde

Sizden bin kat güzeldir.

Aynanın bu sözleri sultana avcının kendisini aldattığını ve beyaz sultanın henüz hayatta olduğunu bildirdi. Ve bu hakikat onu çıldırttı. Tekrar bütün geceler istirahatini kaybederek üvey kızının mahvı için çareler aramağa başladı.

Nihayet bir gün yüzünü boyadı, köylü elbiseleri giyerek çerçi kadın kıyafetine girdi. Tanınmayacak bir hale geldikten sonra cücelerin evine doğru ilerledi. Kapının önüne geldiği zaman zili çekti ve bağırmağa başladı.

-Oh ne güzel ve ucuz eşyalarım var.

Beyaz Sultan pencereyi açtı. Ve :

Sabahlar hayr olsun sevgili hanım: Satmak için nelerin var?

-Ooo, güzel ve ucuz eşyalar, her türlü renkten kurdelalar, demekle beraber kurdelerini göstermeğe başladı.

Beyaz sultan kendi kendine bu kadın namuslu bir kadına benziyor; bunu içeri alırsam hâmîlerim de bana darılmaz diyerek kapıyı açtı. Sultanı içeri aldı. Sultan gayet müşfik bir tavır ile:

Gel evladım gel senin saçlarına kurdela takayım diyerek çocuğu önüne getirdi. Ve kurdelayı boynuna geçirerek o kadar şiddetli sıktı ki nefes almağa muktedir olamayarak ölü gibi yere serildi.

Akşam olduğu zaman yedi cüce evlerine geldiler ve sevgili sultanlarını ölü gibi yerde buldular hemen boynundan kurdelayı çıkardılar ve kollarını bacıklarını hareket ettirerek kendine getirmeğe muvaffak oldular Beyaz Sultan kendine geldiği zaman köylü kadının yaptıklarını anlattı, cüceler hep birden:

-Evet bu, dinsiz sultanın işidir, kendini iyi muhafaza et ve kimseyi içeri alma, dediler.

Fena kalpli sultan tekrar aynanın karşısına geçerek aynı suâli sordu. Ve ayna da Beyaz Sultan'ın yaşadığını ihbar etti. Sultan derhal bir tarağı zehirledi, yine dağ başına gitti ve kapıyı çaldı. Beyaz Sultan pencereden bakarak:

-Haydi git kimseyi içeri almağa me'zûn değilim!....dedi.

Fakat sultan onu iğfâl ederek kapıyı açtırdı, ve başını taramak bahanesiyle başına tarağı sapladı. Beyaz Sultan aklını gaib ederek yere yuvarlandı. Sultan kindar bir nazarla baktıktan sonra:

-Sen bu dünyada güzelliğin timsalisin öyle mi? İşte cezanı buldun! Sözleriyle uzaklaştı. Akşam cüceler geldiler. Sultanın üvey annesinin hıyânetine kurban olduğunu anladılar. Çocuğun başından tarağı çıkardılar. Sultan kendine gelerek başından geçenleri nakl etti. Hep cüceler birden:

-Sana son defa olarak söylüyoruz kimseyi içeri almayacaksın. Dediler. Ve tekrar işlerine gittiler. Sultan saraya geldiği zaman aynadan bu cevabı almıştı.

Evet Beyaz Sultan sizi geride bırakmıştır.

Herhalde sizden güzeldir.

Bu sefer sultan hiddetinden mosmor kesildi. Titreyerek şu sözleri söyledi.

- Beyaz Sultan ölmelidir. Bu benim hayatım bahanesine bile olsa yine vazgeçmeyeceğim. Yattı. Sabaha kadar rüyasında beyaz sultanı öldürdüğünü görerek sevindi. Bir hafta müddetle yalnızca bir odaya çekilerek yarısı zehirli yarısı zehirsiz bir elma yaptı. Bu zehir o kadar tesirli idi ki: bundan yiyenin derhal öleceğine şüphe yoktu elmayı bitirdi. Beyaz Sultanın evine gitti, fakat sultan şüphelendi. Bunu içeri almak istemedi. Hilekar kadın:

- Yavrum zehirli olmasından mı korkuyorsun? İşte elmanın yarısını ben yiyorum ve yarısını da sana hediye edeceğim dedi. Beyaz Sultan köylü kadının elmanın yarısını yediğini görünce emin olarak pencereden elmayı aldı ve yedi. Bir az sonra Beyaz Sultan ölmüştü. Sultan yumruklarını sıkarak:

Bu sefer yedi cüce değil hiç kimse seni uyandıramayacaktır dedi ve saraya giderek aynasına sordu ayna da, Beyaz Sultan öldüğünden artık kendisinin en güzel kaldığını söyledi.

Filhakika bu sefer yedi cücenin o kadar çalışmalarından hiçbir muvaffakiyet hasıl olamadı. Beyaz Sultan ölmüş idi ve ölü kalacaktı!

Zavallı cüceler üç gece beyaz sultanın başı ucunda ağladılar ve onu bir türlü kara topraklara tevdi edemediler. Nihayet billurdan bir tabut yaptırıldılar. Tabutun üzerine altın yazılarla bir padişah kerimesi olduğunu yazdılar. Ve yanına cücelerden birini bekçi bırakarak gittiler. Bütün hayvanlar ve kuşlar gelerek beyaz sultanın başı ucunda ağladılar. Sultan taaffün etmeyerek uzun seneler tabutun içinde kaldı. Bir gün bir şehzade dağlarda ava çıkmıştı. Tabutu gördüğü zaman kızın güzelliğine hayrette kaldı. Ve cücelerden pek çok para mukabilinde onu istedi. Cüceler vermek istemediler, fakat şehzadenin yalvarmasına dayanamayarak verdiler. Şehzadenin hizmetçileri tabutu götürürlerken bir ağacın dibinde ayakları kaydı ve sendelediler. Bu sırada beyaz sultanın boğazındaki zehirli elma sarsıntıdan çıktı ve sultan tekrar hayata avdet etti. Şehzade son derece memnun kaldı ve onu memleketine getirdi. Muhteşem düğünlerden sonra mesudâne yaşadılar.

Ayasofya: Mehmet Şemî (II. Dönem, S: 92/ 13, s.194-200)

3.1.2 Resimsiz Resim Defteri

Gariptir! Hissiyatımın en ateşli, en derin zamanlarında güya elim, dilim bağlanmış gibi olur; içime doğduğu gibi söyleyemem. Duygularımı harice aks ettiremem. Fakat benim ressam olduğumu gözlerim bana söylediği gibi benim resimlerimi görenler de çok iyi buldular.

Ben; zavallı bir delikanlıyım. Karşıda daracık bir sokakta oturuyorum. Fakat yukarı katta oturduğum için odamın damlara ve her tarafa olan nazaratı sayesinde ışısız da değilim. Şehre yeni geldiğim vakit evvelce alıştığım ormanlar ve yeşil tepelerin yerine şimdi, etrafta ufuk olmak üzere boz renkli bacalardan başka bir şey göremeyince bir örnek hayat beni sıkmaya başlamıştı. Burada hiçbir ahbabım olmadığı gibi hiçbir tanıdığın da bana selam verdiği yoktu.

Bir akşam mahzun mahzun penceremin önünde duruyordum. Pencereyi açtım, dışarı baktım; Aman, ne kadar sevindim! Tanıdığım yuvarlak bir çehre gördüm; ta yurdumdan en iyi dostum olan bir sima: Ay..Sevimli eski şekli hiç değişmeyen Ay! Tıpkı yaylada, sazlıkların arasında gözüktüğü gibi idi. Ben ona ellerimle selam gönderiyordum. O hemen odamda peyda oldu. Ve her akşam doğduğu vakit odamda beni biraz görmeden gitmeyeceğine söz verdi; hem sözünü de tuttu. Yazık ki pek az zaman kalabiliyordu. Her geldiği vakit oradan buradan bir gün evvel yahut o gün gördüğü şeyleri bana anlatırdı. İlk gün “eğer söylediğim şeylerin resmini yapacak olursan güzel bir resimli kitap olur” dedi. Onun için ben de o akşamdan beri sözünü tuttum. Ben isteseydim bu resimlerle yeni bir “Bin bir gece” masalı yapabilirdim, ama bu, çok olacaktı. Bu yaptığım resimler seçme değil; bilakis benim işittiğim tertipte sıraya dizilmişlerdir. Mahir bir ressam, bir şair yahut bir musikişinas en ziyade işittiği şeyleri yapar. Halbuki benim yaptığım şeyler gelişi güzel yapılmış taslaklardan ibarettir. Bazen ayın önünü bulutlar kapladığından bana gelemezdi. Onun için resimlerin noksan kalan yerlerini kendi kendime tamamladım.

RESİMSİZ RESİM DEFTERİ

BİRİNCİ GECE

Ay anlatıyordu:

-Evvelki akşam Hindistan'ın saf semasında kayıyordum. Çehrem ayna gibi parlayan “Ganj” nehrinin sularına aks ediyordu. Işıklarım kaplumbağa gibi kabarıp birbirine geçen sık çınar dallarının arasından geçmeye çalışıyordu. Çalıkların arasından bir Hintli kız geliyordu. Ceylan gibi çevik, hava gibi güzel biraz hevai fakat canlı ve neşeli bir Hint kızı! Ben onun narin derisinden düşüncelerini bile görüyordum. Dikenli sarmaşıklar sandallarını yırttığı halde yine süratle ileriye doğru yürüyordu. Kız elinde bir lamba tutuyordu. Nihayet su içip geri dönmekte olan yırtıcı hayvanlar ışıktan ürkek kaçıyorlardı. Kız, lambayı muhafaza için elini siper ettiğinden nazik ellerinde dolaşan kan, onları en güzel yakutlar gibi parlatıyordu.

Kız dereye yaklaştı. Sandal ağacından yapılan lambayı suyun dalgaları üzerine bıraktı. Lamba akıntıya doğru gitmeye başladı. Ara sıra söner gibi oluyor, tekrar canlanarak yanıyordu. Genç kızın uzun, ipek gibi kirpikleri altında kıvılcımlanan siyah ve parlak gözleri muzdarib bir nazarla lambayı takip ediyordu. O biliyordu ki lamba, gözden gaib oluncaya kadar yanarsa uzak bir diyardaki nişanlısı sağdı. Lamba daha evvel sönerse onun öldüğü anlaşılacaktı. Lakin lamba titrek alev ile yanıyor ve kızın kalbi de titriyordu. Nihayet küçük bir nokta gibi kaldı. Fakat sevinemedi, gaib oluncaya kadar yandı. Genç kız dizlerinin üzerine çöktü ve bütün kalbiyle Allah'a duaya başladı. Yanındaki çayırın içinden zehirli, soğuk bir yılan ısılık çalarak geçti; fakat kız yalnız mabudunu ve nişanlısını düşünüyordu. Sevincinden titreyerek: “Yaşıyor!” diye bağırdı. Dağlar: “Yaşıyor!” diye cevap verdiler.

İKİNCİ GECE

Ay anlatıyordu:

- Dün akşam her tarafı evlerle çevrilmiş dar bir avluya bakıyordum. Bir tavuk etrafına on bir yavrusunu almış kümeste yatıyordu. Bir küçük kız şarkı söylüyor, zıplıyordu. Tavuk uyandı. Telaşla yavrularının üstüne kanatlarını gerdi, gıdaklamaya başladı. Çocuğun babası yetişti. Kızını azarladı. O sırada ben ayrıldım ve bu küçük vakayı

unuttum. Bu akşam, birkaç dakika evvel aynı avluya yeniden bakıyordum. Ortalık susmuştu. Fakat birden bire küçük kız geldi. Yavaş yavaş kümesin sürgüsünü çekti ve tavuğun yanına doğru yaklaştı. Hayvan korku ile bağırmaya başladı. Ürken piliçler etrafa kaçıştılar. Küçük kız, tavuk anayı yakalamak istiyordu. Ben duvarın deliklerinden her şeyi güzelce görüyordum. Kıza fena halde hiddetlenmişim. Babası gelip dünkünden ziyade azarlamaya başlayınca çok memnun oldum. Çocuğu kolundan tuttu ve kümeden dışarı çıktı, kız başını kaldırmıştı. Büyük, mavi gözlerinin iri yaşlarla dolduğunu gördüm. Babası hiddetli bir sesle:

- Neden zavallı hayvanları rahatsız ediyorsun? Diye sordu. Çocuk hıçkırıklarını zabta çalışarak cevap verdi:

- Tavuğu kucaklamak ve kendisine dün yaptığım fenalık için affımı rica etmek istiyordum. Senin müsaadeni istemeye cesaret edemedim. Beni afv et baba....

Babası bu saf ve temiz kalpli çocuğun elinden öptü. Ben de gözlerine ve dudaklarına birer buse kondurdum! (III.Dönem, S.2, s.4-5)

Muallim Hayrullah

[“Andersen” den tercüme edilen bu hikayeler, daha evvel bir iki kere neşr edilmeye başlanmış, fakat yarım kalmıştı. Cihan edebiyatında büyük bir mevki olan bu hikayeleri -bu defa tamam olarak- çocuk dünyası tefrika edecek, küçük dostlarını böylece de memnun etmeye çalışacaktır.]

3.2 Hikâye

3.2.1 Kırmızı Derililerin Esiri

Kışın en şiddetli bir gününde idi ki Amerika’da beyazlarla kızıl derililer kavgaya girişmişlerdi. O sıralarda Amerika’nın bu vahşi yerlileri beyazlara karşı en müthiş zulümlerini icra ediyorlardı.

Kavganın en kızgın vaktinde bir genç zabıt kendisine hücum eden iki baltalı kırmızıya karşı, hayatını pahalıya mal etmek için çarpınıyor, elindeki kılıcla kendisini müdafaa ediyordu.

Bu sırada elinde yay tutan ihtiyar bir kavgacı beyaz zabite doğru ilerledi, gözlerinde derin bir nefretin siyah gölgeleri vardı, biraz daha ilerleyerek oklarından birisini yayına yerleştirdi ve ucunu zabite doğru çevirdi.

Genç zabıt kendisini müdafaa ediyor, fakat gözüne ilişen ihtiyarın bu hareketi son kuvvetlerini hemen mahv ediyordu. Birden kırmızı derili ihtiyarın vahşi çehresinde bir değişiklik husule geldi ve derhal yayını indirdi.

Bu sırada baltalarıyla beyazı yerin dibine geçirmek istercesine hücum hazırlanan diğer iki kırmızı derili, yanı başlarındaki ihtiyarın bu hareketini görür görmez geriye çekildiler, ve derin bir ihtiramla yeni geleni selâmladılar. İhtiyar beyaza bir işaret yaparak artık kılıcını kullanmağa lüzum kalmadığını anlatmak istedi. Genç zabıt bunun üzerine silahını aşağıya aldı. Fakat yanına yaklaşmağa muvaffak olan iki kırmızı derili çevik bir hareket yaparak beyazı, kendisini müdafaa edemeyecek surette, bağlamağa muvaffak oldular. Amerika'nın bu üç kırmızı adamı şimdi kavga meydanından uzaklaşıyorlar ve sırtlarındaki esiri de beraberce götürüyorlardı.

Bir müddet sonra vardıkları bir yerde beyazı çözdüler ve ve genç zabitin hayretler içinde kalarak anlayamadığı bir şefkatle kendisine bakmağa ve hafif yaralarını sarmaya başladılar.

Kızıllar, işte şu beyaz düşmanı, öldürecekleri yerde gülüyorlar ve işaretlerle zabite artık korkunun lüzumu olmadığını anlatıyorlardı.

İhtiyar Amerikalı bir az sonra zabiti elinden tutarak az uzakça bir çadıra götürdü. En mümkün tedbirler ve en tatlı şefkatler içinde kendisinin tedavi edildiğini gören genç zabıt, bu iyiliklerin hayatı için neye mal olacağını düşünüyor ve ihtiyar kırmızı derili de ekser zamanlar kendisini yaşlı gözleriyle uzun uzun seyr ediyordu.

Vakitler uzadıkça zabıt kızılıların lisanını öğreniyor ve ihtiyarın kendisine öğretmeğe çalıştığı ameli bir takım sanatlara daha ziyade gayretini sarf ediyordu. Kış geçti, genç zabıt esaretten inleyeceği yerde bütün korkularını unutmuş, artık hayatını kırmızı

derililerle taksim etmişti.

Bahar geldiği zaman her köyde yeniden faaliyet başlamıştı. Kadınlar kavga şarkısı söylüyorlar ve bütün kızılar silahlanıyorlardı.

Yaşının geçkin olmasına rağmen ihtiyar yerli de silahlanarak esiri bulunan genç zabitle beraber beyazlara karşı gitmek üzere yola çıkmıştı.

Uzun müddet yürüdüler. Nihayet sabahın hafif aydınlıkları ufukta canlanırken beyazlara yaklaştılar.İhtiyar Amerikalı genç esirini bir kenara çekerek uzaktaki beyaz çadırları gösterdi ve helecanlı bir seda ile :

-Aşağıya bak, dedi, görüyor musun? Hep senin kardeşlerin..

Bir dakika sustuktan sonra:

-Dinle beni, diye başladı, biliyor musun ki ben senin hayatını kurtardım.Sana kayık, ok, yay yapmasını, balta kullanmasını öğrettim.Seni geçen kış çadırıma götürdüğüm zaman sen neydin? Ellerin bir çocuğun eli gibi küçük, beceriksiz ve acizdi, onlar seni ne besleyebiliyorlar, ne de her zorluğa, her fenalığa karşı müdafaa edebiliyorlardı. Senin ruhun karanlıkların içinde yolunu şaşırmişti. Hiçbir şey bilmiyor, bir şey tanıımıyordun. Şu halde sen bana her şeyi borçlusun. Acaba şimdi sen yine beyazların yanına kaçmak ve bize karşı silah kullanmak gibi bir şey nankörlükde bulunmak isteyecek misin?

Bunun üzerine genç zabıt bir kırmızı derilinin kanını dökmekten bin defa hayatını gaib etmeyi tercih ettiğini söyledi. İhtiyar Amerikalı bir müddet daha genç zabiti gözlerinde derin bir mülayemetle süzdükten sonra kederli bir sesle sordu:

-Senin baban var mı?

-Benim babam hareket ettiğim zaman hayatta idi, fakat şimdi bir şey, bir şey bilmiyorum.

İhtiyar “Kim bilir; ne kadar bedbaht olmuştur” diye inledi, ve ufak bir sükuttan sonra sordu:

- Biliyor musun? Ben de onun gibi bir baba idim. Fakat şimdi. Eyvah, kalbimde o tatlı saadeti his edemiyorum, çünkü oğlumu beyazlar gavgada, ta yanı

başımda öldürdüler, mertcesine ayaklarımın önünde son nefesini tamamladı. Fakat ben onun öcünü aldım, evet, öcünü aldım.

Bu sözleri söylerken ihtiyarın çehresi geriliyor, sesinde hıçkırıklı boğuklar husule geliyordu.

Bu sırada ufuktan parlamağa başlayan güneşi göstererek genç zabitten sordu:

-Şu güzel güneşe bak;onu seyr etmekten zevk alıyor musun?

-Evet, ona bakarken içimde bir zevk duyuyorum.

-Fakat işte ben, artık o zevkten mahrumum.

Beş on saniyelik bir sükut fasılası geçtikten sonra ihtiyar üzerindeki çiğ ve çiçeklerle sabah güneşine karşı latif bir manzara arz eden bir ağacı göstererek sordu:

-Şu güzel ağaca bak; onu temaşa etmekten zevk alıyor musun?

-Evet..

-Benim için bu tatlı hisler artık mahv oldu.Ve sonra birden bire başını sallayarak:

-Git, diye bağırdı, git vatanına dön.Ta ki zavallı baban da doğan güneşi yeni çiçek açmış bir ağacı seyr ederken gaib ettiği o büyük zevki tekrar his etsin. **(II. Dönem, S:62, S. 179-181)**

Nakleden: S.M

3.3 Fabl

3.3.1 Tilki ve Horoz

Bir horoz ağaç üzerinde oturmuş kukuriku diye ötüp duruyordu. Bunun sesini tilki işitip ağacın altına geldi ve dedi:

Merhaba, horoz kardeş! Sesini işitip seni ziyarete geldim.

Horoz cevap verdi:

Teşekkür ederim, tilki kardeş! Keyfin iyi mi?

Tilki işitmemezliğe gelip dedi:

-Ne dedin, işitemiyorum! Aramız uzak, ne olur ağaçtan insen de karşı karşıya gelip konuşsak!

-Yok tilki baba, gelemem! Biz kuşlara, yeryüzünde gezmek haramdır.

-Belki sen benden korkuyorsun?

-Senden korkmasam da başka hayvanlardan korkuyorum.

Korkma, horoz kardeş, korkma! Yeni ferman çıktı; her yerde barışıklık olacak, kimse kimseye dokunmayacak.

-Bu çok güzel haber işte bak, köpekler de geliyor. Evvelki vakitler olsaydı sen çoktan kaçaardın. Şimdi korkma yerinde rahat otur.

Tilki köpeklerin sesini işitince kaçmak istedi. Horoz tilkiden sordu:

-Nereye kaçuyorsun tilki kardeş, hani ferman çıkmadı mı?

Tilki;

Kim bilir, belki onlar henüz fermanı okumamışlardır! deyip kaçtı. **(I. Dönem, S:4, s.3-4)**

3.4 Biyografi

3.4.1 Jorj İstefenson

Fransızca'dan

Bugün araba yahut atla gidilen dört günlük bir yolu, beş, altı saatte alan şimendiferi kim icat etti biliyor musunuz? Bu büyük adam, "Jorj İstefenson" isminde bir İngiliz'dir.

Kendisi, gayet fakir ve maden kuyusunda çalışan bir adamın oğlu idi. Sekiz yaşında iken babasının çalıştığı maden kuyusu civarındaki çayırdaki inek çobanlığı eder, ve gündelik olarak kırk para alırdı. On yaşına gelince, babasıyla beraber maden kuyusunda

çalışmağa başladı.

Artık üç guruh gündelik alıyordu. Jorj, o kadar çalışkan ve akıllı idi ki yaşı ilerledikçe daha güç işlere memur edildi. On altı yaşında buhar makinesini işletmek işine Jorj'u tayin ettiler.

Makineleri çok severdi. Yavaş yavaş onların içini, dışını anlama koyuldu. Fakat on yedi yaşına geldiği halde henüz okumak, yazmak bilmiyordu. Babası çok fakir olduğundan onu mektebe verememişti. Bir taraftan makinasıyla çalışıyor, bir taraftan bir (Elif ba) kitabı alıp köyün hocasından ders alıyordu. Boş zamanlarında daima cebinde gezdirdiği kitabını, defterini çıkarır, kendi kendine okur, yazardı. Küçük arkadaşlarının yırtık kunduralarını yamayarak kitap parasını da böylelikle çıkarırdı.

Kendisi gayet namuslu olduğundan ömründe hiç kahveye, meyhaneye gitmemiştir. Bir gün maden kuyusunun müdürü Jorj'un gayretinden memnun olarak bir kadeh rakı ikram etti. Fakat Jorj:

-Teşekkür ederim efendim, ömrümde içmemeğe yemin ettim. Diyerek red eyledi.

O sıralarda evinde yangın olmuş ve evinin bir tarafı yanmıştı. Bu arada kendisinin bir tanecik kıymetli saati de ateşin sıcaklığından büzülmüştü.

Saatçiye verip tamir ettirecek parası olmadığından saatini kendisi tamir etti. Gördü ki saat eskisinden daha güzel işliyor:

-Hah dedi. İşte benim için yeni bir iş. Akşamları pabuç yamayacağıma saat düzeltirim.

O vakitten sonra bütün köy ahalisi saatlerini ona getirip tamir ettiriyorlardı. Git gide Jorj'un ustalığı her tarafa yayıldığı için her yerden makina tamirine onu çağırıyorlardı. Bir gün kendisini İskoçya'dan çağırdılar. Oraya araba ile gideceğine yayan gitti ve kendi kendine:

İşte güzel bir tasarruf arabaya vereceğim parayı oğlumun mektebine aylık veririm. Dedi. Çünkü; Jorj, birkaç sene evvel evlenmiş ve (Rober) isminde bir erkek çocuğu da dünyaya gelmişti. Fedakar baba, kendi halini düşünüp evladının da kendisi gibi okumaktan mahrum kalmasını istemiyor, dışından, tırnağından artırarak oğlunun tahsiline sarf ediyordu. Bunun içidir ki İskoçya'ya araba ile gitmeyip yayan gitti ve

bozulan makineyi tamir ederek yedi yüz frank kazandı. O vakit kendisini ne kadar bahtiyar bulmuştu. Köyüne yine yayan dönerken babasının doğduğu köye uğradı. Fakat büyük babasının epeyce borcu varmış, onu ödemek için parasının yarısını vermeğe mecbur oldu.

Köyüne dönmüştü. Maden kuyusunda yine bir makina bozulmuş, her taraftan mühendisler geldiği halde hiçbiri düzeltememişti. Jorj bunu güzelce muayene ederek tamir etti. Bunun üzerine adını (makine hekimi) koydular.

Jorj'un en çok istediği şey, nakliyatı kolaylaştırmak idi. O zamanlar lokomotifler vardı. Fakat çok gürültü yapar ve ancak saatte iki fersah giderlerdi. Jorj, bunların üzerine bir boru ilave ederek gürültüyü kesti, süratlerini de çoğalttı.

1829'da Londra'da bir müsabaka tertib olunmuştu. Öyle bir lokomotif istiyorlardı ki hem çok yük taşıyacak, hem de saatte üç fersah gidecekti. (Jorj İstefenson) bir lokomotif yaparak adını (La Fuze) koydu ve meydana çıkararak yürüttü. Taşdığı yükte saatte altı fersah yapıyordu. Hiçbir makina onunla yarış edemedi. Ve mükafatı kazandı. O zamanlar, lokomotifler yalnız eşya taşırlardı. İstefenson bunlara yolcu vagonları da ilâve etti. İngiltere'de birinci demir yolunu o, kurmuştu.

Jorj İstefenson, artık çok zengin olmuş ve ihtiyarlamıştı. İşin gerisini oğluna bırakarak çekildi. Parasıyla mektebler, kesbhaneler açtı. Fakirlere yardım etti. Ömrünün sonunu böyle hayır işlemekle geçirdi.

1848 senesinde 67 yaşında olduğu halde öldü. **(1. Dönem, S:36, , s.8-9)**

Galata Saray: M. Fahreddin

3.5. Roman

3.5.1 Giyom Tel

Vatanperverlik Sahifeleri

İsviçre'nin yüksek ve lâtif dağları arasında sıkışmış bir gölün etrafında daima el birlikle çalışan üç hükümetçik vardı.

Hava bu memleketlerde saf ve temiz, insanlar sağlam istiklâlleriyle müftehir, bilhassa sevgili yurtları için daima kaygılı idiler.

Memleketin göze çarpan en lâtif serveti vadilerden ovalara doğru yayılan geniş ve yeşil çayırlardı. Yüksek dağların tepesindeki karlardan husûle gelen daimi bol sulu şelâleler, menbalar bu memlekete başka bir güzellik veriyorlardı.

On üçüncü asrın nihayetine doğru diğer memleketlerin derebeylerinin nüfuzu altında inlerlerken Helvesiyan'ın (İsviçre'nin eski ismi) bu üç hükümetçiği istikbâlleriyle rahat ve mesut yaşıyorlardı.

Ahalisi Almanya İmparatorluğu'nun himayesi altında idiler. Lakin bunlar hür ve serbest hükümetlerdi. Hakimlerini kendileri intihâb ediyorlar, memleketi kendilerinin yapmış oldukları kanunlarla idare ediyorlardı.

Yalnız imparatorluk memleketteki himayesinin hakkını göstermek için orada resmî bir memur bulunduruyor ve bu memur cinayet adamlarını muhâkeme ederek işledikleri cürümlere göre ceza tâyin ediyordu.

İmparator Albar tahta çıktığı zaman bu üç kantonun (hükümetçik) vaziyeti değişti. Albar, Beranje ve Gesler isminde iki memuru imparatorluğun himâye hakkını temsil etmek için bu kantonlara gönderdi. Memurların yanına bir de zabıt verdi.

Yeni gelen bu memurlar idareyi ellerine alır almaz fena bir surette zulm etmeye başladılar. Bu memleketlerden en ziyade Öri kantonu ahalisi gurur ve şereflerini inciten bu idare zamanında çok ızdırab çekmişlerdi.

Gesler; Öri kantonunun merkez idaresi olan Altorf şehrine geldiği zaman ilk işi memleketin en hakim bir noktasına kale gibi bir şato yapmak oldu.

Kantonların sakinleri derin bir ızdırab içinde idiler. Onların kalplerini en ziyade yaralayan şey bu işsiz memurların memleketteki en asil aileleri çağırıp hapsedmek, hiç yoktan itham etmek gibi zulümlerle kendilerine iş edinmeleri idi.

Bu kantonların birinde Verner adında zengin birisi vardı. Bu adam bir gün kendi evinin önünde otururken, arkasında bir çok maiyet neferleriyle muhteşem Gesler'in geçmekte olduğunu gördü.

Gesler; Verner'in büyük hanesini gördüğü zaman bir dakikada mütehayyir kaldı. Verner derhal yerinden kalkarak imparatorluk kuvvetini memlekette gösteren bu adama doğru ihtiramkâr bir surette ilerledi.

Gesler fena bir düşünce ile sordu:

-Bu ev kimin oluyor?

Verner:

-Bu ev; sizin ve benim efendimiz olan büyük imparatorun sâdik kullarından birisinin malikânesidir, dedi.

-Ben imparatorluğun bu memlekette resmî bir memuruyum. Hiçbir köylünün buralarda istediği gibi ev yapabilmesine ve şehrin en büyük adamı imiş gibi hür bir surette yaşamasına razı değilim, her halde burasını yıktırmaya çalışacağım. Gesler, bu sözleri söyledikten sonra süratle uzaklaştı. Verner kapısının önünde ruhundaki ukde ile Gesler'in sözlerindeki doğruluğu, ve onun nihayetsiz iktidarını düşünerek bir müddet o haliyle kaldı.

Bu vakitlerde Melhetal şehrinde de başka bir vaka olmuştu. Bu memlekette Hanry Halden isminde doğru ve namuskâr bir adam vardı. Herkes Hanry'e kendi memleketinin ismini vermiş ve Melhetal tesmiye etmişlerdi.

Bu şehirdeki imparatorluğun memuru Beranje Melhetal'in oğlunu hiç yoktan cezalandırmak istedi. Bu maksat için silahlı neferlerinden ikisini göndererek Melhetal'in bir çift öküzünü zorla alıp gelmelerini emr etti. Beranje'nin adamları efendilerinin emrini icrâ etmeğe geldikleri vakit Melhetal'in oğlu Arnol çift sürüyordu. Neferler

sabanın önündeki en güzel öküzleri alıp götürmek istediler. İhtiyar Melhetal bu zulümden inleyerek şikayet etmeğe başladı. Lakin neferler :

Köylüler ekmek kazanmak istiyorlarsa sabanları kendileri de çekebilirler, dedi. Bu sözleri, Arnol'un bütün damarlarını tutuşuyordu. Genç ve asi çocuk birden kızarak elindeki bastonla neferlerden birinin parmağını kırdı.

Nefer derhal efendisinin yanına koşarak inlemeye başladı. Bunun üzerine Beranje Melhetal'in oğlunun kendisine getirilmesini emr etti. Halbuki Arnol kaçmıştı.

Onu aramağa gelenler aradıklarını bulamayınca Melhetal'in evini, barkını yağma ederek harap bir hale getirdiler ve zavallı ihtiyarı yakalayıp Beranje'nin huzuruna sürüklediler.

Melhetal, oğlunun ne tarafa kaçırıldığı bilmediğini göz yaşlarıyla anlatmak istiyor, fakat zalim Beranje dinlemiyordu.

-Eğer oğlun elimden kurtuldu ise sen elimdesin, dedi.

Beranje; ihtiyar pederi bütün kabahatsizliğine rağmen yere yatırarak kollarını bağladı. Ve bir demir parçasıyla gözlerini oydu. Verner, Arnol, Valtor kendi vatandaşlarının altında inlediği bu zulüm idaresini kırmağa cesaret edenlerin birincisi oldular. Lösren kantonuna “ Felolon” a gidilirken Fiznu geçidinin bir az ilerisinde etrafı kayalık ve ağaçlarla örtülmüş büyük bir çayır vardı. Hiçbir seyyah buradaki manzarayı helecansız temâşâ edemezdi.

Aşağıda dört kanton gölünün mailikleri, yukarısı beyaz karlarla mestûr yüksek dağlar bir az beri tarafta büyük çayırların yeşillikleri gözü doyuramayacak kadar lâtif manzaralar teşkil ediyorlardı.

Verner, Arnol, Valtor yanlarına onar adam alarak bir çırpıda birleştiler.

Şimdi bu otuz üç vatandaş ne imparatorundan, ne de Avusturya nüfuzundan korkuyordu. Kalplerinde vatan aşkı dinî bir helecana karışmış memleketlerini tehdit eden şu büyük tehlikenin defi için gittikçe kabarıyordu.

O kadar ki yekdiğerlerini terk etmeyeceklerine dair söz verdiler. Şahsî menfaatlerini mukaddes hürriyetlerine feda ederek memleketi müdafaa edeceklerini vaad ettiler. Bundan sonra Verner, Arnol, Valtor ellerini semaya kaldırarak tehdit edilen

hürriyetlerini müdafaa edeceklerine tekrar söz verdiler. Bu kararı işiten diğer otuz vatandaş sıra ile ellerini kaldırarak Allah ve mukaddesât namına aynı yemini tekrar ederek bu kadarı kimseye söylemeyeceklerini vaad ettiler ve ihtilâl dakikalarını beklemek için hanelere döndüler. (I. Dönem, S:26, s.6-8)

-Arkası var-

3.5.2 Giyom Tel

Çocuk Fedakârlığı

2

Bu sıralarda memur Gesler efendilerini âleme tanıtmış olmak için yeni bir şey yaptı. Altrof şehrinin umumi meydanlarından birine bir mızrak diktirerek tepesine Avusturya dükalığını temsil eden büyük bir şapka geçirdi ve meydandan geçen her şahsın bir defa şapkanın önüne gelerek kendisine karşı yapılan ihtirâmın bir aynını da orada tekrar etmeğe mecbur olduklarını ilân etti.

Altorf şehri böyle bir zulm ve dehşet içinde iken Şuşan vadisinin yarım fersah garb-ı cenubisinde “Borlan” köyünün küçük evlerinden birinde müessir bir sahne geçmişti. Bu sahne İsviçre’de devam eden mezalime nitekim okuyucularımız biraz sonra bu alakayı anlayacaklardır.

Bu küçük hanede zevcesi ve iki çocuğuyla ihtilâlcı Valtar’ın damadı Giyom Tel isminde çalışkan kendi işini bilir bir adam yaşıyordu. Bütün vücut işlerinde kuvvetli, av avlamakta, kürek çekmekte çok ustaydı. Attığı oklar hiç hedefinden şaşmıyordu. Köylüler ok yarışları yaptıkları zaman Giyom Tel’in iktidarını bildiklerinden kendisini müsabakaya sokmuyorlardı. O gün bir iş için Giyom Altrof şehrine kadar gitmeye mecbur idi. Zevcesi “Hedvig” fena düşünceler arasında kalarak Giyom’dan hareketini geciktirmesini rica ediyor, ve :

- Altrof’a gitme, diyordu, Gesler bu günlerde orada bulunur, kendini ona hatırlatma; biliyorsun ki o bizden ne kadar nefret ediyor. Yalvarırım sana, Giyom, hiç olmazsa bu gün burada kal... Lakin Giyom Tel.

- Hatırına ne geliyor? Hiç yoktan insan kendisini üzer mi? Hem ben birisine söz verdim, mutlaka gitmeliyim. Diyordu.Nihayet zevcesiyle küçük çocuğunu şefkatle kucakladıktan sonra son defa olarak refikasının bir kere daha elini sıktı ve oğullarının en büyüğü ile beraber yola çıktı.

- Giyom; Altrofa geldiği zaman henüz akşam olmamıştı. Şehrin büyük meydanından geçerken ilk evvel gözüne orta yerdeki tepesinde altın işlemeli büyük bir şapka bulunan mızrak ilişti. Şapkanın etrafında bit takım askerler dolaşıyorlar ve bu delilik işaretini büyük hürmetle muhafaza eder gibi görünüyorlardı.

- Tel mütehayyirâne şapkaya yaklaştı. O vakit Altrof şehri ahalisinin derin bir aczle bu şapkanın önüne eğildiklerini gördü.

Tel bu manzara karşısında gözlerine inanamıyor, sessiz, hareketsiz, yayına dalmış olduğu halde nefretle bu asker ve ahaliye bakıyordu.

Lakin o zaman neferlerden biri meydanda eğilmiş, iki büklüm olmuş halkın arasında yalnız birisinin doğrulmuş ve muazzam başını gördü.

İmparator namına beni takip ediniz. Sizi tevkif ediyorum. Siz verilen emre itaat etmediniz, şapkayı selamlamadınız. Bilmiyor musunuz, ki kanun Gesler'in derece-i iktidarını gösteren bu işaret karşısında bütün Altrof şehri ahalisini hürmete mecbur ediyor.

Tel:

-Bilmiyordum, dedi, yüksek derecede bir iktidarın insanı bu kadar delilik ve istibdada sevk edebileceğini bilmiyordum. Bana gelince, ben Allah' tan başkasının önünde alnımı eğmem...

Nefer bunun üzerine:

-İsyan mı? İmdat.. diye bağırdı.Bunu işiten diğer neferler Giyom Tel'in üzerine atladılar. Yayını, oklarını aldılar ve süngülerini Tel'in göğsüne çevirerek Gesler'in huzuruna sevk ettiler. Süngülerin arasında gayet kaygısız, askerlerin kaba tehditlerine lakayit yürüyerek Tel, nihayet Gesler'in önüne çıktı. Gesler:

-Ne cesaret, dedi, emirlerime itaat etmemek iktidarımın delilini tahkir etmek... Lakin sen yaptığını ödeyeceksin. Söyle; bu düşüncesiz hareketine sebep nedir?

Bu sual üzerine Tel acı bir hande ile gülerek :

-Çünkü ben hürüm, emr buyurduğunuz hareketi ancak esirler yapabilir, dedi.

Giyom Tel'in vakur ve asilâne sözleri Gesler'in bütün hiddetini ayağa kaldırmıştı. Giyom Tel'i her halde öldürmeğe karar vermişti. Lakin ölümlerin her nevini Tel için hafif buluyor ve gayet zalimâne bir ölüm icad etmesini düşünüyordu. Nihayet bulduğu bir vasıta bütün ruhunu kemirdi. Gesler Tel'in ok atmaktaki maharetini bildiği için kendisine ona göre feci bir sahne hazırlamak istedi ve Giyom Tel'e:

-Yüz adımlık mesafeden bir elmaya nişan alarak bana iktidarını göstereceksin, sana yayını verecekler, oğlunun başı üzerindeki elmaya isabet ettirebilmek için kendini hazırla...Fakat sana nasihatim olsun, iyi çek ki birinci de hedefe isabet etsin. Eğer muvaffak olmazsan hiç şüphe yok başını kaybedeceksin, dedi.

Gesler; Giyom Tel'in muvaffak olamayacağını zannediyordu.

Bu suretle evladını kendi pederinin eliyle öldürtmüş ve sonra da Giyom Tel'i oğlunun katili olduğu için idama mahkum etmiş olacaktı.

Tel, en müthiş işkencelere mukavemet etmeğe karar vermişti. Lakin Gesler'in bu son fikri bütün kanını dondurmuştu. Gesler'e yaşlı gözleriyle, hıçkırıklı sesiyle bu müthiş karardan vazgeçmesi için yalvardı.

Merhametsiz Gesler tehditkâr bir sesle emrini tekrar etti ve:

-Eğer itaat etmezsen seni de oğlunu da feci işkencelerle öldürürüm, dedi.

Bedbaht baba kalbinde hiçbir ümit kalmayınca oğlunu kucakladı ve onu kalbinin üzerinde bir çok defa sıktı sonra kıvılcımlı gözleriyle Gesler'e bakarak:

-İtaaat edeceğim, beni meydana götürsünler, dedi, baba oğul etrafındaki süngülü askerlerle Gesler'in şatosundan meydana doğru yürüdüler. Ahali bu feci sahneyi evvelden haber almış, akın akın meydana gelmişlerdi. Herkes ruhunun içinden inliyor, lâkin merhametini izhâr edemiyordu. Yaşlar her gözden akmak istiyor, fakat zulm ve dehşet onları akıtmıyordu. Her tarafta feci bir sükût vardı.

Mesafe ölçüldü, bir takım asker mesafeyi üç taraftan muhafaza altına almışlardı. Ahali bu mesafenin arkasında sıkıştıyordu.

Tel'in çocuğu mesafenin öbür ucunda bir ıhlamur ağacına dayanmış, saf ve müsterih bir bakışla etrafındaki hazırlıkları seyrediyordu.

Gesler, Tel'in biraz gerisinde ve muhafızlarının ortasında sahneye bakıyor, Giyom süngülü neferlerin arasında gözlerini yere indirerek bekliyordu.

Nihayet Giyom Tel'e bir yay ile beraber yalnız bir tane ok verdiler. Tel oku muayene ettikten sonra yere atarak kırdı ve kendi yayıyla oklarının getirilmesini istedi. İstedığı getirilince okların arasından birini intihâb etmeğe başladı, bir ok seçmek için Tel epeyce bir vakit sarf etmişti. Çünkü bu manzaraya alışan gözler dikkatsizliğe başlayınca Tel oklardan birisini elbisesinin altına saklamaya muvaffak olmuştu. **(I. Dönem, S:27, s.6-8)**

-Daha var-

3.5.3 Giyom Tel

Çocuk Fedakarlığı

Seçtiği oklardan bir tanesini de eline aldı, neferler yerde kalanlarını alıp götürdüler. O zaman Giyom yayının kirişini gerdi.

Tel karşıda ıhlamur ağacına dayanmış sakinâne etrafı seyreden oğluna baktı. Biraz durdu. Gözlerini semaya kaldırarak elindekini yere attı ve biraz oğluya görüşmesi için müsaade istedi dört nefer Giyom Tel'i oğlunun yanına götürdüler.

Tel:

-Çocuğum, dedi, seni kucaklamağa, sana söylediklerimi tekrar etmene ihtiyacım var. Hiç kıyıdanma oğlum; görüyorsun ki ben senden daha bedbahtım. Ne çare inkıyad edeceğiz. Başını arkaya çevir, senin alnına doğru çevrilen bu sivri demir parçası, kim bilir, üzerinde ne fena tesir yapacaktır, çevir başını çocuğum ve bana hiç bakma.

Çocuk bunun üzerine:

-Hayır, babacığım, hayır. Sen hiçbir şeyden korkma. Ben sana bakmak isterim ve emin ol ki gözlerim babamdan başka hiçbir şeyi görmeyecektir, dedi.

Giyom kendi oğlunun kalbindeki bu büyük fedakârlığı meftunâne düşünürken birden:

-Ah, aziz çocuğum, benimle konuşma. Konuşma. Sesin bütün kuvvetlerimi harap ediyor. Sus. Allah'ına kalbî dualarını oku ve sullanma. Diye bağırdı.

Giyom bu son sözle oğlunu bir çok defa öptükten sonra elmayı kendi eliyle çocuğunun başına koydu. Ve birden arkasına dönerek süratle eski mevkiine koştu.

Orada tekrar yayını eline alarak elmaya nişan aldı, lakin iki defa atmak üzere iken kolu derin bir takatsizlikle yan tarafa düşmüştü.

Hedefini donuklaştıran göz yaşlarını sildikten sonra nihayet son bir kuvvetle tekrar nişan aldı. Şimdi Tel elmadan başka bir şey görmüyordu, oğlunu unutmuş gibiydi. Allah'ına sığınarak yayının kirişine bir hareket verdi. Ok şikârına doğru keskin bir vızıltı ile koştu.

Etrafta biriken muzdarib halk sevinerek hep birden bağırmışlardı. Çünkü ok elmaya isabet ederek çocuğun başı üzerindeki büyük ıhlamur ağacının gövdesine saplanmıştı.

Çocuk derhal oku saplandığı yerden alarak babasına doğru koştu. Giyom çocuğu kucağına alarak bağına bastı. Lakin sarf ettiği son gayret onu sarsmıştı, sarardı, bayılacak gibi oldu. Çocuk derhal babasının imdadına koşarak elbisesinin düğmelerini çözdü. Fakat açılan ceketin altından Tel'in sakladığı ok meydana çıkmıştı.

- 3 -

Tel'in yanı başında duran (Gesler) oku derhal alarak müstehzî bir ağızla:

- Emsâlsiz bir atıcılık. Vaadimi tutacağım, pek pahalıya ibrâz ettiğin bu maharetin mükâfâtını vereceğim, fakat hepsinden evvel bana bu oku nasıl çaldığını ve bununla ne yapacağını söyler misin?

Tel: Eğer evladımı kendi elimle öldürmek bedbahtına uğrasaydım işte bu okla da senin karnını deşecektim, zalim. Sözlerini fırlatıyordu. Bu sözleri işterek fevkalâde müthiş

olan (Gesler) hemen muhafızları arasına sokularak bu küstahın yakalanarak zincire vurulması ve zindana atılmasını emr etti. Zalimin emri derhal ifâ edildi, beyhûde yere babasına refakât için bağırp çabalayan oğlu (Valtar) da zorla ayrıldı. Muhafızların bu hayvanca muâmelerine karşı halk müteheyyc olarak mırıldanmaya başladı, Gesler de bundan kuşkulanarak mümkün mertebe muhafızlarının arasında daha emin bir yer arıyordu. Gesler; Tel'in Altrof hapisanesinden halk tarafından kaldırılmasını düşünerek kendisinden layıkıyla intikam alabilmek için gölün karşı sahilindeki sarayının zindanına naklini emr etti. **(1. Dönem, S:28, s.7-8)**

3.5.4 Giyom Tel

Tel, Altrof'un iskelesi olan (Felolan)a sevk edilerek elleri bağı, silahları alınmış perişan bir halde kayığa yatırıldı. Gesler ve maiyyeti kayığa girerek harekete başladılar. Henüz yarım millik bir mesafe alınmıştı ki: o havalide pek müthiş hararet yapan fırtınanın meşûm mübeşşirleri olan siyah bulutları görünmeye ve yavaş yavaş gölün dalgaları kabarmağa ve köpüklerini etrafa saçmağa başladı. Birbiri üzerine yığılan dalgalar müthiş darbelerle sahildeki kayıklara çarparak dağılıyordu. Bu büyük dalgalar arasında Gesler'in kayığı bazen hiç görünmemek üzere derinlere düşüyor, bazen köpüklü tepelerde sallanıyordu. Gesler başında olduğu halde bütün maiyyeti bu felaketten fevkalade korkarak sararmış ve birer köşeye sıkışmış oldukları halde dakikadan dakikaya kendilerini bir hamlede yutuverecek olan dalgalara bakmaya bile cesaret edemiyorlardı ve her an ölümlerine muntazır bulunuyorlardı. Gesler'in maiyyetten birisi:

“Gerek bizim gerek sizin talilerinizin şu şeâmetini görüyor musunuz? Hepimiz hayatımızın son zamanlarını yaşıyoruz, korkudan şaşırın kürekçiler ne yapacaklarını bilmiyorlar, dümenci de kayığı idareden aciz bir halde... Fakat Tel burada duruyor, kendisi gayet kuvvetli ve aynı zamanda bu gibi işlerde meleke ve mümarese sahibidir. Kendisinin muavenetini istesek?.. Bunun üzerine Gesler, Tel'e dönerek: Bizi bu rotadan kurtaracak kadar kendine güvenebiliyor musun? Eğer sen bizi kurtarır isen ben de seni azâde ederim.. dedi. Tel gür bir seda ile:

-Evet efendim.. Allah'ın inâyetiyle kendimizi şu felaketten kurtarabileceğime emniyetim var.. Diyebildi. Derhal ipleri çözüldü. Tel de dümen başına geçerek vakıfâne emirlerle kayığı idareye başladı. Ve dalgaların olanca şiddetine mukâbil muvaffak da oluyordu. Mamamif ara sıra okun, yayının olduğu mahale bir göz atarak ufukta bir nokta taharrisinden hali kalmıyordu. Kayık en yakın bir sahile doğru süratle ilerliyordu. Burada yüksek bir kaya göl içine doğru meyl ederek uzanmıştı, bu sırada Tel kayıkçılara bu noktayı göstererek:

-İşte en müşkil nokta buradadır... Dedi. Kayık sahile oldukça yanaştı ve her dakika yüksek dalgalarla kalkıp inerken bir anda parçalanacak sanılıyordu. Bu sırada Tel bütün kuvvetini toplayarak bir manevra ile kayığın arkasını kayalığa doğru yanaştırdı ve dalga ile kayığın oynamasından istifade ederek bir lahza içinde yay ve oklarını kaparak kaya üzerine sıçradı ve bir ayağıyla kayığı şiddetle itti.

Derhal kayalığa doğru tırmanarak gaib oldu gitti. Kayık ise dalgalar arasında çalkanarak tehlikeden tehlikeye giriyordu. Mamafih onlar uzun uzun çalıştıktan çabaladıktan sonra karaya ayak basmaya muvaffak oldular.

Gesler karaya ayak basar basmaz hemen sarayına doğru karadan gitmek üzere yola çıktı. Fakat Gesler'in geçeceği yolu pekala bilen (Tel) ise daha çok evvelden yolun bir kenarında pusu tutmuş kemal tehâlûkle bekliyordu. Nihayet Gesler ve maiyeti göründüler, pusuya birkaç adım kalmıştı ki derhal zalimin elini göğsüne götürerek: "Allah'ım sen bana merhamet et." diye bağırıp at üzerinden yuvarlandığı görüldü. Filhakika Giyom Tel'in işte böyle bir öz yürekli kahraman, büyük bir vatanperver sayesinde bu güzel memlekette istiklâlini kazanmak ve bir dakika evvel hür yaşabilmek için gösterdiği arzunun kuvveden fiile çıkarılması zamanının geldiğini anlıyordu. (1. Dönem, S:29, s.6-8)

3.5.5 Giyom Tel

Hain Gesler'in vücudunun bu suretle ortadan kalkması haberi derhal memleketin her tarafına yayıldı. Bundan herkes büyük bir kuvvet ve cesaret alarak böyle bir boyunduruktan kurtulmak çarelerini aramağa koyuldular. (1308) senesinin ibtidasında idi ki; ahali bir hücumda (Rosburg) sarayını zapt ile Avusturya'nın askerlerini esir ettiler, bu muvaffakiyetten sonra her tarafa işaretler gönderildi. Ve isyan, her tarafta baş gösterdi. Bu üç kanton ahali kâmilen birleşerek düşman-ı müşterek olan zalim Avusturya hükümetine karşı ilan-ı harp ediyorlar ve kahramanca boğuşarak verdikleri ölümlerle hürriyetlerine bir adım daha yaklaşıyorlardı. Esasen tamamıyla müttehid olan birbirini seven insanların karşısına hangi düşman çıkabilir? Ve nihayet az bir zaman sonra tek mil arazilerini pis düşman çizmeleriyle çiğnenmekten kurtardılar.

Fakat İsviçreliler daha başka bir büyüklük gösterdiler ki o da mağlup olan düşmanlarından intikam almaya tenezzül etmemeleridir. Hatta (Landenburg) namında bir kumandan İsviçreliler eline esir düşmüştü. İsviçreliler kendilerine bu kadar zulm eden bu adama fenalık ederek hürriyet için çalışan mızraklarını kirletmekten çok sakındılar ve sadece kendisini hududa kadar sevk ederek bir daha İsviçre toprağına ayak basmayacağına dair yemin verdirerek serbest bıraktılar.

Hükümdarın zalim valilerinin oturdukları sarayları ise birkaç gün içinde kâmilen yıkarak enkâzını memleketlerinde kendilerine esaret devrini ihtar edecek hiçbir taşın kalmaması için kâmilen dağıttılar.

Bütün bu muvaffakiyetlerden sonra gelen ilk pazarda bu üç kantonun temiz yürekli ve kahraman adamları (Rotlu)da toplanarak tekrar daima beraber kalacaklarına ve kanların son damlasına kadar beraber akıtacaklarına yemin ettiler. Bu sırada (Melhetal)da ihtiyar amâ peder; bütün açıklıklar, felaketler içinde geçen kederli hayatında kendisine teselliler, saadetler buluyordu. (Öri)de Valtar :

Damadı Giyom Tel ile iftihar ediyor ve her taraftan tebrikler alıyordu. Bütün isteklerine erişerek memnun olan bu halk her türlü fenalıklardan sakınarak tam bir alın akıyla işi sükûna getirdiler, bu üç hükümetçiğin bu muvaffakiyetlerini duyan sair kantonlar da birer birer kendileriyle birleşmeğe başladılar, bunun neticesidir ki, bu gün Avrupa'nın göğsünde duran İsviçre Cumhuriyeti böyle yirmi beş tane küçük hükümetlerin

birleşmesiyle meydana geldi. Bunun içindir ki: İttihattan kuvvet doğduğunu tecrübe ile anlayan İsviçreliler vatanlarını, hürriyetlerini ve birbirlerini çok severler.

Giyom Tel'i sorarsanız; o kendi hayatı pahasına kazandığı bu muvaffakiyetlerin hepsinde pek büyük vazifeler ifa etti. Çok çalıştı. Nihayet bir köşeye çekilerek ahir ömrüne kadar mesutâne yaşadı. Bilhassa hayatının son zamanını da bir kahramanlıkla taçlandırarak şanlı bir surette öldü. 1354 senesinin bir bahar sabahı idi. Giyom kapısı önünde otururken civardaki dereden gelen acı acı feryatları işiterek hemen imdada koştu.

Bir de baktı ki dere taşarak bir aileyi almış götürüyor, hiç tereddüt etmeksizin hemen suya atıldı, biçarelerin imdadına koştu. Pek uzun müddetler ölümle pençeleşti. Nihayet bedbahtları sahile attı fakat artık kendisinde yorgunluktan kuvvet kalmamıştı. Bir dalga; yorgun vücudu alıp götürmekte hiç zorluk çekmedi, kahraman Giyom da bu suretle hayatının pek büyük ve pek unutulmaz olan büyüklüklerini daha ziyade şanlandırarak öldü, gitti.

Kahraman Telin, altın yürekli oğlu (Valtar)ın fedakarlığı ise tam babasının oğlu olduğunu gösterecek kadar yüksektir. Zaten onun elmayı başı üzerinde tutması az fedakarlık mıdır? İşte bu günde İsviçreliler bu büyüklüğü lâıykıyla takdir ederek beş santimlik posta pullarına küçük Valtar'ın resmini koyuyor ve onu hemen her zaman göz önünde bulundurmak istiyorlar. (I. Dönem, S:30, s.6-8)

-Bitti-

3.6 Gezi

3.6.1 Rusya'da Ufak Bir Seyahat

-İngilizce'den-

-1-

Dostum çubuğunu bir iki nefes çektikten sonra söze başladı:

“Bundan on beş sene evvel <Çar Veslav> köyüne kadar ufak bir seyahat yapmak istedim. Üç tane kuvvetli beygirim var idi.

“Rusya’da herkesin bir kızağı, iki veya üç beygiri vardır, ve o kızağı ya sahibi kullanır veyahut gündelikle bir sürücü tutar.”

“Ben o gün kızağı kendim kullanmak istemedim. Bir sürücü buldurdum. Pazarlık ettik ve gündeliğini üç buçuk rubleye (bir ruble on iki buçuk kuruş) yani kırk beş guruşa razı ettikten sonra masanın üzerinde beni bekleyen sütlü kahvemi içmek için yemek odasına indim. Ve ben kahvemi içinceye kadar kızağı hazırlayacak olan sürücüye yardım etmesini hizmetçime tenbih ettim. Hem sütümü içiyor ve hem de kurtları düşünüyor idim. Herkes silahını beraber alıyor ve o seneki kurtların daha cesur, daha aç gözlülüklerinden bahsediyorlar idi. Öyle rivayet ediyorlar idi ki birkaç gün evvel kurtlar küçük bir köye hücum etmişler ve köylülerden ancak yedi sekiz kişi kurtlar tarafından parçalanmaktan halas olabilmişler fakat onlar da az bir müddet sonra soğuktan karlar üzerinde donmuş kalmışlar.”

“Bu hikayeleri işittikten sonra kendimi korumak, ihtiyatlı davranmak için ne lazım idi ise yaptım. Seyahat arkadaşım olan altı patlarımı kendim doldurdum. Belime taktım. Büyük ve iki tarafı keskin saldırmamı deriden paltomun iç tarafına astım. Telden yapmış ve ucunda yüz elli dirhem ağırlığında bir topuzu olan usturpamı da belime taktıktan sonra yola çıkmak için hazırlanmış bulunuyordum. Konyak şişesi bir torba içinde soğuk et, peynir, ekme, kuru yemiş, bir şişe su, çay semaverim, bir paket çay, fincan, kaşık, bir kutu kahve, birkaç kibrit, beş paket tütün velhasıl her ne lazım ise hepsini kızağa koydurduktan sonra ben de içine giriyor idim ki komşum da koşa koşa gelerek kendisini de Çar Veslav’a kadar yolculuk arkadaşı etmemi rica etti.”

“Hepiniz bilirsiniz ki yalnız seyahat etmek pek hoş bir şey olmadığı gibi hele uzun yollar için pek sıkıntılıdır. Bunun üzerine ben de hemen komşumun can arkadaşlığını kabul ettim ve yalnız kalmayacağım için memnun olduğumu da kendisine söyledim. Komşum en sevdiğim ahbablarımdan olduğu halde dar bir kızak içinde kendisiyle seyahat etmek pek hoş bir şey değildi. Yüz okkadan fazla olan dostumu güç hal ile kızağın sağ tarafına yerleştirebildik. Gayetle iyi kalpli ve güzel güzel hikâyeler söyleyerek arkadaşlarını sayıklayan dostum kızağın dörtte üçünü kaplamıştı. Ben de kızağın sol köşesine sıkışmıştım. Karım, çocuklarım ve Rus hizmetçim “Allah selamet versin diye bizi teşyi ediyorlar idi ki sürücünün kırbacı şaklatması üzerine kızak da dört nala kalkan beygirlerin arkasından kuş gibi uçmaya başladı.”

“Şişman arkadaşım tabancamı görünce gözleri sevinçle parlayarak: "İyi, çok iyi kurt, kurt! Pat, bum dedi.”

“Ben sordum-sizin de silahınız var mı?”

“O – hayır dedi.”

“Ben- öyle ise şu saldırmayı siz alın diyerek koca bıçağı dostuma verdim. O memnun olarak bıçağı aldı ve sağ tarafına, köşeye koydu...”

“Güneş kalın bulutları yararak ortalığı aydınlatmaya ve biraz da ısıtmaya başladı. Kızağımız buzlar üzerinde pek çabuk kayıp gidiyor idi. Her yüz adımda bir kere bir çukura batıp çıktığımız içindir ki altı saate yalnız on beş fersahlık yol alabilmış idik.”

Birdenbire sürücümüz: “Volka! Volka! Diye bağırmasın mı?” Rusya’da beş altı ay kadar oturduğum için “Volkanın” kurt demek olduğunu biliyor idim. Hemen yerimden fırladım, ileri doğru bakarak tamam bizim yolumuzun üstünde ve ancak bizden elli adım kadar ileride altı tane kurdun oturduklarını gördüm. Beygirlerimiz birdenbire durdular. Korkudan her taraflarının titrediği görülüyor idi. Kurtlara haykırdık bağırdık fakat yerlerinden kımlıdanmadılar bile. Şişman dostum bir parça ot alarak ellerinin arasında bir top gibi yaptıktan sonra bana dönerek:

- Kibrit! Dedi.

“Hemen fikrini anladım” kibrit kutusundan bir kibrit çıkardım. Sürücüye beygirleri ne yapıp yapıp sürmesini öyle bir sesle bağırarak söyledim ki sürücü de korkusundan kollarının olanca kuvvetiyle kırbaçı hayvanların sırtlarına indirmeğe başladı. Beygirler can acısıyla yavaş yavaş yürümeye başladılar, tamam kurtların yanlarına gelmiş idik ki ot çıkını ateşleyerek aralarına attı. Ot öyle güzel yanıyor idi ki kurtlar ne yapacaklarını şaşırılmış bir halde ve kuyrukları yerde, üçü sağa, üçü de sola ayrıldılar. Biz aralarından geçerek cadde boyunca dört nala gitmeye başladık. Ben sevincimden bağıryor idim ki şişman ve boynunu arkasına çeviremeyen dostumun beni dürterek: Bir kere arkana bak, eğer kurtlar gelmiyor ise hep beraber bağıralım demesi üzerine bir de kızağın arka penceresinden bakayım ki ne görsem beğenirsiniz. Kurtların altısı da bizi takip etmiyorlar mı? Bizim beygirlerimiz de bacaklarının bütün kuvvetiyle koşuyorlar, sürücü ayağa kalkmış hem kırbaç şaklatıyor ve hem de bağırp çağırıyor ve bizden bir buçuk

veya iki fersah ilerde olan bir konak yerine yetişmek için elinden geleni yapıyor idi. Allah'tan olacak ki bu sırada yollarda çukurlara pek o kadar sık sık batmıyor ve bu gidişle kurtlardan evvel konak mahalline varabileceğimizi ümit ediyor idik. Bir kere konak yerine geldik mi o vakit artık bizim için hiçbir korku yok idi. Döndüm bir daha arkaya baktım, kurtların dilleri dışarıda bütün çabukluklarıyla hala bizim arkamızdan koşuyorlar idi.

-2-

Dostum, sönmeye yüz tutan ateşi maşa ile karıştırdı. Çubuğunu tazeleyerek hikâyenin arkasını anlatmaya koyuldu:

İşittiğime göre kurtlar ancak büyük bir sürü olurlar ise hücumla cesaret edebilirler imiş. Pek çok işittiğim bu söze inanır idim. O vakitten sonra bu söze inanmamaya başladım; çünkü altı kurdun bir araya gelmesi büyük bir sürü teşkil etmediği halde yine hücumla cesaret hissediyorlar idi. Fakat bir şey daha var idi ki pek şiddetli olan o kış, kurtları aç bırakmış ve açlık onları cesaretlendirmiş olmalı ki hiç durmadan arkamızdan koşuyorlar idi. O dakikada aklıma karım ve çocuklarım geldi. Fakat boş şeyler ile vakit kaybedecek sıra değildi. Hemen deriden yapılmış olan paltomu yırtarcasına bir çabuklukla sırtımdan çıkardım; çünkü paltosuz, kollarımı ve lazım gelirse bacaklarımı daha çabuk hareket ettirebilir idim. Bir atlayışta sürücünün yanına fırladım. Arkamı hayvanlara ve yüzümü de düşmanlarımıza çevirdim. Sürücüye:

Kurtlar geliyorlar, fakat sen cesaretini kırma, yerinden kımıldanma yalnız kızağa bir az yol ver. Bende altı tane kurşun var, dedim.

Şişman arkadaşım köşesinde sessizce oturuyor, ne yerinden kımıldanıyor ve ne de bir şey söylüyor idi. Fakat elinde benim saldırmanın parladığını gördüm.

“Yol o kadar fenalaşmıştı ki hayvanlar süratlerini muhafaza edememeğe başladılar. Biraz sonra kurtlar kızağın etrafını sardılar. Beygirlerim birer kere fırladı. Fakat aksi gibi yolun o kadar bozuk yerine gelmiş idik ki beygirler ancak yürüyebiliyorlar idi. Benim tarafımda o en önde olan kurt kendisine en yakın olan beygirin üzerine fırladı. Elimdeki tabanca ile kurdun kafasının uzaklığı bir kulaç kadar ya var ya yok idi. Düşünecek sıra değil idi. Seri bir nişan alarak ateş ettim. Kurşun canavarın beynini parça parça etmiş idi. Sevincimden bir kere yerimde hopladım. Arkadaşım ve sürücüm

hem alkışlıyorlar ve hem de devam etmemi rica ediyorlar idi. Kızağa hücüm etmeğe çalışan ikinci bir kurdun da bel kemiğini kırdım. Yine ikisi birden “aferin” diye bağırdılar. Fakat o dakikada tabancam kızağın içine düşmesin mi?

Silah sesine alışkın olmayı olmayan beygirlerim attığım iki el tabancadan ürkerek fırlamışlar, yolun fenalığına rağmen şaha kalkarak koşuyorlar idi. Birden bire durdular. epeyce derin bir çukura batmış idik. Her iki yanımızda birer kurt kızaktan içeriye girmek istiyorlar idi. Usturpam henüz belimde sımsıkı duruyor idi. İki elimle kaldırarak benim tarafımdaki kurda öyle bir vurdum ki hayvan tepe taklak yere yuvarlandı. Sonra ölülerini toplar iken gördük ki kafatası yamyassı olmuş. “Tabancamı almak için kızağın içine atlamak üzere idim ki şişman dostum pek büyük bir soğukkanlılıkla sol kolunu kendi hizasına düşen kurdun ağzına uzattı, serbest olan sağ eliyle de saldırmayı hayvanın kafasına öyle indirdi ki dişlerini dostumun bileğine sımsıkı geçirmiş olan kurdun kafası gövdesinden ayrıldı ve sallanmaya başladı.”

“Ön taraftan yürek paralayıcı bir beygir sesi geldi. Bir de ne göreyim, kurdun biri soldaki hayvanın boynuna yapışırcasına sarılmamış mı?”

Sürücü hayvanıyla benim aramda bulunuyor idi. Bana: efendi, tabancayı verin diye bağırmasıyla hemen silahı sürücüye uzattım. Böylece zavallı beygir kurtulmuştu.

“Biz de kurtulmuştuk. Altıncı kurda gelince olanca kuvvetiyle kaçıyor, arkasından da benim ikinci kurşunumu bel kemiğine yiyen kurt arka ayaklarını sürükleye sürükleye onu takip ediyor idi.”

“En son vurulan kurt, karın üstünde can çekişiyor, acı acı uluyarak çabalıyor idi.” Sürücü bana tabancamı uzatarak yazıktır, eziyet çekmesin, şunu da kurtarıverin, dedi.

“O da bittikten sonra kurtları toplayıp kızağın iki taraflarına asmaktan başka yapacak iş kalmamıştı. Konak mahaline girdiğimiz vakit sevincimden deli olmak raddelerine gelmiş idim.”

Şişman dostum, kurdun başını kesmek için kullandığı hileyi anlatıyor idi. Çadır kadar büyük olan deriden paltosunun sallanan kol ağızlarını kurdun ağzına uzatmış ve kurt onu kaparken kendisi de vakit kazanarak hayvanın kafasını kesmiş olduğunu ve benim, bileğine dişlerini geçirmiş zan ettiğim kurdun dişleri yalnız dostumun deriden

paltosunun kolunu bir az yırtmış olduğunu ve bir kılının bile incinmediğini belki yüz defa tekrar etti. Vakıa dostumun hiçbir yerine bir şey olmamıştı fakat zavallı beygirimin boynu ile omuzu biraz çokça yarılmış idi.

“Bir semaver çayı üçümüz karşı karşıya oturarak bitirdik ve yiyecek torbasının altını üstüne çevirdikten ve katlayıp minderin altına soktuktan sonra tekrar kızağımıza binerek yola çıktık. Ondan sonra çukurlardan başka rahatımızı bozacak hiçbir şeye tesadüf etmeden otuz fersah on üç saatte almış olmakla gece saat sekiz buçukta “Çar Veslav” şehrinin kapılarından içeri girdik.

“Ertesi günü herkesin gözleri bizim üzerimizde idi.”

Sürücünün dili hiç durmamış idi. Tabancam elden ele gezerek muayene olundu. Hükümet her kurt vuran kimseye kurt başına bir ruble veriyor idi. Şundan anlayabilirsiniz ki o uzun ve helecanlı seyahati beş para harc etmeksizin yapmış oluyor idik.

Kurtlar bizi öldürecekleri yerde, canlarının pahasıyla bizim yol masrafımızı ödemiş oluyorlar idi. Üçünü hükümete terk ettikten sonra en küçüğü fakat en az derisi zedelenmiş olan dördüncü kurdu iyice yüzerek sağ kaldığım müddetçe, hayatımın en helecanlı anlarını yaşamış olduğum zamanın bir hatırası olmak üzere şuraya astım dedi ve bana çubuğunun uzun sapıyla duvarda tüyleri dökülmeye yüz tutmuş ve hemen hemen postu kadar büyük bir kurt derisini gösterdi. (I. Dönem, S: 32, S. 1-5)

3.7. Mitoloji

3.7.1 “Olimp” in Hatıraları (1)

-1-

Diana, kamer mabudesi idi. Gümüşten bir yayı ile ucu gümüş yaldızlı okları vardı.

Ona av mabudesi de dediklerinden kendisi avcı kadınlar gibi, eski zamanlarda giyilen dizlere kadar kısa bir gömlek ve omzunda bir ok sadağıyla tanınmıştı.

Bugün Paris’ te “Lovour” müzesinde Diana’nın tam bu şekilde yapılmış meşhur bir heykeli vardır.

Fakat eski Yunanlılar, kamer mabudesini ince, uzun ve dalgalı bir tül içinde tasavvur ediyorlar ve onun altında bir hilal bulunduğuna zahib oluyorlardı.

Diana'nın bir çok refikaları vardı, hepsi tam bir saadet içinde su kenarlarında dolaşıyorlar ormanlarda vahşi hayvanları avlıyorlar, veyahut yeşil çayırarda şen ve mesut raks ediyorlardı.

Bazı günler Diana, kendisiyle ikiz olarak doğan kardeşi Apollonla deniz kenarında oturarak uzaklara bakıyor, ve ayaklarının dibinde son hamle ile parça parça olan dalgaları seyir ediyordu.

Bir gün Apollon, hemşiresine denizin ortasında yüzer gibi duran siyah ve yuvarlak bir şey göstererek: -Bunun vücudunu oklarınla del, diye yalvardı.

Apollon bu siyah kubbenin, babası Neptün tarafından kendisine deniz üzerinde yürümek iktidarı bağışlanan kocaman Oryon'un başı olduğunu biliyordu.

Apollon, hemşiresini sevdiği için Oryon'u kıskanıyordu. Diana da o kadar uzak mesafeden Oryon'u tanıyamadığından kardeşinin ısrarına dayanamayarak bir okda dalgalar ortasında yüzen bu siyah başı deldi.

Sular yavaş yavaş Oryon'un cesedini sahile attılar. O zaman Diana yaptığı işi anladı. Siryos isminde Oryon'un bir köpeği vardı ki efendisinin ölüsünü görerek acı acı bağılıyor ve Oryon'un yüzünü yalıyordu. Diana bundan çok müteessir oldu.

-Siryos, dedi, sen efendini gaib ettin, fakat sizin için semada ebedi bir yer yapılmıştır.

Filhakika ta o zamandan beri, Oryon ve Siryos burçlarının, geceleri gök yüzünde parıldadıkları görülür.

Diana, pek muktedir bir mabude idi, insanlara ya pek samimi bir dost veyahut en şiddetli bir düşman olurdu. Bir gün, Ağa Memnun adında birisi Diana'nın pek sevdiği bir geyiği ormanda öldürdü. O zaman falcılar Ağa Memnuna dediler ki:

-Eğer kızını yaptığın hatayı tamir için götürüp kesmezsen, Diana'nın kederini gideremezsin. Ağa Memnun uzun müddet bu fedakarlığı gösteremedi. Fakat en nihayet mecbur oldu. Kızını zincirlerle bağlayarak yere yatırdı, tam başını kesmek üzere iken

bundan pek mütessir olan Diana, kesilmek üzere bir geyik gönderdi. Ve kızı ince bir bulutla sararak emin bir mahale nakl etti.

Bu, insanlara karşı olan dostluğunun bir hikâyesi idi, bazen de pek kavi bir düşman olurdu.

Bir gün Akteon isminde bir avcı, Diana'yı refikalarıyla yıkanırken uzun müddet seyr etmişti. Akteon oraya belki tesadüfen gelmişti. Lakin Diana'nın gözleri hiddetten parladı ve bir avuç su alarak Akteon'un yüzüne serpti ve çekilmesini emr etti.

Akteon'un, geri döndükten sonra vücudunda bir takım tüyler çıkmaya başladı, kendisi iki ayak üzerinde yürümeye başladı. Artık dar keçi yollarından, otların üzerinden vahşi bir hayvan gibi sıçrayarak koşuyordu.

Akteon ne olduğunu, başına ne geldiğini bilmiyordu. Fakat bir su birikintisinin kenarına geldiği zaman kendi aksini su içinde gördü, o zaman adı bir geyiğe tahavvül ettiğini anladı. Bir müddet sonra o taraflarda dolaşan avcılar bu geyiği öldürdüler. Akteon'un ölümünden sonra hakikat anlaşıldı, bu vakadan beri hiç bir avcı su kenarlarında veya yeşil yapraklar arkasında bir su şıpırtısı işitince dönüp bakmaya cesaret edemiyorlardı.

(I. Dönem, S. 76, s. 5-7)

Nakl eden: S. Muammer

3.8. Sohbet

3.8.1 Ot

Ot. Dünyanın her yerinde kesretle bulunan ve pek az ehemmiyetle tellakki olunan eşyadan biri ve başlıcasıdır. Onun, aynı zamanda kendisine has bir güzelliği de vardır. Fakat o kadar az ehemmiyet veririz ki! Onun güzelliğini takdir ve tabii yayılışındaki harikuladeliği ve bir dakika olsun mülahaza etmek hatırımızdan bile geçmez.

Bu dünyadaki mevcudatın en ehemmiyetlisi ottur. Ot bize, hava ve su kadar elzemdir. Bir ot tohumundan başka hiçbir şey olmayan pirinç aksa-yı şarkta, milyonlarca insanın başlıca mevadd-ı gıda'yesini teşkil eder. Ota ehemmiyet vermemekle büyük bir kabahat işlemiş oluyoruz. Çünkü ekmeklerimiz, pastalarımız vesaire başlıca mevadd-ı

gıdayemiz öğütölmüş buğdaydan yapılmaktadır ki, buğday da nihayet bir ot tohumundan başka bir şey değildir.

Filhakika tarlalarda ve çayırlardaki otları biz yemiyoruz. O otlar bizim için bir gıda teşkil etmiyor; fakat koyunlar; inekler o otlarla taayyüş ediyorlar. Eğer ot olmasa, ne yiyecek dana eti, koyun eti, ne tereyağı, ne peynir ve ne de içecek süd bulabilecektik.

Önümüze, ardımıza bakmadan çayırlarda ayaklarımız altında çiğneyip ehemmiyet vermediğimiz otlar, bahçelerimizde büyük itibarlarla yetiştirdiğimiz güllerden, zanbaktardan her halde daha kıymettardır.

Şehirde olsun, kırlarda olsun, çıplak hiçbir toprak parçası yoktur ki az bir müddet sonra üzerinde ot bitmiş olmasın. Ot, aynı zamanda kırların, bayırların tabii ve güzel bir döşemesidir. Bahçelerimizin her köşesini doldurmağa müsaraat eyler. Eğer, dikkat etmeyecek olursak otlar etraflarından taşarak yolları kaplarlar. Dünyada muhtelif-i alâcınas (3000) türlü ot vardır.

Bir ilk bahar sabahı, otları kemale ermiş ve çiçek açmış bir çayırdan geçecek ve gözünüzün gördüğü kadar fakat hepsi ayrı ayrı cinslerden birer numune koparacak olursanız cinslerin çokluğu fevkalade hayretinizi mucib olur.

Tabiatı seviniz. (2. Dönem, S: 92/13, s. 206- 207)

(İngilizce, [En Meşhur Bir Çocuk Gazetesinden Naklen] Mahmut Hakkı)

3.9 Efsane

3.9.1. Ateşin Zabtı

Hind Efsanesi

Bundan pek çok zaman evvel, insanlar hayvanların dilinden anlarken Kuyut isminde bir köpek bir kabileye dost ve rehber idi.

Bu kabilenin içinde çevik ayaklı, keskin gözlü bir çocuk vardı ki Kuyut'la her gün ormanlar da dolaşır, koşardı. Kayaların oyuklarında elleriyle balık avlayan balıkçıları, ve sivri taşlarla ağaçların köklerini kazan kadınları seyr ederlerdi.

Bir gün kış gelmişti. Çıplak adamların beyaz karlar içinde dolaştıklarını, ve üşüdükleri zaman titreye titreye karlar altındaki sefil külbelerine girdiklerini bin türlü ıstırap içinde temaşa ediyorlardı.

Çocuk kendi kabilesinin bu sefalet ve halinden çok mükedder olmuştu.

Lakin Kuyut:

- Ben, bu kadar kederlenecek bir şey göremiyorum, diyordu.

- Fakat senin arkanda kalın tüylü bir kürk var. Halbuki bu zavallıların örtünecek bir şeyleri yok ki..

- Öyle ise eve çıkalım. Onlara da birer kürk bulalım.

- Hayır.. Ben eve falan gidemem. Zavallı kabilemi soğğun şiddetinden koruyacak bir çare bulmalıyım. Bana yardım eder misin? Ey kabilemin en aziz dostu.

Bunun üzerine Kuyut yerinden fırladı, yıldırım gibi koşarak gözden kayboldu, bir müddet sonra tekrar gelerek, arandığı çareyi bulduğunu, fakat bunun yapılmasının pek güç olacağını söyledi.

Çocuk:

- Bizim için hiç bir şey güç olmamalıdır, dedi, bunun üzerine Kuyut “yanar dağ” a giderek oradaki ateşten bir parçasını kabileye getirmek lazım geldiğini söyledi. Genç çocuk sordu:

- Ateş ne demek sanki?

- Ateş; çiçeklerin gibi kırmızı bir şeydir, mamafih asla çiçek değildir, otların,

ormanların arasında bir hayvan gibi harap ederek koşar, fakat asla hayvan değildir o; tehlikeli ve fenadır, lâkin aynı zamanda faydeli bir hizmeti vardır. Yalnız kendisine taşlar arasında bir yatak yapmak ve ona yiyecek odun vermek lazımdır. Eğer böyle olursa soğuktan o kadar korkulmaz.

Çocuk:

- Öyle ise ben ateşe malik olacağım, dedi.

İlk önce kabileden yüz adam aldı, sonra hep birlikte Kuyut'la beraber “Yanar dağ”a doğru yürümeğe başladılar. Birinci günün sonuna doğru içlerinden en zayıf olanı seçerek yolun bir kenarına, beklemesini emr ederek, bıraktılar. İkinci günün akşamı

geriye kalanların en zayıfını ayırarak yolun bir tarafında beklettiler, böylece yüzüncü gün artık çocukla Kuyut'tan başka bir şey kalmadı. İkisi yüksek dağları, geniş yaylaları, büyük ormanları geçtiler. Nihayet yanar dağın dibinde akan bir nehir kenarına vardılar. Dağ, tepesinde kalın bir duman tabakası olan bir mahruta benziyordu. Geceleyin; ateşten ruhlar dağın tepesinde raks ediyorlar ve eteğinden akan nehri kızıl akisleriyle sanki kana boyuyordu.

Kuyut, çocuğa:

- Sen burada kal, dedi, ben gidip bir baş ateş alıp getireyim, daima hazır bulunun ki koşma koşma gelerek yorulduğum zaman ateşi kurtarmak için bana yardım edebilesin. Çünkü ateşten ruhlar beni kovalayacaklar. Bunun üzerine Kuyut bir yılan gibi tepeye doğru kaydı; gitti. Ateşten ruhlar; onu öyle zayıf görünce aczine hüküm ederek eğlenmeğe başladılar.

Fakat akşama doğru; hepsi de dağın etrafındaki her günkü rakslarına başlarken Kuyut yalnız ucu yanmış bir ateşli odun çalarak bütün süratiyle koşmağa başladı. Ateşten ruhlar, işin farkına varınca, arılar gibi vızlayarak her taraftan Kuyut'un arkasından saldırdılar. Fakat sadık köpek o kadar süratle koşuyordu ki, gecenin karanlığında, elindeki kıvılcım saçan ateşle, bir kuyruklu yıldızla benziyordu.

Çocuk onun yukarıdan aşağıya yıldırım gibi indiğini gördü, cesur hayvan gelir gelmez çocuk derhal elindeki ateşi yakalayarak ok gibi fırladı, bu suretle yolda gelirken bıraktığı birinci adama yaklaştı, bu adam, belini kırmış ve ileriye doğru eğilmiş, tam koşmağa hazır bir vaziyette idi. Çocuğun elinden ateşi kapar kapmaz yolda kendisini bekleyen ikinci adama doğru koşmamağa başladı. Böylece ateş parçası elden ele beyaz dağa kadar geçti, gitti, ateşten ruhlar beyaz dağdan ileriye gidemedikleri için büsbütün kızıyorlar ve hırılıyorlardı.

Artık beyaz dağdan ileriye yol rahattı, orada birbirlerini hep beklettiler ve sonra büyük bir zaferle memleketlerine vardılar. Orada ateşe taştan bir yatak yaparak mümkün olduğu kadar çok yiyecek vermeğe başladılar, ve böylece bütün kabile ateşin harareti karşısında eski sefaletlerini unutuyorlardı.

Genç çocuk “ yurdun büyük ateş getiricisi” diye ad aldı. Artık o zamandan beri bu büyük ve şerefli ad, genç çocuğun evlat ve ahfadına intikâl ederek bugüne kadar geldi. Ve hiç şüphe etmeyiniz, karilerim ki onlar için bu şeref kıyamete kadar devam edecektir. (**I. Dönem, S.75, s.381-382**)

3.10 Anı

3.10.1 Bildircin Avı

Babam çok meraklı bir avcı idi. İşsiz kaldığı ve hava güzel olduğu zaman tüfengini alır; av çantasını omzuna asar; ihtiyar, emektar köpeğini de alarak keklik avına giderdi. Tavşan avına meraklı değildi. Onları tazısı olan avcılara bırakırdı. Köyümüzde başka av hayvanları bulunmazdı. Fakat keklik çok vardı. Babam ava gideceği zaman bazen beni de yanına alırdı. Bu benim için bulunmaz bir saadetti. Pantolonumun paçalarını çoraplarımın içine sokar, av çantasını omzuma asar, tam manasıyla bir avcı olurdum. Kızgın güneşin altında yüzümden sel gibi ter akar, çalılıklar arasından geçerken dikenler ellerimi sıyrır; buna rağmen avcılık merakı her şeyi unuttururdu. Hele silah sesini mütakib kekliğin yere düşüp de can acısıyla kanat titretişini gördüğüm zaman sevincimden ne yapacağımı şaşırırdım. Bunlar benim için doyulmaz bir zevkti. Ah! Ben de tüfenkle kuş vurabilseydim, ne kadar çok sevinecektim. Bu heyecanla, geceleri uyku uyuyamazdım. Nihayet bir gün delice arzumu babama da söyledim. Fakat on iki yaşına girmeyince bana tüfenk vermeyeceğini yalnız on iki yaşına gelince serçeleri vurmak için tek namlulu bir tüfenk hediye edeceğini söyledi. Artık o günden sonra nerede bir serçe görsem tüfenk yerine yanımda taşıdığım sapanımı müstakbel avıma karşı nişan alıyordum.

Ah! Büyük bir kuş vurabilsem, artık yaşamak istemem; diyordum. İçimde böyle şiddetli bir arzu vardı.

Yine bir gün babamla ava gitmiştik. Fakat bu defa keklikler kuluçka olduğundan babam onları öldürmek istemedi. Daima dere kenarındaki çalılık arasına toplanan bildircinlere doğru gitti. Biraz ötede ihtiyar köpek birden bire durdu. Babam “tut!” diye bağırdı. Tam bu esnada köpeğin burnunun dibinden bir bildircin uçtu. Fakat tuhafıma giden öyle garip bir uçuşu vardı ki vurulmuş veyahut kanadı kırılmış gibi yerde yuvarlanıyor, kanatlarını yeşil otlara çarpıyordu.

İhtiyar köpek var kuvvetiyle arkasından koşmaya başladı. İki de otların arasında kayboldu. Bir de baktım ki zavallıyı sivri dişleri arasına almış yanımıza getirdi. Babam bildircini arkası üstü yere yatırdı.

Helecanla: - Ne olmuş baba! Yaralı mı dedim.

-Hayır oğlum! Yaralı değil, ihtimal bize yakın bir yerde yuvası vardır. Yavrularını kurtarmak için kendisini yaralı gösteriyor ki köpek, onu kolayca tutacağını zan etsin de onunla meşgul olsun.

-Niçin böyle yapıyor?

-Yavrularını göstermemek için. Köpeği bir kere yuvasından uzaklaştırınca kendisi de kolayca uçacaktı. Lakin bu defa aldandı. İhtiyar köpek ondan daha kurnaz çıktı.

-Demek yaralı değil!

-Hayır.. Fakat yaşayacağı şüpheli. Çünkü köpeğin dişleri arasında boğulmuş. Görmüyor musun baygın bir halde yatıyor.

O vakit bildircinin biraz daha yanına yaklaştım. Gözlerini bana doğru çevirmiş, başını eğmiş hiç kıılmıdamadan yatıyordu. Kahverengi gözlerinin niyazkâr bakışları aciz bir hayvana karşı ilk defa olarak vahşi ve katı yüreğimi rikkate getirdi. Benliğim o dakikada gagasından akan bir damla kan içinde boğuldu. Bütün mevcudiyetim titredi.

Bana demek istedi ki:- Benim ölmem neden icap etti? Ben analık vazifemi ifa ediyordum? Canım kadar sevdiğim yavrularımı kurtarmaya gayret ediyordum. Köpeği yuvamdan uzaklaştırmak istedim. İşte bunun için tutuldum.

O zaman kalbimde bir ateş gibi yanan avcılık ihtirası kayboldu. Ve artık on iki yaşına gelip de babamın hediye edeceği tek namlulu tüfenkle ava gideceğim zamanı düşünmez oldum. Hatta büyüyüp silah kullanmaya başladığım zaman bile hiçbir vakit hakiki avcı olamadım. Çünkü o günden beri can yakmak ve kan dökmekten nefret ediyorum!

(III.Dönem, S.24, s.13)

“İvan Turgenyef”in Çocukluk Hatıralarından

İstanbul Erkek Muallim Mektebinden: İbrahim Senai

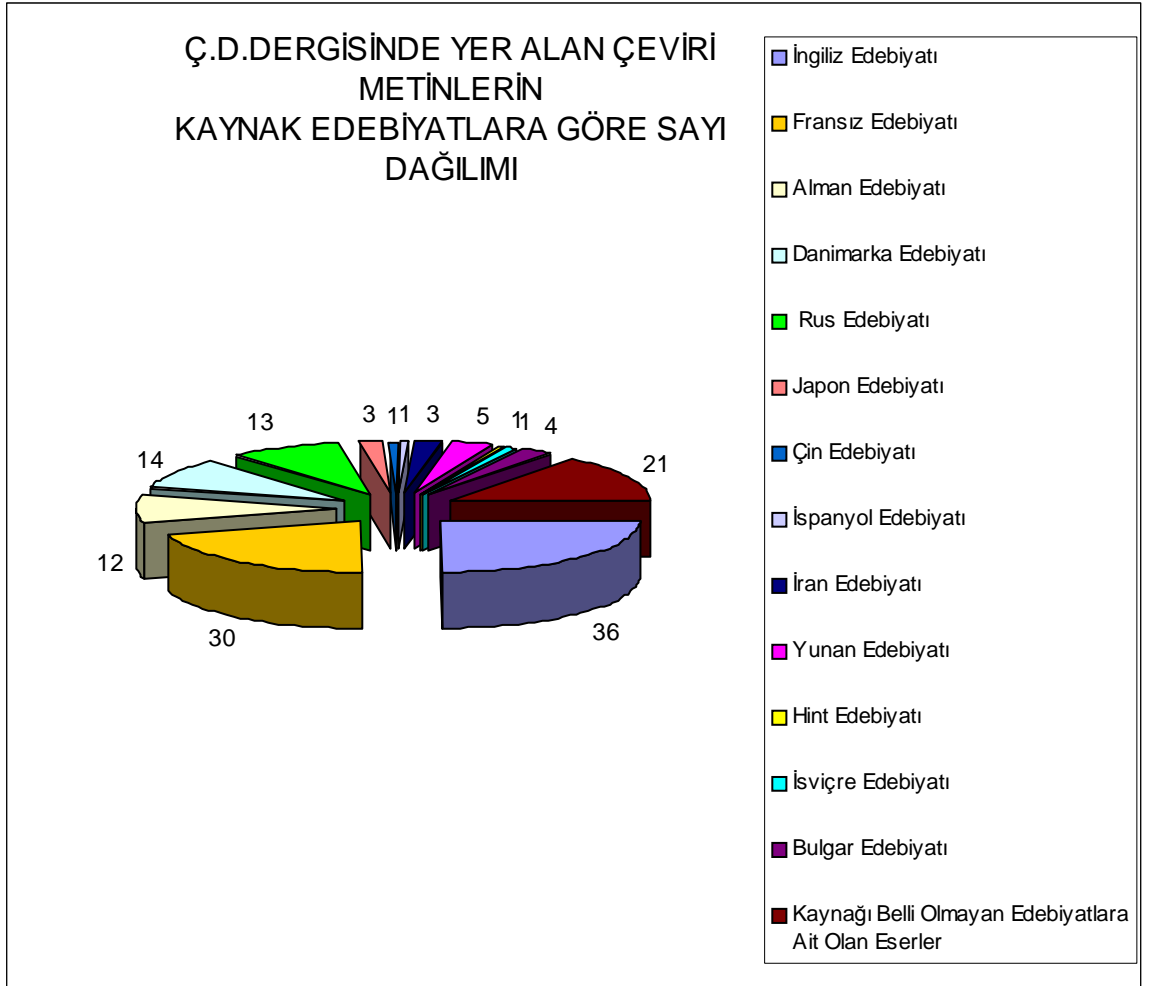
BÖLÜM 4: DEĞERLENDİRME

4.1 İstatistikî Değerlendirme

4.1.1 Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Çeviri Metinlerin İstatistikî Değerlendirmesi

Ç.D. dergisi dünyanın değişik edebiyatlarından beslenerek döneminin önemli çocuk dergilerinden birisi olmayı başarmıştır. Ç.D. dergisi incelendiğinde ortaya şu istatistikî sonuçlar çıkar :

Grafik 1: Ç.D. Dergisinde Yer Alan Çeviri Metinlerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Sayı Dağılımı

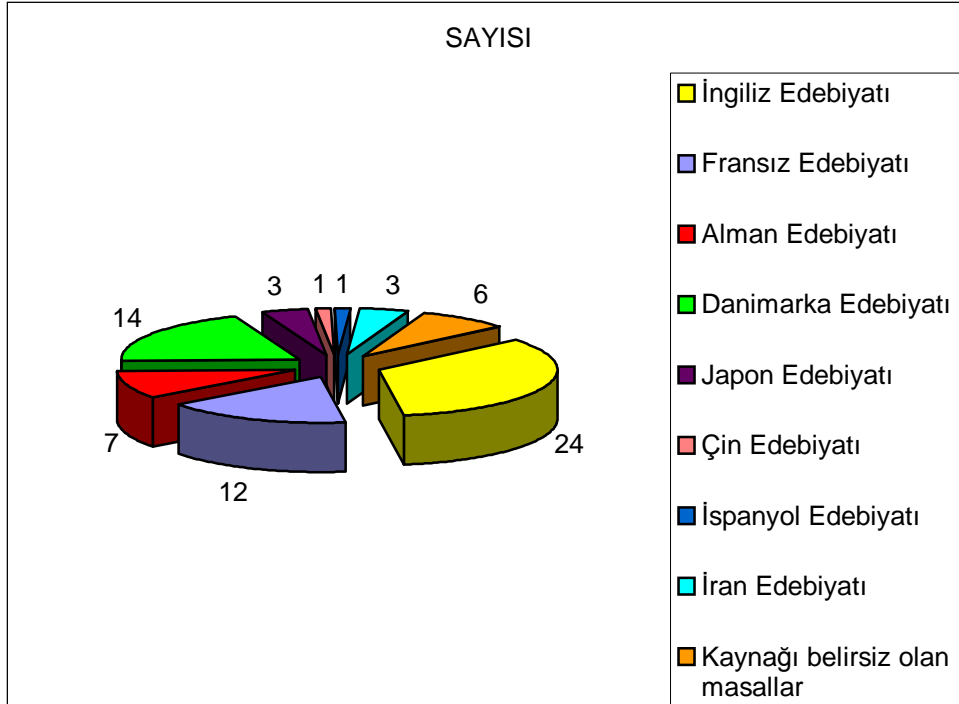
Ç.D. dergisinde değişik ülke edebiyatlarının örneklerini görmekteyiz. Grafikte belirtildiği gibi Ç.D. dergisinde İngiliz edebiyatından 36 çeviri eser yer almaktadır, kaynak ülke edebiyatı olarak en çok İngiliz edebiyatından faydalanılmıştır. Onu 30 eserle Fransız edebiyatı takip eder. Danimarka edebiyatından 14 eser, Alman edebiyatından 12 eser, Rus edebiyatından 13 eser, Yunan edebiyatından 5 eser, Bulgar edebiyatından 4 eser, Japon edebiyatından 3 eser, İran edebiyatından 3 eser, İsviçre edebiyatından 1 eser, Hint edebiyatından 1 eser, Çin edebiyatından 1 eser, İspanyol edebiyatından 1 eser, kaynak ülke edebiyatı belli olmayan eserlerin sayısı ise 21'dir. Görüldüğü gibi Batı ve Doğu ülkelerinin edebiyatlarından faydalanarak Ç.D. dergisinde toplam 145 çeviri eser yer alır. Çeviri eserlerin çoğu Batı edebiyatından yapılmıştır.

4.1.2 Çeviri Metinlerin Edebî Türlerine Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

4.1.2.1 Çeviri Masalların Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde çeviri eserlerinden en çok yer verilen edebî tür masaldır. Toplam 68 çeviri masal yer alır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri masaların dağılımı şu şekildedir:

Grafik 2: Çeviri Masallarının Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Dağılımı

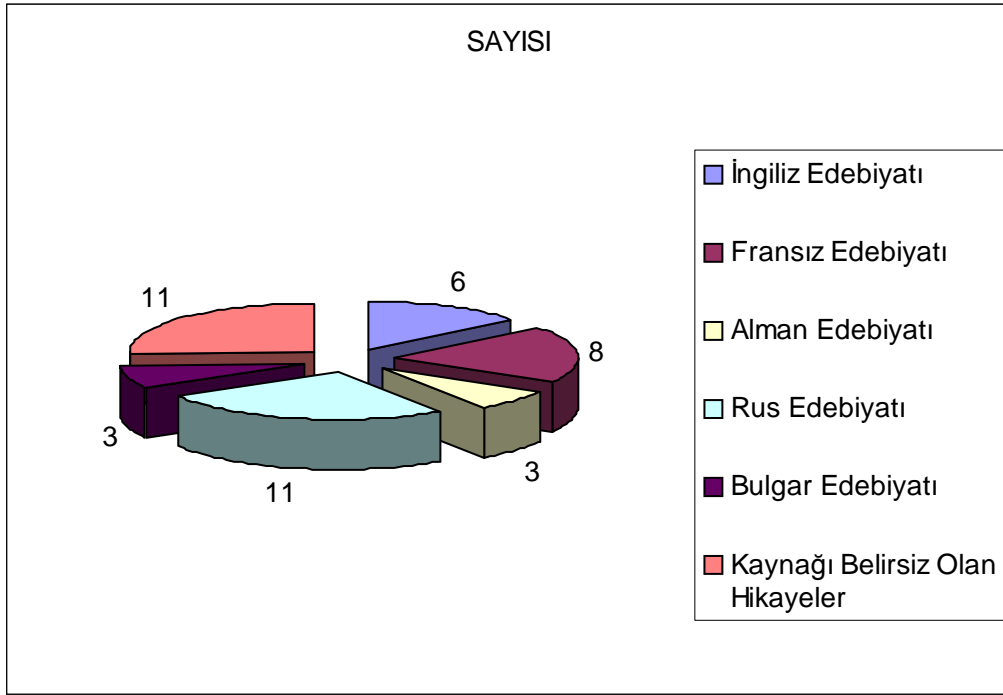

Ç.D. dergisinde çeviri masal en çok 24 çeviri masalla İngiliz edebiyatından yapılmıştır. Ç.D. dergisinde Danimarka edebiyatından 14 çeviri masal, Fransız edebiyatından 12 çeviri masal, Alman edebiyatından 7 masal, kaynak ülke edebiyatı belli olmayan 6 çeviri masal, İran edebiyatından 3 masal, Japon edebiyatından 3 çeviri masal, İspanyol ve Çin edebiyatlarından ise birer çeviri masal yer alır. Çeviri masallar en çok Batı edebiyatından yapılmıştır.

4.1.2.2 Çeviri Hikâyelerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde 37 çeviri hikâye yer almaktadır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri hikâyelerin dağılımı şu şekildedir:

Grafik 3: Çeviri Hikâyelerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Dağılımı

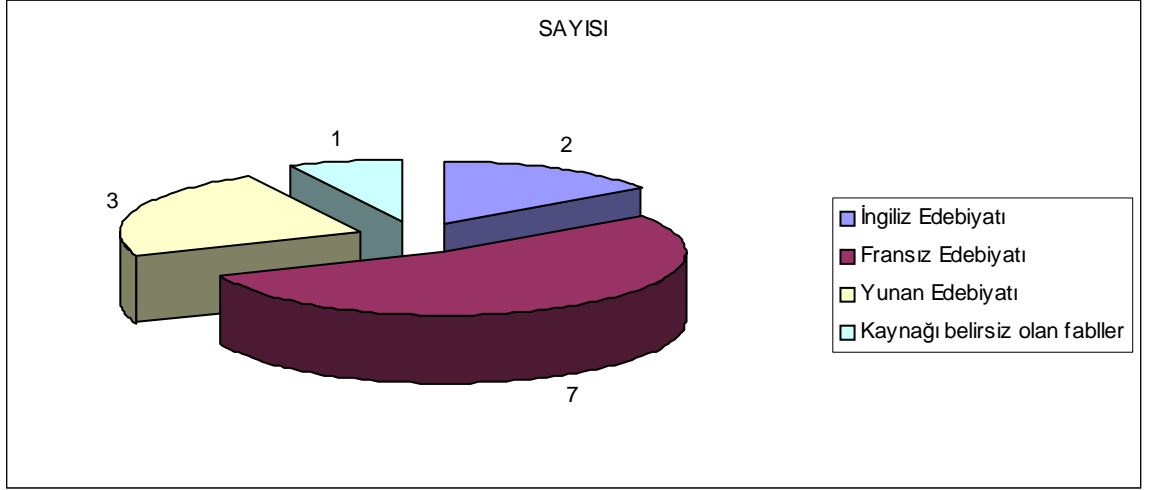

Hikâyelerin dağılımına baktığımızda kaynak ülke edebiyatı belli olmayan 11 çeviri hikâye bulunmaktadır. Aynı sayı Rus edebiyatında da mevcuttur. Bu durum diğer grafiklerle karşılaştırıldığında ilgi çekicidir. İlk iki grafikte İngiliz edebiyatı sayı olarak daha fazlayken kaynağı belli olan hikâyeler arasında Rus edebiyatının öne çıktığı görülür. Fransız edebiyatından 8 hikâye vardır. İngiliz edebiyatından 6 hikâye vardır. Alman ve Bulgar edebiyatından 3'er tane hikâye vardır.

4.1.2.3 Çeviri Fablların Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

Ç.D.dergisinde 13 çeviri fabl yer almaktadır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri fablların dağılımı şu şekildedir:

Grafik 4: Çeviri Fablların Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Dağılımı

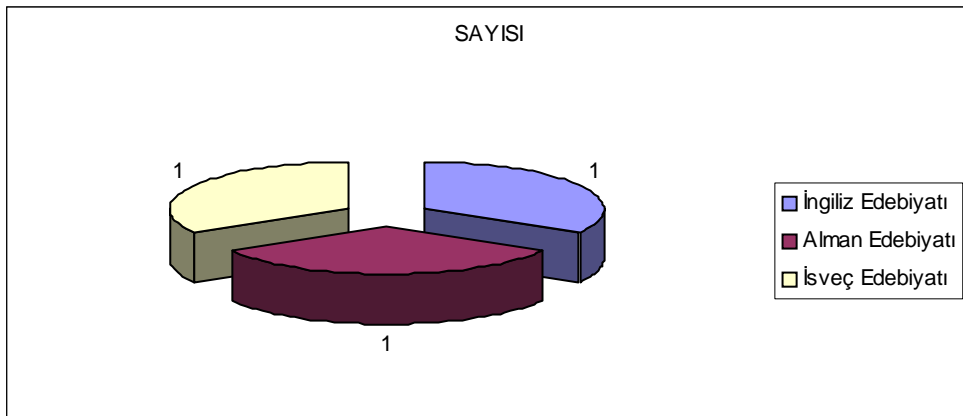

Grafik 4'te görüldüğü gibi Fransız edebiyatı 7 fablla ilk sırada yer alır. 3 fablla Yunan edebiyatı, 2. sırada yer alır. 1 tane de kaynak ülke edebiyatı belli olmayan fabl vardır.

4.1.2.4 Çeviri Romanların Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde 3 çeviri roman yer almaktadır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri roman dağılımı şu şekildedir:

Grafik 5: Çeviri Romanların Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Dağılımı

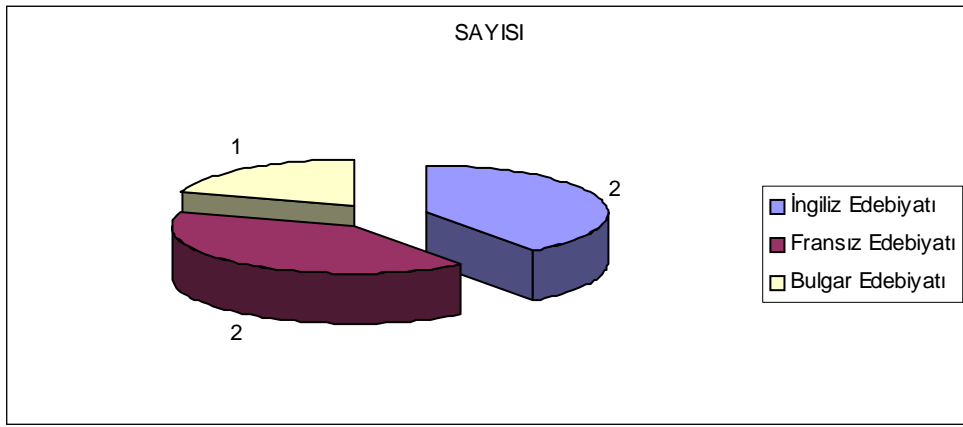

İngiliz, Alman, İsveç edebiyatlarından birer roman çevirisi yer almaktadır.

4.1.2.5 Çeviri Sohbetlerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde 5 çeviri sohbet yer almaktadır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri sohbet dağılımı şu şekildedir:

Grafik 6: Çeviri Sohbetlerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Dağılımı

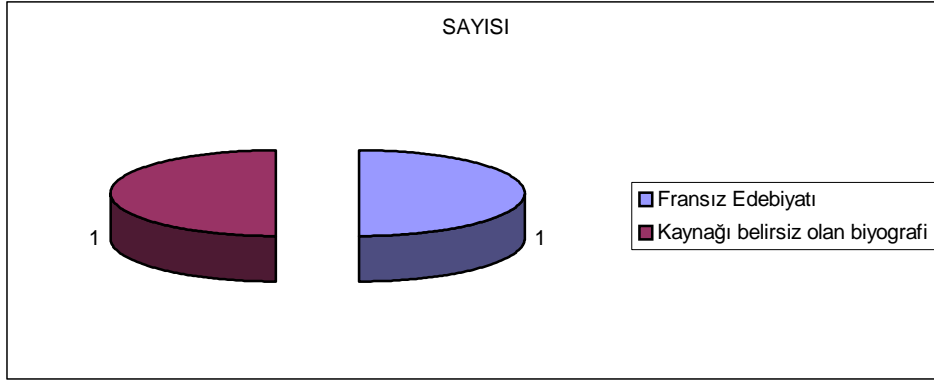

Grafik 6'da görüldüğü gibi Fransız ve İngiliz edebiyatından 2'şer eser, Bulgar edebiyatından 1 eser yer almıştır.

4.1.2.6 Çeviri Biyografilerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde 2 çeviri biyografi yer almaktadır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri biyografi dağılımı şu şekildedir:

Grafik 7: Çeviri Biyografilerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Dağılımı

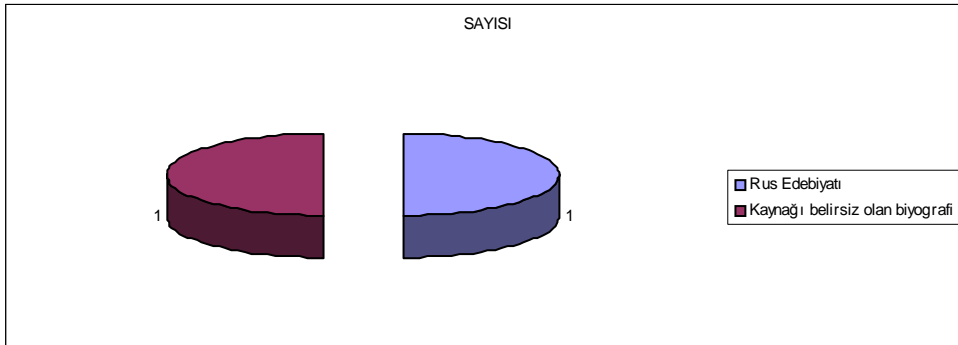

Fransız edebiyatı ve kaynak ülke edebiyatı belli olmayan 1'er biyografi bulunur.

4.1.2.7 Çeviri Anıların Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde 2 tane çeviri anı yer almaktadır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri anı dağılımı şu şekildedir:

Grafik 8: Çeviri Anıların Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Dağılımı

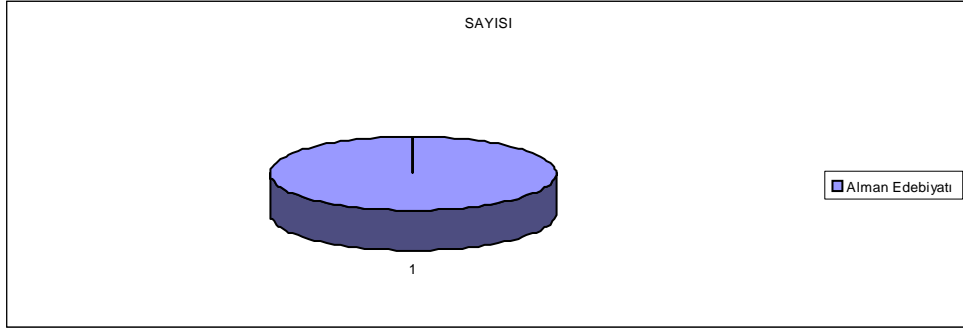

Grafik 8'de görüldüğü gibi Rus edebiyatı ve kaynak ülke edebiyatı belli olmayan 1'er eser vardır.

4.1.2.8 Çeviri Şiirin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde 1 çeviri şiir yer almaktadır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri şiir dağılımı şu şekildedir:

Grafik 9: Çeviri Şiirlerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Dağılımı

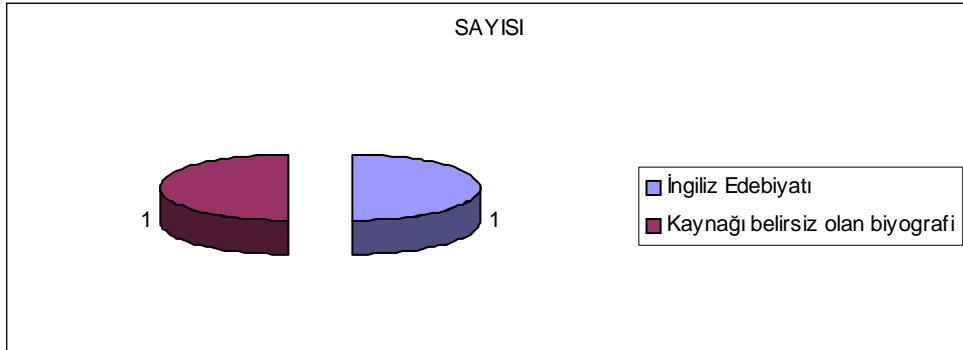

Alman Edebiyatından 1 şiir bulunur.

4.1.2.9 Çeviri Gezi Yazılarının Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde 2 çeviri gezi yazısı yer almaktadır.Ç.D. dergisinde yer alan çeviri gezi yazısı dağılımı şu şekildedir:

Grafik 10: Çeviri Gezi Yazılarının Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Dağılımı

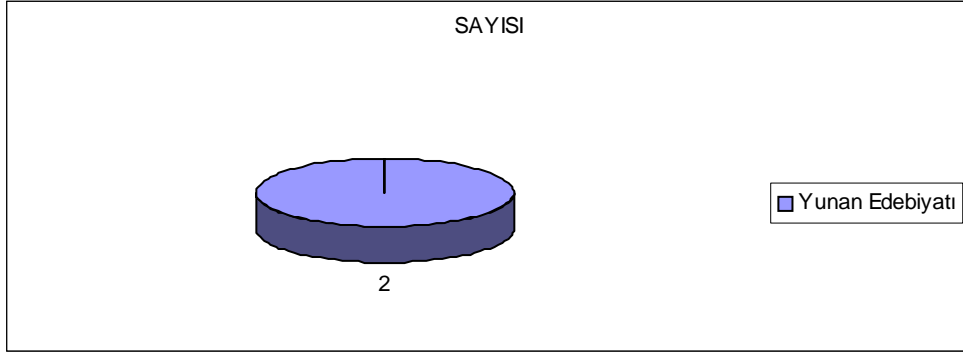

Grafik 10'da belirtildiği gibi İngiliz edebiyatından ve Kaynak ülke edebiyatı belli olmayan 1'er biyografi vardır.

4.1.2.10 Çeviri Mitolojilerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde 2 çeviri mitoloji yer almaktadır.Ç.D. dergisinde yer alan çeviri mitoloji dağılımı şu şekildedir.

Grafik 11: Çeviri Mitolojilerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Dağılımı

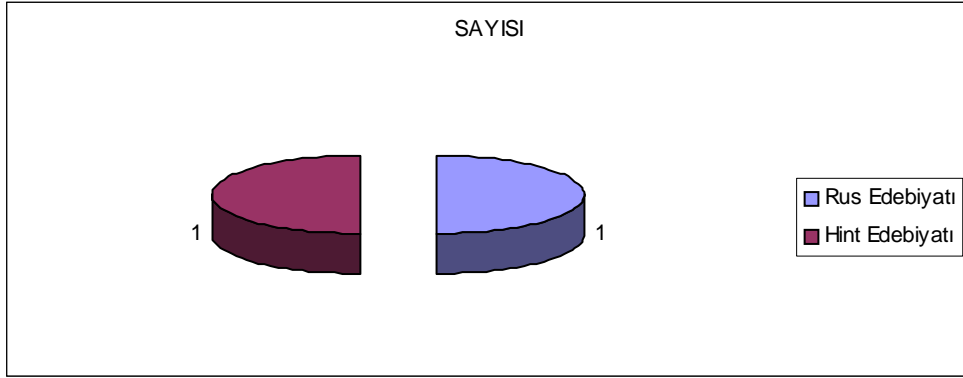

Yunan edebiyatından 2 mitoloji vardır.

4.1.2.11 Çeviri Efsanelerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre İstatistikî Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde 2 çeviri efsane yer almaktadır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri efsane dağılımı şu şekildedir.

Grafik 12: Çeviri Efsanelerin Kaynak Ülke Edebiyatlarına Göre Dağılımı

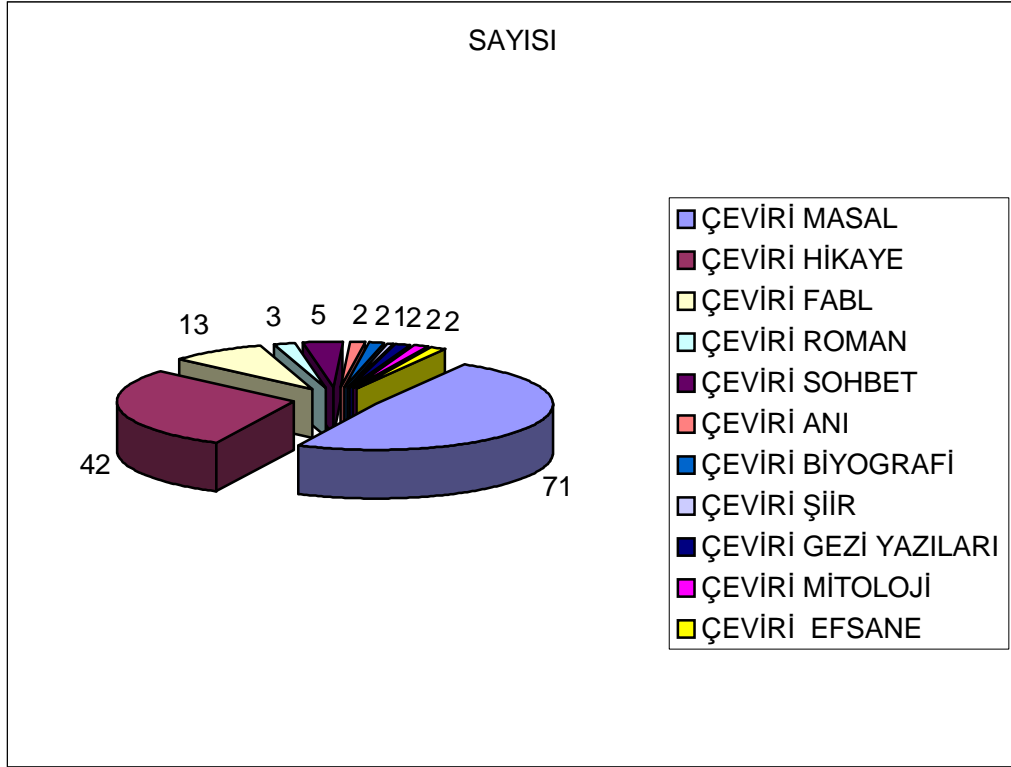

Efsanelerin dağılımında ise 1'er eser Rus edebiyatına ve Hint edebiyatına aittir.

4.1.3 Çeviri Edebî Türlerin İstatistikî Değerlendirmesi

Çeviri edebî türlerin dağılımı Grafik 13'te verilmiştir

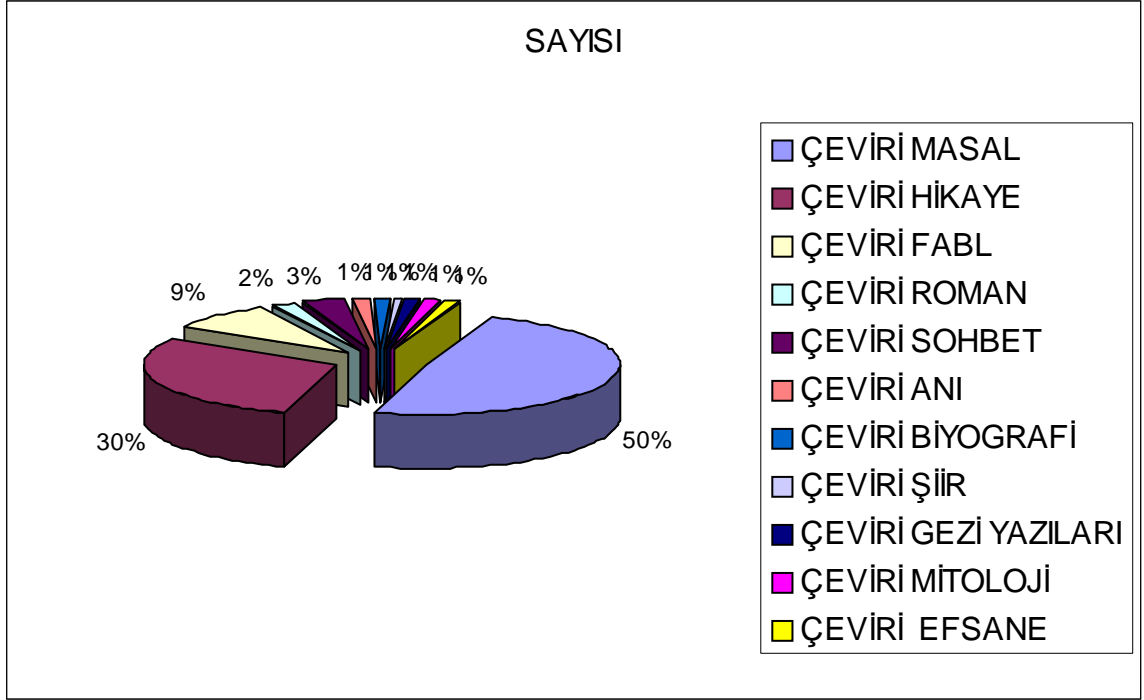
Grafik 13: Çeviri Edebî Türlerin Dağılımı

Grafik 13'te görüldüğü gibi çeviri masallar 71 sayıyla ilk sıradadır. İkinci sırayı 42 eserle çeviri hikâyeler alır. Onu 13 eserle çeviri fabllar izler. Çeviri sohbet 5 adettir. Çeviri roman sayısı 3'tür. Çeviri anı, çeviri biyografi, çeviri gezi yazıları, çeviri mitoloji, çeviri efsane ise eşit olarak yani 2'şer adettir. 1 tane ise şiir bulunmaktadır.

Çeviri edebi türlerin yüzdelerik dağılımı Grafik 14'te yer almıştır

Grafik 14: Çeviri Edebî Türlerin Yüzdelerik Dağılımı

Grafik 13'te de belirttiğimiz gibi çevrilen edebî türlerden masallar %50 dilimle en öndedir. % 30'luk dilimle onu Fransız edebiyatı takip eder. Fablın dilimi %9'dur. %3'lük dilim sohbet türüne aittir. Çeviri romanın dilimi ise %3'tür. Diğer edebî türler ise %1'lik dilimde kalmaktadır.

4.2. İçerik Değerlendirmesi

4.2.1 Çeviri Masalların İçerik Değerlendirmesi

Çeviri metinlerde ülke çeşitliliğinin yanı sıra edebî tür çeşitliliği de karşımıza çıkar. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri metinlerin bel kemiğini masallar oluşturur. Masalların sözlü gelenekten başlayarak edebiyatımızda önemli bir yeri vardır. Masallar şifahî gelenekten günümüze toplumların kültürlerine göre kılıktan kılığa girmiş bir türdür. Ç.D. dergisinde masal türüne çok önem verilmiş, çocuklar arasında masal müsabakaları yapılmıştır. Bu önem çeviri masallarla kendini göstermiştir.

Ç.D. dergisinde yer alan çeviri masalların bazıları günümüz çocuk edebiyatında güncelliğini korumaktadır. Andersen, Grimm kardeşler, Perrault gibi ünlü masal ustalarından yapılan masal çevirileriyle Dünya çocuk edebiyatının nabzı tutulmuştur.

Güncelliğini koruyan masallar arasında: Susanna'nın Altın Pabuçları [Külkedisi], Sihirli Fasulyeler, Çizmeli Kedi, Beyaz Sultan [Uyuyan Prenses], Mavi Sakal, Brem Köyü Mızıkacıları, Gündüz İle Tomris [Hansel İle Gratel], Kurdun Hilesi ve Güzel Bir Nasihat [Kırmızı Başlıklı Kız], Parmak Çocuk, Parmak Kız, Bülbül, Nohut Üstünde Bir Prenses, Kar Kraliçesi vardır. III. dönemde çıkan Ç.D. dergisinde çeviri masallar diğer dönemlere göre daha yoğundur. Masallarda çeşitli konular ele alınarak çocuk ruhu beslenmiş, hayal dünyası zenginleşmiştir. Masallarda ele alınan hayalî sembolleri çıkardığımızda çocuk gerçeğe baş başa kalmaktadır, bu da çocuğu geleceğe hazırlamaktadır. Çeviri masallarla çocuk, o toplumun değer yargılarını, sosyal ve psikolojik özelliklerini öğrenir. Örnek olarak Eskimo masallarıyla Eskimoların kültürleri ve kültürlerine ait semboller öğrenir. Balıkçılık , buzullar, eskimo evleri, eskimoların gelenek ve göreneklerine ait izlerini bu masalarda görmekteyiz. Altı ay gece ve altı ay gündüzün hüküm sürdüğü kutuplarda yaşayan insanların yaşayış şekilleri masallarla verilir. Andersen'in Keloğlan masalarında, Küçük Hamdi ile Dev masasında dürüstlük , kahramanlık, aklını kullanma gibi kişiliğin oluşmasında etkili birçok değer verilir. Ç.D. dergisindeki çeviri masalarda masal kahramanları karşılına çıkan devleri ve engelleri keskin zekalarıyla atlatırlar. Bu sayede çocuklar gelecekte kendilerini bekleyen tehlikelere karşı dolaylı olarak uyarılmış olur. Ç.D. dergisinde genel olarak iyiler kötülere üstün gelmektedir. Çeşitli iletiler masallar vasıtasıyla verilmiştir. Dikkatimizi çeken bir nokta da “peri masalları”dır. Ziya Gökalp “Hayatın en tatlı çağı çocukluktur. Bu devirde dinlenen peri masalları, en güzel romanlardan daha vecidlidir. Bilmem çocuklarıma olan iştihakımdan, tahassürümden dolayı mı her nedense, bu gün ruhumun içi bir çocuk bahçesi gibi olmuştur” (Tansel, 1965:205) diyerek masalların öneminden bahseder. Devrin ünlü sosyoloğu olan Gökalp'in bu düşüncesi 1. dönem ve 2. dönem Ç.D. dergisinde mevcut olduğu gibi, daha çok Ç.D. dergisinin 1926'dan sonra çıkan 3. dönem sayılarında da geçerlidir. Rıza Tevfik de gönderdiği mektupta peri masallarının çevirilerinin yapılmasını tavsiye eder (47.sayı). Çeviri peri masalları arasında Pay-Pay ve Sihirli Lamba, Küçük Bibi, Büyük Bibi, İlk Bebek, Müjgan'ın Hikâyesi, Atlı Periler, Üç Elma Beyin Hikâyesi, İyi Kalpli Kız, Sabahleyin Erkenden, Salyangoz Kabuğu gibi masallar vardır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri peri masallarının ortak özelliği, masalın kahramanın bir perinin yardımıyla tüm engelleri aşmasıdır. Periler masal kahramanlarına doğru yolu göstererek çocuğu dolaylı olarak eğitirler.

Resimsiz Resim Defteri, Andersen'in Binbir Gece Masallarına öykünerek yazdığı masallardır. Ay'ın bir gece, gittiği yerleri anlatması ve gittiği yerleri gece resmettirmesi anlatılır. Böylelikle Binbir Gece Masallarına benzeyen masallar ortaya çıkar. Bu masalarda her kültürün izi vardır. Resimsiz Resim Defteri okuyucuyu başka kültürlerle tanıştırmak, kültürel değerlerin aktarılması bakımından büyük bir değer arz eden masallardan oluşur. Ç.D. dergisinde çeviri masallar diğer edebî türlere göre çok daha fazladır.

4.2.2 Çeviri Hikâyelerin İçerik Değerlendirmesi

Çeviri masallardan sonra en çok rastlanan edebî tür hikâyedir. Çeviri hikâyeler çocukların duyu , düşünce ve davranışlarını olumlu yönde etkileyecek tarzdadır. Çeviri hikâyeler ele aldıkları konu bakımından zengindir. Vatan, millet sevgisi, insan sevgisi, fedakârlık, dostluk, kahramanlık, alçakgönüllük, çalışkanlık, sorumluluk bilinci gibi iyi alışkanlık ve olumlu davranışların desteklendiği konular ele alınmıştır.

Hikâyeler ise, önsözde belirtildiği gibi, çocukları terbiye edecek, eğitecek ve eğlendirecek, hayatla ilgili tecrübeleri verecek şekilde yayınlanmıştır. Hikâyeler de masallar gibi ait oldukları toplumun kültürel özellikleri ve değerlerini yansıtır. Masalarda olduğu gibi güncelliğini koruyan hikâyelere rastlayamıyoruz.

4.2.3 Çeviri Romanların İçerik Değerlendirmesi

Ç.D. dergisinde yayınlanan üç roman vardır. Bunlar; Güliiver'in Seyahatnamesi, Giyom Tel, Arı Maya'nın Başından Geçenler'dir. Bu eserler günümüz çocukları tarafından da okunmaktadır. Güliiver'in Seyahatleri, Swift'in aslında büyükler için yazmış olduğu, başka ülkeleri anlatma yoluyla, kendi memleketindeki insanların ve toplumun zaafalarını ve kötülüklerini yermiştir. Aslında dört bölüm olan Güliiver'in Gezilerinden ilk iki gezi – cüceler ve devler ülkesi - en ünlüdür (Kudret, 1972:347). Ç.D. dergisinde Güliiver'in cüceler ve devler ülkesine yapmış olduğu seyahati yer alır. Rıza Tefvik Güliiver'in Seyahatnamesi hakkındaki görüşünü Ç.D. dergisinin 47. sayısında yayınlanan mektubunda belirtmiştir; “ ... yalnız bir masal gördükleri için eğlenerek okudular. Fakat

bu gibi dahiyane kinayeler küçük çocuklar için değil , büyük çocuklar içindir.” Rıza Tevfik Güliiver’in Seyahatnamesi’ni küçük çocukların seviyelerine uygun bulmamıştır. Güliiver’in Seyahatnamesi dili diğer metinlere göre daha ağırdır. Diğer bir eser Giyom Tel’dir. İsviçreli halk kahramanı Giyom Tel (Wilhem)’in öyküdür. Eski bir Cermen menkıbesinden alındığı kuvvetli bir ihtimaldir. Johannes von Müller’in İsviçre Birliklerinin Tarihi adlı eserinde bu vak’a ile ilgili bilgiler kayıtlıdır (Banarlı, 1966: 321). Wilhelm Tell 1896 senesinde Abdullah Cevdet tarafından Schiller’den Türkçe’ye çevrilmiştir. Giyom Tel’in despotluğa karşı kin ve isyanı tasvir ettiği için Osmanlı topraklarında yayınlanamamıştır, bunu da ‘İki Emel’ eserinde, bu Giyom Tel’e Cevdet tarafından yazılmış uzatmalı önsözdür, belirtmiştir.. Çünkü II. Abdülhamit’in despotizmine karşı benzer duyguları tasvir eden ‘İstibdad’ 1899 yılında II. Abdülhamit baştayken yayınlanmış ve tahmin edilebileceği gibi benzer bir politik direnişle karşılaşmıştır. Abdullah Cevdet’in 1908 –1910 yılları arasında yaşadığı yalnız Mısır’daki özgür politik atmosfer sayesinde Giyom Tel’in(1896) ve İstibdad’ın(1899) Mısır’da -her ne kadar Memalik-i Osmaniye’nin diğer kısımlarına ulaşması sınırlı olsa da- basılmasını ve yayınlanmasını sağlamıştır (Ayluçtarhan, 2007:111). II.Abdülhamit döneminde basına uygulanan sansür II.Meşrutiyetle birlikte ortadan kalkmıştır, daha önceden Osmanlı topraklarında yayınlanamayan Giyom Tel’in Ç.D. dergisinde yayınlanması hürriyetçi ortamın en güzel ispatıdır.

Arı Maya’nın Başından Geçenler’de ise küçük Maya’nın kovanından kaçarak kovan dışında başına gelenler anlatılır. Güncelliğini koruyan romanlar arasında yer alır.

4.2.4 Çeviri Fablların İçerik Değerlendirmesi

Çeviri fablların çoğunluğu günümüzde de güncelliğini koruyan La Fontaine’den ve Ezop’tan alınmıştır. Bu fabllarda kurnazlık, iyilik, yardımseverlik, kendini beğenmişlik, nankörlük, aslını inkar etme gibi konular yer almıştır. Fabllarda devrin ifade ve söylemleri yer alır. Horoz ile Tilki fablı iki farklı şekilde dergide yer almıştır. Genel olarak konular aynıdır. Birisinde tilki horozu ağaçtan aşağı indirmek için namaz kılmaya çağırır, diğerinde ise hayvanlar arasında barış ilan edildiği yalanı söyler. Kıssadan hisseye varılan fabllar genel olarak çocuklara ders verici tarzdadır.

4.2.5 Çeviri Gezi Yazılarının İçerik Değerlendirmesi

Çeviri gezi yazılarının çizgisi tam olarak belli değildir. Bu metinler hikâye ile gezi yazısı arasındadır. Ama yine de gezip görülen yerler anlatıldığı için tür olarak gezi yazısına daha yakındır. Rusya’da Ufak Bir Seyahat ve Avrupa Bayramlarında Çocuklar Ç.D. dergisinde yer alan çeviri gezi yazılarıdır. Rusya’da Ufak Bir Seyahat’te, Rusya’da oturanların yaşayış biçimleri, bir seyahatte karşılaştıkları tehlikeler anlatılır. Rusya’nın para birimi, iklimi, kıyafetleri, yiyecekleri hakkında bilgi verilir. Avrupa Bayramlarında Çocuklar adlı gezi yazısında Paris’te yapılan Paskalya Bayramı’nda çocukların yaptığı etkinlikler anlatılarak o ülkeye ait gelenek ve görenekler, oyunlar anlatılır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri gezi yazıları çocuklara farklı kültürleri tanıtmak açısından büyük bir önem arz eder.

4.2.6 Çeviri Sohbet Yazılarının İçerik Değerlendirmesi

Ot, Eskimo Masalları, Kuşlar Niçin Öterler, Başka Milletlerde Çocuklara İntikam Edebiyatı, Arzımız, Kuyruklu Yıldız ve Sis Ç.D. dergisinde yer alan sohbet yazılarıdır. Ot metninde küçümsediğimiz otların çeşitlerinden ve faydalarından bahsedilmiştir. Eskimo Masalları aslında Eskimo Masallarının önsözü niteliğindedir. Eskimoların yaşayış tarzı, yaşadıkları iklim koşulları, buzdan yaptıkları evler, avlarından yapılan eşyalar anlatılmıştır. Kuşlar Niçin Öterler? Metninde kuşların duygularını anlatmak için öttüğü anlatılır. 1896 yılında yazılan Başka Milletlerde Çocuklara İntikam Edebiyatı’nda düşmanımız olan milletlerin – Sırpların- çocuklarına intikam duygusu aşılıp 1913’lerde de emellerine kavuştuklarından bahsediyor. Arzımız, Kuyruklu Yıldız ve Sis’te Dünya ve kuyruklu yıldızın aralarındaki sohbetle Dünya, Güneş, Ay hakkında bilgi verilir. Bu sohbe sis de katılır ve nasıl oluştuğunu anlatır.

4.2.7 Çeviri Biyografilerin İçerik Değerlendirmesi

Ç.D. dergisinde Jorj İstefenson’un biyografisinde, Jorj İstefenson çocukların örnek alabilecekleri, iyi bir kişi olarak tanıtılmıştır. Akıllı ve çalışkan biri olarak tanımlanan Jorj’un azminden ve kıvrak zekasından, araştırmacı oluşundan, okumadaki azim ve hırsından, namuslu oluşundan bahsedilmiştir. Çocuklara örnek kişi olarak sunulan bu zatın, içki içmemesinden, kumar oynamamasından bahsedilerek çocuklar kötü

davranışlardan uzaklaştırılmaya çalışılmış, onun gibi fedakâr, yardımsever, kanaatkâr ve alçak gönüllü olmaya özendirilmek istenmiştir. Metinlerde yer alan eğitimcilik boyutunu bu biyografide yoğun bir şekilde görmekteyiz. Büyük Adamlar: Arşimet'te ise suyun kaldırma kuvvetini bulduğundan, savaş aletleri icat ettiğinden, vatansever bir insan olduğundan bahsedilmiştir. Jorj İstefenson'la Arşimet'in ortak noktası çocuklara örnek kişiler olarak verilmesidir.

4.2.8 Çeviri Anıların İçerik Değerlendirmesi

Doğduğum Günün Sene-i Devriyesi adlı anıda yazarın üç yaşına girmesinden duyduğu gururu ve büyükannesinden aldığı doğum günü hediyesini anlatır. Bıldırcın Avı'nda yazarın bıldırcın avına çıkması, anne bıldırcının yavrularını avcıdan koruması anlatılır.

4.2.9 Çeviri Efsane, Mitoloji, Şiir Türlerinin İçerik Değerlendirmesi

Ateşin Zabtu efsanesinde ateşin bulunması, Sırma Saçlı Sultan'da ipek kozasının oluşumu anlatılarak diğer kültürler hakkında okuyucu bilgi sahibi olur.

Olimp'in Hatıraları mitoloji türüne aittir. Parçalarda bazı varlıkların oluş sebebini mitolojik kahramanlar oluşturur. Rıza Tevfik 47. sayıda mitoloji için şu değerlendirmeyi yapar: "...kinâyesinden sarf-ı nazar, hikâye kısmı bile çocuk zihnî için fazla gelir." Mitoloji Ç.D. dergisinin hitap ettiği okuyucuların seviyelerinin üstünde bir türdür. Olimp'in hatıralarında kıskançlık, sabırsızlık, gereksiz yere adam öldürme, öfkesini kontrol edememe gibi çocukların duygu, düşünce ve davranışlarını olumsuz etkileyebilecek konular yer alır.

Şiir türüne geçtiğimizde Goethe'den yapılan bir çeviri olan Kızıl Şahı vardır. Kızıl Şahı bir babanın kızını kaybetmesi sonucu yazılan oldukça trajik bir şiiirdir. Ç.D. dergisinde bir tane şiir çevirisi yer almıştır. Diğer türlerdeki zenginliğe şiir çevirisinde rastlanmamıştır.

4.2.10 Edebî Türlerin Ayrımı Problemi

Edebî türler incelerken Ç.D. dergisinin yayınlandığı dönemlerde masal ve hikâye kavramının tam olarak sınırlarının çizilmediği görülmektedir. Buna örnek olarak, Devın Eli masalı Japon Hikâyesi olarak adlandırılmıştır. Oysa Devın Eli, masal türünün özelliklerini göstermektedir. Devın Eli masalında olağanüstülüklerle rastlıyoruz.

Hikâyelerin konuları yaşanmış ya da yaşanması mümkün olan olaylardır. (Seyidoğlu, 1987:127). Üç Elma Bey'in Hikâyesi'nde aynı durum söz konusudur. Hikâye olarak nitelendirilmesine karşın masal türünün özelliklerini göstermektedir. Masalla efsane arasındaki fark da belli değildir. Efsane kısa bir anlatım türüdür. Efsanenin gayesi eğlendirmek değildir. Belli bir inanç etrafında teşekkül eder (Seyidoğlu, 1987:126). Mesela "Sırma Saçlı Kız" adlı metinde üvey annenin sırma saçlı kızı denize atması, Sırma Saçlı Kız'ın denizde bekleme süresi içinde ipek kozasına dönüşerek Japonların bu kozadan birçok kumaş üretmesi ve günümüzde de bu bekleme zamanının değişik isimlerle anılması anlatılır.

4.2.11 Çeviri Metinlerin Genel Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde dizi yazılara da ağırlık verilmiştir. Giyom Tel, Güliiver'in Seyahatnamesi, Billur Tepe, Resimsiz Resim Defteri, Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleri, Ay'ın Hikâyeleri, Arı Maya'nın Başından Geçenler dizi yazılara örnektir. Giyom Tel, Güliiver'in Seyahatnamesi, Arı Maya'nın Başından Geçenler roman türü olup her bölüm birbirinin devamıdır. Diğerlerinde ise her bölüm birbirinden bağımsızdır.

Çeviri eserlerde –giriş bölümünde belirttiğimiz gibi- dönemin siyasî ve sosyal durumuna uygun parçalar da çevrilmiştir. Kendi ülkelerinde vatan sevgisiyle ve cesaretleriyle kahraman olmuş kişilerin yer aldığı metinler yardımıyla millî duygular perçinlenmeye çalışılmıştır. Vatan sevgisi ve kahramanlığın konu edinildiği metinler şunlardır; Bir Çocuğun Vatanperverliği, Giyom Tel, Bir Japon Neferi.'dir. 3. dönem Ç.D. dergisinde ise çeviri türlerde kin, öç, intikam konularına rastlamıyoruz.

Ç.D. dergisinde dikkatimizi çeken bir husus da dergide yer alan bazı metinlerin yazarının veya çevirenin belirtilmemiş olmasıdır. Bazı parçalarda ise her ikisi de belirtilmemiş sadece adapte denilmekle yetinilmiştir. Diğer bir başka husus da bazı metinler ise ikinci bir dilden Türkçeye aktarılmıştır. Bunların bazıları belirtilmiş; ama bazıları belirtilmemiştir. Mesela, "Başka Milletlerde Çocuklara İntikam Edebiyatı"nın aslı Sırpça olup çeviren Fransızca'dan dilimize aktarmıştır. Eskimo masalları, Arap masalı İngilizce'den çevrilmiştir. Dergide ikinci dil olarak belirtilen metinleri sınıflandırdık, karşımıza şöyle bir manzara çıktı: Kapat Gözünü Nine'nin Hikâyesi, Kapat Gözünü Dede'nin Hikâyeleriyle aynıdır. Sadece olaydaki kişilerin ismi

değiştirilmiştir. Kapat Gözünü Nine’de kızın ismi Hilmar, diğerinde Yıldız’dır. Kapat Gözünü Nine’nin Hikâyesi Alman Edebiyatından çevrilmiştir, Kapat Gözünü Dede’nin Hikâyeleri ise Andersen masalı olarak yani, Danimarka edebiyatı olarak çevrilmiştir. Bu durumda karşımıza şu ihtimaller çıkıyor:

1-Alman edebiyatçıları bu masalı Almanca’ya uyarlamışlar.

2-Andersen masallarını derlerken Almanya’dan bu masalı almış olabilir.

3- Kapat Gözünü Dede’nin Hikâyeleri Almanca’dan veya başka bir dilden Türkçeye çevrilmiş.

Bu ihtimalleri göz önüne alarak, indeksi hazırlarken birinci veya ikinci dil olarak belirtilmeyen metinleri, yazarlara ve hangi ülkeye ait olduklarına göre sınıflandırdık.

Parmak Kız, Kapat Gözünü Dede ve bazı metinlerde ise başka bir durum karşımıza çıkmaktadır. Metin sonlarında Masalcı Baba, Kapat Gözünü Dedenin Komşusu gibi imzalar kullanılmıştır. Metnin çevireninin bilmediğimiz için indeks bölümünde bu tür metinleri imzasız olarak belirttik. Bazı metinlerde ise metnin başında veya sonunda adapte veya tercümedir ibaresi bulunmaktadır. Bu metinlerden bildiklerimizi sınıflandırdık. Tanınmayan eserler ise “Kaynak ülke edebiyatı” belirlenemeyen metinler” kısmına B. yani [Belirtilmemiş] olarak aldık. Andersen masallarını Danimarka edebiyatı olarak sınıflandırdık, bazı kaynaklarda Andersen masalları İskandinav edebiyatı olarak geçmektedir.

Ç.D. dergisinde çeviri metinlerin dili, 1. dönem dergilerinde biraz ağır, 2. dönem ve 3. dönem dergilerinde ise oldukça anlaşılır ve çocukların seviyelerine uygundur. Gülliver’in Seyahatnamesi’nin dili çocuklara göre oldukça ağırdır. Çeviri metinlerde süslü, ayrıntılı, abartılı bir anlatım yoktur.

Ç.D. dergisinde dikkatimizi çeken bir nokta da hitap şekilleridir; çeviriler devrin ifade özelliklerini, söyleyiş biçimlerini yansıtır. Bunlara göz atacak olursak; Dev Baba, Ahmet Ağa, Tilki Baba, Bülbül Ağa, Ayı Dayı gibi. Bazı metinlerde ise bilgilendirici dipnotlar mevcuttur. İlyas metninden kımız tanıtan bir dipnot: “Kısırak sütünden yapılır bir nevi ayran, Kırgız ve Başkır Türklerinin en birinci içkisidir. Verem hastalığına karşı büyük faidesi vardır. Onun için kımız için Türklerin arasında verem hastalığı

görülmemiştir.”(**I.Dönem, S.59, s.134**). Olimp’in Hatıraları’nda mitoloji kahramanı Diyana hakkında bilgi verilir; Bugün Paris’ te “Lovour” müzesinde Diyana’nın tam bu şekilde yapılmış meşhur bir heykeli vardır (I. Dönem, S.76, s.5).

Metinler bir eski Türk anlatı geleneğinde olduğu gibi, bir anlatıcı vasıtasıyla verilmiştir. Jumbo Kruzo’nun başından geçenler buna örnektir. Şu şekilde başlar.

“Bir gün Haldun, Ayhan ve Yıldız babalarının etrafına toplanmışlar; bize bir masal anlat! diye yalvarıyorlardı.

Babaları dedi ki:-Pek iyi “size öyle nefis bir hikâye anlatacağım ki şimdiye kadar böyle güzel ve meraklı bir hikâye duymadınız. Hatta Tilki Kardeş Avrupa’da, Üç Elma Bey, Mavi Sakal hikâyeleri bile bunun yanında hiç kalır.

Size anlatacağım şey (Jumbo Kruzoe)nun başından geçen hakikî vakıalardır. Bunu dikkatle dinleyiniz.

(Jumbo Kruzoe) tatili geçirmek üzere ailesiyle beraber bir kumsala gelmişlerdi. Şimdi biliyor musunuz çocuklar (Jumbo Kruzoe) ne yaptı?” (**3. Dönem, S.9, s.8**)

Bu parçada dikkatimizi çeken bir başka nokta da şudur: “Çocuğun yeniden tanımlanmasına öncelik eden çevreler, çocukların okuması için, daha önce yayımlanmış edebiyat eserlerinden prototipler önerdiler. Örneğin, yeni eğitim felsefesinin baş mimarı olan Rousseau’nun bu konudaki favorisi Daniel de Foe’nun Robinson Crusoe’suydu. Emil kitabında en uygun olarak da onu sunmuştu. Nitekim bu örnek, anında etkisini gösterdi ve daha sonraki yıllarda Robinson Crusoe’nun çevirileri dünyayı sardı. Hatta birçok taklidi bile türemiştir.”(Gündüz: 2005, 137). Jumbo Kruzo da bu metinlerden biridir. Jumbo, 1885 yılında Britanya’ya Afrika’dan getirilen bir filin halk tarafından çok ilgi görmesi sonucu kitap ve çizgi film haline getirilmiş bir kahramandır. Robinson’un çocuklara uyarlanmasıyla Jumbo Robinson’un yerine geçmiştir. Bu durum Dünya çocuk edebiyatının yakından takip edildiğini ortaya koymasından dolayı önemli bir göstergedir.

4.3 Çeviri Metinlerde Yer Alan Yerelleştirmelerin Değerlendirilmesi

Giriş bölümünde çeviri çocuk edebiyatının karşılaştığı sorunlara değinmiştik. Çevirmenlerin dinî ve millî kaygılar duymasının sonucu olarak metinler çevrildiği kültüre adapte ediliyordu. Bu adaptasyon sonunda bir takım sakıncaların ortaya çıkar. Özel isimlerin yerleştirilmesi ve millî ve dini kaygılarla metinlerin değiştirilmesi sonucu, metinlerde yer alan yabancılık kavramı yok olur. Bu bölümde Ç.D. dergisinde yer alan yerleştirme örneklerini incelenmiştir.

Ç.D. dergisi metinlerinde bazı metinler aslına uygun olarak çevrilirken, bazı metinlerde dinî ve millî kaygıların önde olduğu yerleştirme örneklerine rastlıyoruz. Bunu somutlaştıracak olursak; Gündüz ile Tomris, Hansel ve Gratel masalının yerleştirilmiş halidir. Dilimize çevrilirken önce isimler yerleştirilmiştir. Hansel'in yerini Gündüz, Gratel'in yerini de Tomris tutmuştur. İsimlere bakıldığında metnin yabancı bir dilden çevrildiğini anlayamayız ve yabancı kültürlerle tanışmak çocuk için zor olur. Bu durum birkaç metinle sınırlı değildir. Kurdun Hilesi ve Güzel Bir Nasihat, Kırmızı Başlıklı Kız'ın yerleştirilmiş halidir. Kurdun Hilesi ve Güzel Bir Nasihat masalında Kırmızı başlıklı kızın adı Zehra'dır. Pamuk Prenses masalı Beyaz Sultan masalıyla aynıdır. Pamuk Prenses, Beyaz Sultan olarak adlandırılmıştır. İngilizce'den çevrilmesine rağmen Zavallı Kedi parçasındaki kişi isimleri ve hayvanlara verilen isimler Türkçe'dir. Parçada yer alan kedinin ismi Tekir, doktorun ismi Sabri, hasta olan kadının ismi ise Faika Turan'dır. Görüldüğü gibi metinde yabancılık unsurları kaldırılmış, metin isimlerin değiştirilmesiyle yerel bir kimliğe bürünmüştür. Kendini Beğenen Kız masalında kahramanımızın adı Ülker olarak değiştirilmiştir. Metnin sonunda "İngilizce'den naklen" ibaresi bulunmasa masalın tamamen bize ait bir eser olduğunu söyleyebiliriz. Müjgan'ın Hikâyesi'nde Müjgan dadısı ile birlikte Taksim'e gider. Yer isimlerinin yerleştirilmesini de bu metinde görmekteyiz. Çorap Deliği hikâyesinde çocukların isimleri Füsûn, Fahir, Ferhan, Nazan ve Can'dır. Kapat Gözünü Dede masalında kızın ismi Yıldız'dır. İyi Kalpli Kız masalında; kızın ismi Ayşe'dir. Sabahleyin Erkenden masalında kızın adı Nihâl'dir. Mavi Sakal masalında; masal kahramanlarının isimleri Fatma ve Ayşe'dir. Çocuk ve Kurt adlı hikâyede; kahramanımızın adı Kaya'dır. Köylü İle Yılan fablinda; köylünün ismi Ahmet Ağa'dır. Denizin Altında masalında; kızın ismi Türkân'dır. Eskimo masallarından biri olan

Karga İle Gündüz’de, masalın isminden de anlaşılacağı gibi kahramanımızın ismi Gündüz’dür. Yol Arkadaşı masalında kahramanın adı Gündüz’dür. Küçük Hamdi İle Dev masalında kahramanın ismi Hamdi’dir. Sihirli Fasulyeler de ise kahramanın adı Demir’dir. Biliyorum Efendim adlı parçada ise kahramanın adı Turgut’tur. Çocuk edebiyatı çevirisinde günümüzde de özel isimlerin çevirisi konusu bu alanı oldukça meşgul eder. Amaç çocuğu farklı kültürler ve farklı anlayışlarla tanıştırmaktır. Özel isimlerin değiştirilmesiyle farklılıklar ortadan kalkmaktadır.

Ç.D. dergisinde yerleştirmelerin yaratmış olduğu kültürel uyumsuzluklara da rastlamaktayız. La Fontaine’nin bir fablı olan Horoz, Köpek Ve Tilki’de, horoz ağaçtayken bir tilki gelir, horozun aşağı inerek birlikte namaz kılmalarını teklif eder. Horoz ise tilkiye, köpeği de uyandırarak cemaat halinde namaz kılmayı önerir. Tilki bundan sonra köpeği fark eder ve abdest alma bahanesiyle kaçmak ister(**I. Dönem, S.16, s.3**). Dinî kaygılar neticesinde fablin yerleştirildiğini, farklılaştığını görüyoruz. Giyom Tel’de; “ Allah’tan başkasının önünde alnımı eğmem.”, “Allah ve mukaddesat namına aynı yemini tekrar ederek.....”, (**I. Dönem, S.26, s.6**) gibi örnekler dini kaygılar sonucu ortaya çıkmıştır. Beyaz Sultan’da ise Beyaz Sultan, Hanım Sultan’a “Sabahlar hayr olsun sevgili hanım” (**II. Dönem, S.92/13, s. 194**) der. Dinî kaygılar geçmişte olduğu gibi günümüz çocuk edebiyatı eserlerinde de mevcuttur. Gündüz ile Tomris’te; “Duvarları âlâ boğaçadan, kiremitleri çikolatadan, pencereleri de akide şekerinden yapılmıştı.” (**I.Dönem, S.72, s.366**) cümlesindeki gibi şeker millîleştirilerek çevirmenin kararıyla, çocukların aşına olduğu, alıştığı bir tat olan, kültürümüze has akide şekerine dönüşmüştür. Mini Mini Pisi’de; “ Ne asaletli kedi, diye düşündü. Hiç şüphesiz Ankara’da doğmuş olacak!” (**III. Dönem, S.10, s.9**) gördüğümüz gibi çevirmen kedinin cinsini kendi kültürüne mal edip onu millîleştirmiştir. Aynı parçada veda ederken “Allaha ısmarladık” ifadesi kullanılmıştır. Aynı ifade Arı Maya’nın Başından Geçenler’de, Eski Demir Bakraç Hikâyesi’nde, Parmak Kız’da, Serçe ve Çocuk’ta kullanılmıştır. Parmak Kız’da; “**Vallah** prenseslerin bile o kadar güzel kürkü yoktur. **Allaha** dua edecek yerde bak neler de söylüyor!” (**III. Dönem, S.5, s.3**), Parmak Çocuk’ta; “**İnşallah** muradınız hasıl olur” (**I. Dönem, S.2, s.1**), Padişah Nasıl İbret Aldı metninde ise “**Maşaallah** amma sağlam delikanlı imiş!” (**I. Dönem, S.43, s.56**) , Çatılar Üstünde; “Haydi **Allah rahatlık versin**, misafir efendi!” (**I. Dönem, S.43, s.12**), Kendini Beğenen Kız’da; “Yapmayınız; **Allah aşkına** yapmayınız, dedi.” (**III.**

Dönem, S.2, s.5), Kapat Gözünü Dede'de; "Verdiğin derse teşekkür ederim ihtiyar! Dedi, sen bu aileyi kuran adamsın, fakat görüyorum ki ihtiyarlık aklına hiç zarar vermemiş yalnız şunu da bil ki ben senden çok daha yaşlıyım hatta bana Romalılarla Yunanlılar uyku **Allahı** ismini verdilerdi." (**III. Dönem, S.5, s.5)**, Rusya'da Ufak Bir Seyahat adlı metinde; "Karım, çocuklarım ve Rus hizmetçim **Allah selamet versin** diye bizi teşyi ediyorlar idi ki sürücünün kırbacı şaklatması üzerine kızak da dört nala kalkan beygirlerin arkasından kuş gibi uçmaya başladı." (**I. Dönem, S.32, s.1)**, Bülbül masalında; "Sabahlarınız hayr olsun, aziz çocuklarım, diyordu" (**I. Dönem, S.70, s.316**). Koyu harfle yazılan ifadelerden de anlaşılacağı üzere çevirmen dinî kaygılarını metne yansıtmıştır. Brem Köyü Mızıkacıları'nda; "Bunun üzerine dostlarımız pencereden içeriye **yallah ettiler** bu gürültüden baskına uğradıklarına zan eden hırsızlar soluğu ormanın öbür ucunda aldılar." (**I. Dönem, S.56, s.87**) Çevirmen yallah etmek ifadesiyle anlamı yerelleştirmiş ve daha ilgi çekici hale getirmiştir. Aynı metinde "Aman **Allah'ım** kendimi buraya nasıl **dar attığımı** bilmiyorum." (**I. Dönem, S.56, s.90**) Cümlesinde kendini dar atmak deyimini kullanarak Türkçe'nin ifade zenginliklerinden faydalanmıştır. Örneklerden hareketle çevirmen dinî, millî ve kültürel kaygılardan dolayı yerelleştirmeye başvurmuştur.

Jorj İstefenson'un biyografisinde "Bir taraftan makinasıyla çalışıyor, bir taraftan bir (Elif ba) kitabı alıp köyün hocasından ders alıyordu." (**I. Dönem, S.36, s.2**) görüldüğü gibi alfabe kitabı o devrin elifbasına çevrilmiş. "Bir gün maden kuyusunun müdürü Jorj'un gayretinden memnun olarak bir kadeh rakı ikram etti." (**I. Dönem, S.36, s.2**) Jorj Stefenson'un iyi bir insan olduğunu daha güçlü kılmak için içki yerine rakı diyerek millîleştirme yapılmış hem de içki içmemesi kuvvetlendirilmiştir.

Shavit, Yazını Çevirisinin Yazınsal Çoğuldizgedeki Konumu Açısından Belirlenmesi" adlı makalesinde çevirmenin çocuk edebiyatı çevirisi yaparken metinle ilgili kendine serbestlik tanıyabileceğinden bahseder. Bu serbestliği tanıırken de çeşitli uyarlamalar yapılabileceğini söyler. Yukarıda incelediğimiz örnekler Shavit'in ideolojik ya da değerlendirci uyarlama maddesine uyar. İdeolojik ya da değerlendirci uyarlamayı; "Farklı çevirmenlerin aynı metni gerek ideolojik gerekse eğitsel amaçlarla çok değişik şekillerde çevirebilir." diye tanımlamıştır (Besen, 1991; 20-25). Ç.D. dergisinde örneklerde de gördüğümüz gibi çevirmenin ideolojik ya da değerlendirci uyarlamalarına rastlamaktayız.

4.4 Ç.D. Dergisinde Yer Alan Çeviri Metinlerin İletileri

İyilik, Sevgi ve Yardımseverlikle İlgili İletiler:

- İnsan insana her zaman muhtaçtır: Arslan ile Fare (**I. Dönem, S.18, s.5**)
- Küçük dahi olsa elden gelen her iyiliği yapılmalıdır: Arslan ile Fare (**I. Dönem, S.18, s.5**), Çizmeli Kedi (**I. Dönem, S.50, s.4**)
- İyilik yapan iyilik bulur: Kunduracı ile Cüceler (**I. Dönem, S.34, s.3**), Altın Yağmuru(**I. Dönem, S.69, s.291**), Kuşların Dili (**I. Dönem, S.44, s.8**), Parmak Kız (**III. Dönem, S.5, s.3**), Perinin Değneği (**II. Dönem, S.94/15, s.231**)
- Her iyilik eninde sonunda karşılığını bulacaktır: Kuşların Dili (**I. Dönem, S.44, s.8**), Çizmeli Kedi (**I. Dönem, S.50, s.4**), İyi Kalpli Arılar (**III. Dönem, S.17, s.4**), Leylek (**III. Dönem, S.21, s.13**), Bir Köpeğin Tercüme-i Hali (**II. Dönem, S.81/2, s.13**)
- İyilik Her Zaman Kötülüğün Üstesinden Gelir: Altın Yağmuru (**I. Dönem, S.69, s.291**), Şir Aka'nın Köpeği (**III. Dönem, S.3, s.5**)
- İyiler her zaman kazanır: Şir Aka'nın Köpeği (**III. Dönem, S.3, s.6**)
- İyilik her zaman ve her yerde iyiliği doğurur: Parmak Kız (**III. Dönem, S.5, s.3**), Üç Elma Bey'in Hikâyesi (**III. Dönem, S.5, s.9**), Mini Mini Pisi (**III. Dönem, S.10, s.6**), İyi Kalpli Kız (**III. Dönem, S.7, s.11**)
- Yapılan iyilikler aradan yıllar geçse bile unutulmaz: Yol Arkadaşı (**III. Dönem, S.27, s.7**)

Azim, Sabır ve Sebatın Önemini Bildiren İletiler:

- Azim ve sebat bir arada olunca aşılmayacak engel yoktur: Sihirli Köşk (**I. Dönem, S.63, s.195**), Ateşin Zabtı (**I. Dönem, S.75, s.381**), Matrud (**II. Dönem, S.86/7, s.111**)
- Sebat edenlere talih daima güler: Kırmızı Fulyalar (**I. Dönem, S.19, s.4**)

- Sabırlı ve kararlı insanlar amaçlarına ulaşırlar: Atlı Periler (III. Dönem, S.5, s.12), Karlar Kraliçesi (III. Dönem, S.11, s.5)

Kibirli Olmanın ve Başkalarını Küçümsemenin Yanlış Bir Davranış Olduğu İletisini Veren Metinler:

- Kibir duygusu insana zarar verir: Kendini Beğenen Kız (III. Dönem, S.2, s.5), Keloğlan (III. Dönem, S.19, s.5), Çorap Deliği (III. Dönem, S.4, s.11), İnek ile Sinek (3. Dönem, S.22, s.11), Bülbül (I. Dönem, S.70, s.316), Bir İnsan'a Ne Kadar Toprak Lazımdır? (I. Dönem, S.78, s.33), Nişanlılar (III. Dönem, S.27, s.3)

Açgözlülüğün Ve Hırsın Yanlış Olduğu İletisini Veren Metinler:

- Az tamah çok ziyan getirir, Hırs zarar verici bir duygudur: Altın (II. Dönem, S.87/8, s.123), Küçük Bibi, Büyük Bibi (I. Dönem, S.60, s.147)

Geleceğin Garantisinin Olmadığı İletisini Veren Metinler:

- Güvenme varlığa sonra düşersin darlığa: Miras (III. Dönem, S.26, s.14)

Yalan Söylemenin Yanlış Olduğu İletisini Veren Metinler:

- Yalan söylemek başa çok büyük dertler açar: Tom, Tit, Tat (III. Dönem, S.9, s.7)
- Yalancının mumu yatsıya kadar yanar: Kara Tavuk (II. Dönem, S.78, s.4)

Büyük Sözü Dinlenmenin ve Tecrübenin Önemi Bildiren Metinler:

- Büyük sözü dinlemeyenlerin, başları dertten kurtulmaz: Devin Eli (I. Dönem, S.1, s.5), Müjgan'ın Hikâyesi (III. Dönem, S.3, s.7), Beyaz Sultan (II. Dönem, S.92/13, s.194), Üç Elma Bey'in Hikâyesi (III. Dönem, S.5, s.9), Biliyorum Efendim (III. Dönem, S.13, s.7), Arı Maya (III. Dönem, S.11, s.1), Bir Köpeğin Tercüme-i Hali (II. Dönem, S.80/1, s.13)
- Tecrübe en iyi öğretmendir: Pirinç Tarlalarındaki Yangın (I. Dönem, S.68, s.273), Nohut Üstünde Prens (I. Dönem, S.75, s.383)

- Her şey görüldüğü gibi değildir: Pirinç Tarlalarındaki Yangın (**I. Dönem, S.68, s.273**)

Aşırı Merakın Zarar Vereceği İletisini Veren Metinler:

- Fazla merak insanın başına dert açar: Billur Tepe (**I. Dönem, S.33, s.4**), Bir Köpeğin Tercüme-i Hali (**II. Dönem, S.80/1, s.13**)

Kötüler Ve Kötülükler Cezasız Kalmaz İletisini Veren Metinler

- Kötülükler cezasız kalmaz: Beyaz Sultan (**II. Dönem, S.92/13, s.194**), Gündüz ve Tomris (**I. Dönem, S.74, s.366**), Kurt ve Oğlaklar (**I. Dönem, S.51, s.8**), Leylekler (**II. Dönem, S.90/11, s.171**), Küçük Bibi, Büyük Bibi (**I. Dönem, S.60, s.147**), Bir İnsana Ne Kadar Toprak Lazımdır? (**II. Dönem, S.78, s.43**), Köylü ile Yılan (**I. Dönem, S.34, s.6**), Altın Yağmuru (**I. Dönem, S.69, s.291**)

Tembellik Ve Sorumsuzluğun Kötü Bir Alışkanlık Olması İletisini Veren Metinler:

- Tembellik kötü sonuçlar doğurur: Tembel Oduncu (**I. Dönem, S.38, s.5**), Tuhaf Bir Ada (**II. Dönem, S.93/14, s.222**), Ağ (**II. Dönem, S.85/6, s.84**), Altın Yağmuru (**I. Dönem, S.69, s.291**)

Duyulan Her Söze İnanmamak Gerektiği İletisini Veren Metinler:

- Her söze inanmamak gerekir: Tilki ile Karga (**I. Dönem, S.2, s.5**), Devin Eli (**I. Dönem, S.1, s.5**), Eski Demir Bakraç Hikâyesi (**III. Dönem, S.1, s.5**)

Birlikten Kuvvet Doğar İletisini Veren Metinler:

- Birlikten Kuvvet Doğar: “Brem” Köyünün Mızıkacıları (**I. Dönem, S.56, s.87**), Kurt Koyun, Kaz, Ördek (**II. Dönem, S.88/9, s.132**), Giyom Tel (**I. Dönem, S.28, s.7**)

Davulun Bile Dengi Dengine Çaldığı İletisini Veren Metinler:

- Davulun Bile Dengi Dengine Çalar: Nohut Üstünde Bir Prenses (**I. Dönem, S.75, s.383**)

Adil Olmanın Önemini Vurgulayan İletiler:

- Adil Olmak Önemlidir: Üç Hayat (III. Dönem, S.22, s.10)

Dikkatli ve Tedbirli Olmayı Belirten İletiler:

- İnsan bilmediği yerlerde çok dikkatli olmalı ve başına gelebilecek her türlü kötülüğe karşı önlemini almalıdır: Devin Eli (I. Dönem, S.1, s.5), Horoz, Köpek ve Tilki (I. Dönem, S.16, s.3), Tilki ile Horoz (I. Dönem, S.4, s.3)

Bir Kişiyeye Gerekli Değer Her Zaman Verilmelidir, Nankörlük Edilmemelidir İletisini Veren Metinler.

- Bir Kişiyeye Gerekli Değer Her Zaman Verilmelidir, Nankörlük Edilmemelidir: Bülbül (I. Dönem, S.70, s.316)

Kurnazlıkla İlgili İletiler:

- Kurnazlık Her Zaman İşe Yaramaz: Horoz, Köpek ve Tilki (I. Dönem, S.16, s.3), Tilki ile Horoz (I. Dönem, S.4, s.3)
- Kurnaz Olanlar Saf Olanları Kandırır: Tilki ile Karga (I. Dönem, S.2, s.5), Eski Demir Bakraç Hikâyesi (III. Dönem, S.1, s.5), Kurt İle Kuzu (I. Dönem, S.9, s.1), Arslan Derili Eşek (I. Dönem, S.18, s.4), Kâğıtçının Hilesi (I. Dönem, S.33, s.3)

Başkalarına Yararlı Olmanın Verdiği Mutlulukla İlgili İletiler:

- İnsanlara yararlı olabilmenin verdiği haz hiçbir şeyle değişilemez: Yağ Mumu ile Bal Mumu (III. Dönem, S.30, s.12), Ateşin Zabtı (I. Dönem, S.75, s.381)

Vatan Sevgisinin Her Şeyin Üstünde Olduğu İletisini Verenler:

- Vatan sevgisi tüm değerlerin üzerindedir: Bir Çocuğun Vatanperverliği Fransuva Arago (I. Dönem, S.13, s.7), Bir Japon Neferi (I. Dönem, S.49, s.11), Gülliver'in Seyahatnamesi (I. Dönem, S.11, s.3).

Aklın Ve Zekanın Önemi İletisini Verenler:

- Akıl türlü hileleri çözer: Kurt ile İhtiyar (III. Dönem, S.22, s.1), Kara Tavuk

(II. Dönem, S.78, s.4)

Akıl Akıldan Üstündür İletisini Verenler

- Akıl akıldan üstündür: Neşeli Yaban Eşekleri: (III. Dönem, S.2, s.5)

Dostluğun Önemli Olduğu İletisini Verenler:

- Dostluk insanlar arasındaki en güçlü bağlardan birisidir: Arslan Kalbi (I. Dönem, S.24, s.5), Parmak Kız (III. Dönem, S.5, s.3), İki Zavallı (III. Dönem, S.24, s.12)

Anne Sevgisi İletisini Veren Metinler:

- Anne sevgisine paha biçilemez: Güneşin Küçük Hemşiresi (II. Dönem, S.83/4, s.52)

Kanaatkârlığın Güzel Bir Davranış Olduğu İletisini Verenler:

- Kanaatkârlık insanı yücelten bir davranıştır: Küçük Kanaatkâr Kız (I. Dönem, S.21, s.4)

İtaatkârlığın İnsana Neler Kazandıracığı İletisi :

- İtaatkâr olmak karşıdaki kişiye güven kazandırır: Karen, Maren, Met (I. Dönem, S.70, s.313)

Umudun Verdiği Mutluluk İletisini Verenler:

- İnsanda her zaman umut olmalıdır: Kraliçeye Mektup (I. Dönem, S.31, s.5)

Malın Ve Mülkün Değersiz Olduğu İletisinin Verildiği Metinler:

- Mal ve mülk değersizdir, asıl değerli olan insanca yaşamaktır: İlyas (I. Dönem, S.59, s.133), Bir İnsan'a Ne Kadar Toprak Lazımdır? (I. Dönem, S.78, s.33)

Merhamet Duygusunun Yüceliği İletisini Veren Metinler:

- Merhamet insanları yücelten bir duygudur: Kırmızı Derililerin Esiri (I. Dönem, S.62, s.179), Parmak Kız (III. Dönem, S.5, s.3), Bir Köpeğin Tercüme-i Hali (II. Dönem, S.80/1, s.13)

Bir İşin Aslını Astarını Bilmeden İftira Etmenin Yanlışığında Bahseden İletiler:

- Bir işin aslını astarını bilmeden iftira etmek yanlış bir davranıştır: Bir Köpeğin Tercüme-i Hali (II. Dönem, S.81/2, s.29)

Ön Yargılı Olmamak Gerektiğini Belirten İletiler:

- Ön yargılı olmamalıyız: Kurbağalar (I. Dönem, S.74, s.371)

Görünüşün İç Dünyayı Yansıtmadığı İletisini veren Metinler:

- Bir insanın görünüşü iç dünyasını yansıtmaz: Güneşin Küçük Hemşiresi (II. Dönem, S.83/4, s.52).

İnsanlar Geçmişte Ne Olduğunu Unutmamalıdır?

- İnsanlar geçmişlerini unutmamalıdır: Bir İnsana Ne Kadar Toprak Lazımdır? (I. Dönem, S.78, s.33)

Hata Yapıldığında Özür Dilenmelidir İletisini Veren Metinler:

- Hata yapıldığında mutlaka özür dilenmelidir: Bir Köpeğin Tercüme-i Hali (II. Dönem, S.81/2, s.29)

Vefa Duygusunun Önemini Belirten İletiler

- Vefalı olmak gereklidir: Yelek (III. Dönem, S.21, s.13), Bülbül (I. Dönem, S.70, s.316)

Fedakârlığın yüce bir duygu olduğu İletisini Veren Metinler:

- Fedakârlık yüce bir duygudur: Bildircin Avı (III. Dönem, S.24, s.13) Giyom Tel (I. Dönem, S.26, s.6), Fedakâr Serçe (III. Dönem, S.29, s.12)

Her Canlının Bir Yaratılış Sebebi Vardır İletisinin Verildiği Metinler

- Her canlının bir yaratılış sebebi vardır: Kurbağalar (I. Dönem, S.74, s.371), Ot (II. Dönem, S.92/13, s.206)

Aklına Her Gelenin, Her Söylenin Yapılmasının Yanlış Olduğunu Bildiren İletiler:

- Aklına her gelenin, her söylenin yapılması yanlıştır: Bir Köpeğin Tercüme-i Hali (II. Dönem, S.81/2, s.29), Biliyorum Efendim! (III. Dönem, S.13, s.7)

Cahilliğin Gülünç Duruma Düşüreceği İltisini Verenler:

- Cahillik insanı gülünç duruma düşürür: Lambayı Kim Söndürecek? (I. Dönem, S.39, s.8)

Aklın Çözmeyeceği Sorun Yoktur İltisini Verenler

- Aklın çözmeyeceği sorun yoktur: Keloğlan (III. Dönem, S.19, s.7), Kara Tavuk (II. Dönem, S.78, s.4)

Ç.D. dergisinde verilen olumlu mesajlar yanında olumsuz iletiler de yer almaktadır. Barış ortamının istenmeyerek savaşa gidilmek istenmesi (Devin Eli, I.Dönem, S.1, s.5), şiddetin normalmiş gibi lanse edilmesi (Güliver'in Seyahatnamesi, I.Dönem, S.11, s.3), kahramanın mağlubiyeti kendisine yediremeyerek hayattan elini eteğini çekmesi (Parmak Çocuk, I.Dönem, S.2, s.1), kurnazlığın kötü işlerde kullanılması (Kâğıtçının Hilesi, I.Dönem, S.33, s.3), kıskançlığın hastalık derecesine gelmesi (Beyaz Sultan, II.Dönem, S.92/13, s.194), alay edilme (Çorap Deliği, III. Dönem, S.4, s.11) sorunlardan kaçmanın doğru bir davranış gibi gösterilmesi (Parmak Kız, III. Dönem, S.3, s.3), üvey annelerin daima kıskanç ve zalim olması (Beyaz Sultan, II.Dönem, S.92/13, s.194; Gündüz ile Tomris, I. Dönem, S.74, s.366; Susanna'nın Altın Pabuçları, III. Dönem, S.8, s.11; Karen, Maren, Met, I. Dönem, S.70, s.313; Kırmızı Fulyalar, III. Dönem, S.19, s.4; Sırma Saçlı Sultan, I. Dönem, S.25, s.3 Üç Şehzade, I. Dönem, S.3, s.9), hayvan dövüşünün övülerek anlatılması (Arslan Kalbi, I. Dönem, S.24, s.24) dolandırıcılığın iyi bir şey gibi gösterilmesi(Kâğıtçının Hilesi, I.Dönem, S.33, s.3) örnek olarak verilebilir. Olimp'in Hatıraları'nda kıskançlığın dozunun kaçması sonucu Apollon kız kardeşi Diana'ya Oryon'u öldürtür (I.Dönem, S.76, s.5). Ayın hikâyelerinde, Eskimolarda hasta ve yaşlıları ölmeden kefene koyup canlı canlı denize atma geleneğinden bahseder(III.Dönem, S.3, s.4). Bu olay çocuğun ruh dünyasını sarsabilecek tarzdadır. Masallarda yer alan şiddet üzerine Kabaklı: “

Çocuklara hayatın acıları, çirkinlikleri toplumun aksaklıkları, kirli, haksız ve adaletsiz şeyler de verilebilir. Ancak önemli şart şudur: Tıpkı masallarda destanlarda olduğu gibi iyilik, kahramanlık, asalet ve hak, yalnız eser sonlarında değil, aralarda da sık sık zafer kazanmalıdır. Çocuk boşlukta, yalnız ve ümitsiz bırakılmamalıdır. Önüne zorluklar çıkarılsa bile, onların irade ve iman ile yenilebileceği gösterilmelidir. Ayrıca kötülükler verilse bile Bunları yapanlara karşı çocukların gönüllerine acı, kin yerleştirilmemelidir. Kötü devler sadece yenilecek bir kaba kuvvet, aşılacak bir engel gibi gösterilmelidir.” Diyerek masalarda şiddet konusu hakkındaki görüşünü belirtir (Kabaklı, 1987:227). Bu konuda Oğuzkan : “Tehlikeli olan masalı gerçek diye çocuğa telkin ederek onu, buradan hareketle hurafelerin, batıl inançların içine atmaktır.” Diyerek konu hakkındaki görüşünü ifade etmiştir (Oğuzkan, 1987:39)

Ç.D. dergisinde yapılan çevirilerin bazılarının öğretmenler vasıtasıyla dilimize kazandırıldığına rastlamaktayız. Ay Hikâyelerini çeviren Muallim Hayrullah bunun en güzel örneğidir.

4.5 Ç.D. Dergisinde Yer Alan Metinlerin Bazı Anlatım Özellikleri Açısından İncelenmesi

Ç.D. dergisinde dikkatimizi çeken bir husus da şudur: İsimfiil – mak, -mek üzerine gelen -lık ekinin kullanımıdır. Günümüzde bu ekin kullanımı azdır. Ağıröl -meklik ekini isimfiil olarak alır(Ağıröl, 1994:279). Güliiver’in Seyahatnamesi’nden örnek olarak; Fıçılardan ikisini de yere **atmaklığım** için bana işaret ettiler.”(I. Dönem, S.12, s.4), “Sonra cebimdeki silahlarımı teslim **etmekliğimi** ve suret istimalini göstermekliğimi eğer dolu ise havaya boşaltmaklığımı ve katiyyen korkmayacaklarını söyledi.”(I. Dönem, S.13, s.4), “İmparator bu haberi alınca derhal bağlandığım tarzda toprağa rabt edilmekliğimi emretti.” (I. Dönem, S.12, s.4), “Padişah, şehre zarar vermemek şartıyla **gezmekliğime** müsaade buyurdu ve ahaliye hataen bir beyannameyle şehirde gezeceğim ilan olundu.” (I. Dönem, S.14, s.4), “Kendisine bu hayretimi anlatmak istediğim zaman yalnız dinlemekliğimi işaret etti.” (I. Dönem, S.18, s.7). “Billur Tepe’de örneği vardır; “- Babam ve anam öldükten sonra benim buradan **çıkmağım** neye yarayacak?” (I. Dönem, S.37, s.6). Çizmeli Kedi de ise şu örnek vardır; “Artık senin de işe **karışmağım** zamanı geldi, efendiciğim.” (I. Dönem, S.50, s.6). Sihirli Köşk’te de;

“Üç gece daha bu odada bu yatakta yatmaklığın lazımdır.” (I. Dönem, S.63, s.196). Kağıtçının Hilesi’nde; “Ve elini ağzına götürüp işaretle kimseye bir şey söylememekliğimi anlattı, uzaklaştı.” (I. Dönem, S.33, s.3), . Bülbül’de; “Küçük bülbül, dedi, haşmetmeab efendimiz, huzurunda senin bir kaç defa şarkı söylemekliğini arzu ediyor, gelmez misin?” (I. Dönem, S.70, s.317). 3. dönem Ç.D. dergisinde bu tür kullanıma rastlamıyoruz. Ayrıca bu kullanım çevirmenin üslubunu da yansıtır. Kurt bu konuyu şu şekilde belirtir : “ -lık ekinin yalnızca Eski Anadolu Türkçesi ve Osmanlı Türkçesi dönemlerinin aksine Cumhuriyet dönemi Türkçesinde “-mak” ekli isim-fiiller üzerine gelişinde önemli derecede azalma görülür (Kurt, 2006:800).

Ç.D. dergisinde dönemin özelliklerine uygun olarak n-m değişimini göremiyoruz. Dilimizde b ünsüzünden önce gelen n ünsüzü m’ye dönüşür. Olimp’in Hatıraları’nda; “Her sabah, ufkun penbeliklerini seyrederken, eski Yunanlılar altın bir arabaya binmiş genç bir kızın penbe elleriyle şarkın kapılarını açtığını tahayyül ederlerdi.” (I.Dönem, S.76, s.5), Kara Tavuk metninde; “Kurnaz ihtiyar biraz düşündükten sonra güzel bir çare bularak hemen aşağıya inmiş, ve beyaz bir tavuk alarak, arkasına kömür tozu dökmüş, ve yukarıya çıkıp herkese köylünün saatinin çalındığını söyleyerek sıra ile dizilmelerini tenbih etmiş.” (II. Dönem, S.78, s.4). Örneklerde de gördüğümüz gibi gördüğümüz gibi n-m değişimi yoktur.

Çeviri metinlerde ünsüz sertleşmesini göremiyoruz. Noktalama işaretlerinin kullanımını günümüzle karşılaştırdığımızda çok fazla bir ayırım görmüyoruz. Bazı cümlelerde virgölün “ve” bağlacından önce kullanılması dikkatimizi çeker. Güliiver’in Seyahatnamesi’nde; “Çocukların terbiyesi içinde büyük bir mektep vardı, ki memleketten her çocuğu oraya devam etmeye, ve tahsil müddetini ikmal etmeye mecbur idi.” (I. Dönem, S.17, s.7), Kırmızı Fulyalar’da; “Bundan sonra sarı ipek ihramını arkasına alarak kırmızı yakut gerdanlığını boynuna asıyor, ve oradan birkaç fulya çiçeği kopararak saçlarının arasına takıyordu.” (I. Dönem, S.20, s.4), İlk Bebek’te; “Fena kalpli sultan ağlamağa, ve afv dilemeğe başladı.” (I. Dönem, S.75, s.379), Parmak Kız’da; “Kösteбекten, ve o korkunç yuvasından kaçalım.” (III. Dönem, S.7, s.5). Örnekleri çoğaltmamız mümkündür.

4.6 Çeviri Metinleri Destekleyen Resimlerin Değerlendirilmesi

Ç.D. dergisinde metinler resimlerle desteklenmiştir. Resimlemeler, sayfa düzeninde görsel odak noktası oluşturarak, öğrencinin algılamasını yönlendirir (Koyuncu- Kaptan, 2005:258). Resimler metinle birlikte düşünüldüğünde de anlamı tamamlayan, açıklayan, genişleten, bazen de metne yeni anlamlar katan estetik uyarandır (Sever, 2003:159). Resimler metinle uyumlu olmalı ve belirli kurallara uyulmalıdır. Yalçın-Aytaş bu kuralları şu şekilde ifade ederler; “Çocuğun yazıdan önce çizgi ile tanıştığını göz önüne alarak onun ilgisini çeken, resim, desen ve karikatürün güzel çizilmiş ve estetik değerinin olmasına dikkat edilmeli, ancak çocukların pedagojik düzeyleri göz ardı edilmemelidir.”(Yalçın-Aytaş, 2005:235). Ç.D. dergisinde 1. sayıdan itibaren resimlere önem verilmiştir; ancak 2. dönem Ç.D. dergisinde diğer dönemlere daha az resim bulunur. Ç.D. dergisinde resimli hikâyeler yayınlanmış, hatta resim müsabakaları bile düzenlemiştir.

Ç.D. dergisinde yayınlanan resimler genellikle metnin içeriğini yansıtır. Metinde anlatılanlar resimler vasıtasıyla somutlaştırılarak çocukların hayal dünyasında yer etmesini sağlar.

Resim 1: Bülbül masalından

Bülbül masalına başlamadan evvel yukarıda gördüğümüz resim koyulmuştur. Bülbülü önceden görmemiş çocuklar bu resimle bülbülü tanımıştır (**I. Dönem, S.70, s.316**).

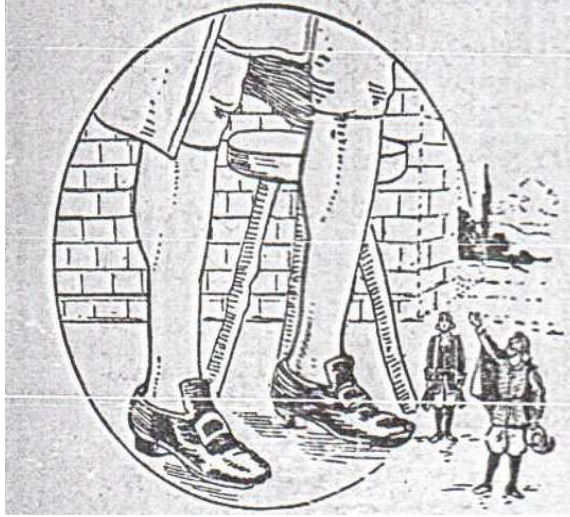
Resim 2: Uşakların Bülbülü Arayışı

2. resim Bülbul masalının bir bölümünü yansıtmaktadır (**I. Dönem, S.70, s.316**). Sandalda ayakta duran kişinin bir şeyler aradığını görmekteyiz. Masalda da imparatorun emri üzerine uşaklar tüm ormanda bülbulü ararlar. Masalda anlatılmak istenen bu bölüm somutlaşıp bir görüntü şeklinde okuyucunun zihninde yer eder. Resim metinle uyum içerisindedir. Bu durum, okuyucunun hayal dünyasının zenginleşmesini sağlar.

Ç.D. dergisinde yer alan resimler metinlerin içeriğini desteklemektedir. Güliiver'in Seyahatnamesi'nde resimler önemli bir yer tutar.

Resim3: Güliiver

Resim 4: Güliiver sarayı seyrederken

Resimlerde görüldüğü gibi Güliiver cüceler arasındadır. Güliiver'in dev cüsesini cücelerle kıyaslanmasını 3. resimde görmekteyiz. 3. resimde Güliiver'in oturacağı taburenin büyüklüğü cücelerinin uzunluğunun yaklaşık üç katıdır. Liliput padişahının oturduğu sarayı merak eden Güliiver 4. resimde odalara bakmaktadır(**I. Dönem, S.14, s.5**). Görüldüğü gibi resimlerdeki kıyafetler İngiliz giyim tarzını yansıtmaktadır. Bu durum başka kültürleri tanıtmak bakımından büyük bir önem taşır.

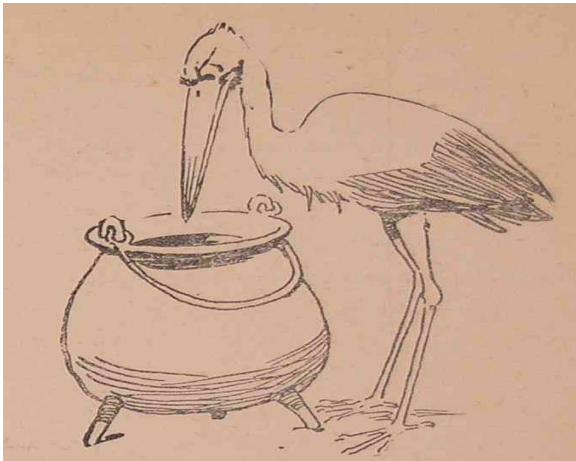
Resim 5: Giyom Tel'in Elmayı Hedef Alışı

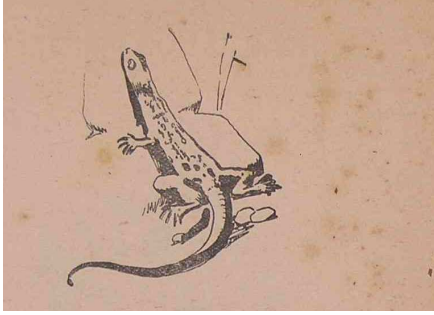
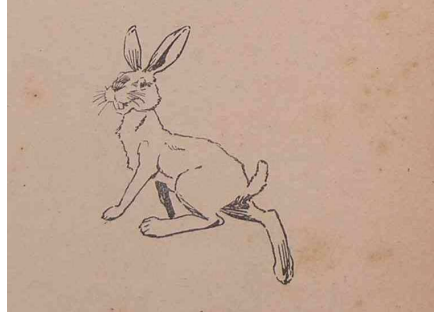
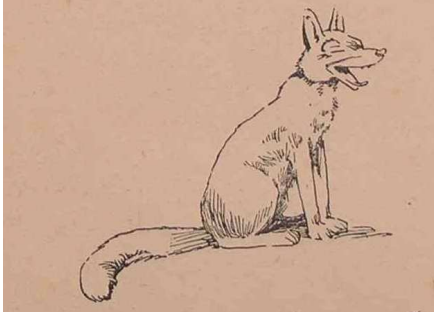
Resimde görüldüğü gibi Giyom oğlunun başı üzerindeki elmayı hedef almıştır. Giyom Tel'den bir bölüm resimleştirilmiştir (**I. Dönem, S.28, s.8**). Resimden yine farklı bir kültürün izlerine rastlıyoruz. Giyom'un yayına bakacak olursak, bizde kullanılan yaydan farklı olduğunu görürüz. Giyom'un, oğlunun ve çevredeki insanların kıyafetleri Batılı tarzdadır.

Ç.D. dergisinde yer alan çeviri metinlerin büyük bir kısmı içerikle uyumlu olarak resimlendirilmiştir.

Resim 6 : Eski Demir Bakraç Hikâyesi

Resim 7: Eski Demir Bakraç Hikâyesinin Kahramanları

Eski Demir Bakraç Hikâyesinde yer alan, leylek, karga, tavşan, kertenkele hikâyede yer alan kahramanlardır. Tilki leylek, kertenkele ve tavşanı kandırır. Resimde görüldüğü gibi leylek ve karga kızgın resmedilmiştir. Yukarıda görüldüğü gibi resimler hikâyenin içeriğine uydurulmuştur (**III. Dönem, S.1, s.6**).

Resim 8 : Zavallı Kedi'den Bir Resim

Yukarıdaki resim Zavallı Kedi masalından bir bölümdür (**III. Dönem, S.1, s.10**). Bu resimdeki çocukların kıyafetleri Batılı tarzdadır. Çeviri metinlerdeki resimlerin çevrildiği kaynaklardan aynen alındığı gerçeği böylelikle ortaya çıkar.

Neşeli Yaban Eşekleri'nde resim olarak zebraları görmekteyiz (III. Dönem, S.2, s.6). Tercüman yaban eşiği olarak zebraları kast etmiştir. Tercüman zebranın çocuklarca bilinmeyeceğini düşünerek, zebrayı yaban eşiği olarak tanımlamıştır. Bu çocuk edebiyatı çevirmeninin serbestlik ilkesine uyduğunu göstermektedir.

Resim 9 : Neşeli Yaban Eşekleri

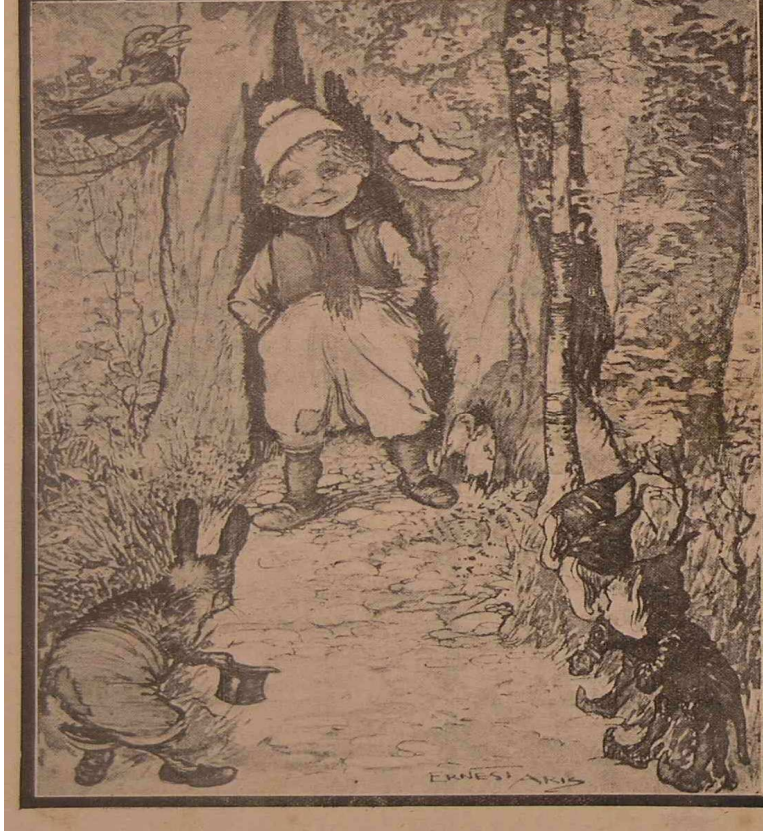

Resimlerde yabancı ressamın imzalarını resimlerin alt kısımlarında görmekteyiz Gülmeyi Seven Bir Adam ve Üç Elma Bey'in Hikâyesi içerikle bütünlük arz edecek şekilde resmedilmiştir. Ressamın ismi sağ alt kısımda verilmiştir (Ernest Aris). İngiliz olan Ernest Aris, İngiliz çocuk edebiyatında özellikle resimli çocuk masalları yazmış ve Cococubs adlı çocuk dergisinin yayınlanmasında rol oynamıştır. Tasseltip adlı tavşan karakteri oldukça meşhurdur, Gülmeyi Seven Bir Adam'da bu karaktere rastlamaktayız(III. Dönem, S.2, s.9).

Resim 10 : Tasseltip Karakteri ve Gülmeyi Seven Bir Adam

Resim 11 : Üç Elma Beyin Hikâyesi

Ernest Aris İngiliz çocuk edebiyatının önemli dergilerinde resimleme yapmıştır. Üç Elma Bey onun resimlediği metinlerden biridir(III. Dönem, S.7, s.9). Bu durum bize Ç.D. dergisinde yer alan çeviri metinlerin resimlerinin kaynak ülke edebiyatlarından aynen alındığının göstergesidir.

Kapat Gözünü Dede masalının resimleri de metnin içeriğini yansıtır.

Resim 12 : Kapat Gözünü Dede

Kapat Gözünü Dede çocuklar uykuya daldıkları vakit onların rüyalarına girip onları değişik yerlere götürür. Yağmurlu bir gecede Kapat Gözünü Dede, Yıldız'ı seyahate çıkarmaya gelmiştir. Yukarıda da bu durum resimlenmiştir. Görüldüğü gibi Kapat Gözünü Dede'nin elinde bir şemsiye ve fener bulunmaktadır, Yıldız da uyumaktadır.

Ayın Hikâyeleri'nde de ay çatıların ardından gülümsemiştir. Bu durum Ayın Hikâyeleri masalının içeriğini yansıtmaktadır. Bu masallarda ay, şahit olduğu olayları bir gence anlatır. Bu genç de o olayların resimlerini çizer (III. Dönem, S.2, s.4).

Resim 13 : Ayın Hikâyeleri, Resimsiz Resim Defteri

13. resmi incelediğimizde bir kızın şekerçi vitrinine baktığını görüyoruz. Vitrindeki yazılar İngilizce olarak yazılmış ve Ç.D. dergisinde bu şekilde yayınlanmıştır. Ayrıca kızın kıyafetleri Batılı tarzdadır. Metin çeviri olmamasına rağmen resimlerin yabancı kaynaklardan aynen alındığını görüyoruz. (III. Dönem, S.4, s.8)

Resim 14 : Vitrine Bakan Kız

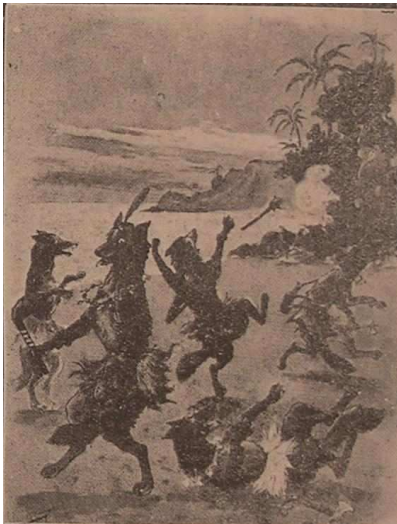
Resim 15: Atlı Periler Masalından

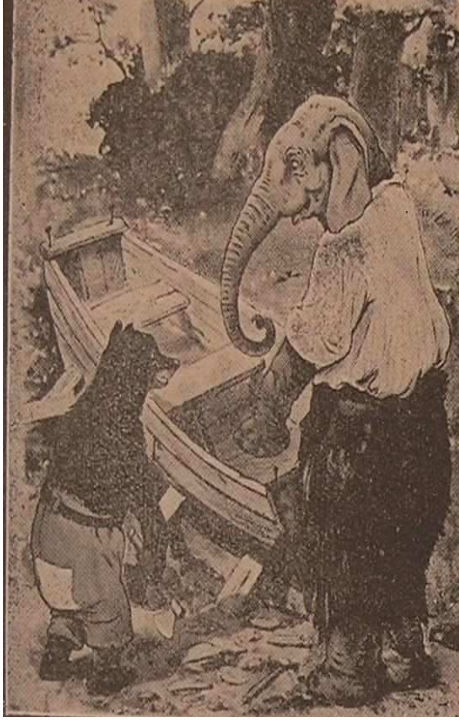

Yukarıdaki resim Atlı Periler masalındandır. Atların yorgun olduğunu gösteren bir resimdir (**III. Dönem, S.5, s.12**). Kıyafetler Batılı tarzdadır. Bu tür resimler çocuklara farklı kültürel öğeleri göstermeleri bakımından büyük önem taşımaktadır.

Jumbo Kruzo gibi metinler resimlerle desteklenerek yayımlanmıştır (**III. Dönem, S.9, s.7**). Her resim çeviri metinle uyum içindedir. Yerlilerin (kurtların) saldırısının ardından Cuma ile ev yapmaları aşağıdaki resimlerde gösterilmiştir. Ç.D dergisindeki resimler çocukların hayal dünyalarını zenginleştirmeye yardımcı olmuştur.

Resim 16 : Jumbo Kruzo'nun Bir Sayfasında Yer Alan Resimler

Ç.D. dergisinde resimle desteklenen çeviri metinler çocuk edebiyatı açısından olumludur. Çünkü resimler metni somutlaştırır, çocukların hayal dünyasının zenginleşmesini sağlar. Resimler kaynak ülke edebiyatlarının dergi, gazete, kitaplarından aynen alınmıştır. Dergide yer alan resimlerin çoğu yabancı kaynaklardan alınmıştır. Çeviri olmayan metinlerde de bu resimlerin kullanılması, bizi yansıtmaması yönünden bir eksikliklerdir. Günümüzde resimleme, çocuk edebiyatının önemli bir konusudur. Ç.D. dergisinde gördüğümüz bu eksiklik günümüzde tamamlanmaya çalışılmaktadır.

SONUÇ

İttihat ve Terraki'nin başa geçmesiyle kendi ideolojisine uygun bir gençlik yetiştirme isteğiyle yayın hayatına başlayan, I. Dünya ve Kurtuluş Savaşı'na tanıklık eden, Cumhuriyetin ilanından sonra yenilikçi, çağdaş bir genç nesil oluşturmaya yönelik uygulamaların yer aldığı dönemlerde yayın hayatına devam eden Ç.D. dergisi, "Eski Harfli Çocuk Dergileri" arasında sosyal, siyasî olaylara tanıklık eden ve bu olayları hedef kitlesine, yani çocuklara kendi diliyle anlatan en önemli dergilerinden biridir.

Ç.D. dergisinde çeşitli türlere ait çeviri örneklerini görmekteyiz. Bunlar; masallar, hikayeler, fabllar, romanlar, biyografi, gezi, sohbet, manzume, deneme, anı gibi türlerdir. Ç.D. dergisinde tahkiyeli türlerin yoğunluğu fazladır. Ç.D. dergisinde güncelliğini günümüzde de koruyan masallar içindeki olayların çokluğu bakımından incelenmeye layıktır. Andersen ve Grimm masalları hala okunmakta ve güncelliğini korumaktadır. Dergide yer alan masallar ve fabllarda öğreticilik boyutu en üst seviyelere çıkar. 1926 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı'nın "Şifahî ifade dersinin mevzuları" bölümündeki 3. madde şöyledir:

"3. *Masallar*. Masal ve hikâyelerin çocukları her ne kadar cezb ve teshiri malumdur. Bundan istifade etmelidir. Yalnız masalların pek çok hayalî olmamasına ve çocukları korkutacak ve onlarda muzır kanaatler tevlid edecek vakaları musavver bulunmamasına dikkat lazımdır. Bundan başka masallardan daima bir netice-i ahlâkiye çıkarmaya gayret etmemelidir. Masal çocuklara o suretle nakledilmeli ve mevzu öyle bir tarzda münakaşa edilmeli ki bir netice-i ahlâkiyeye matlub ise bu kendiliğinden husule gelmiş olsun."(Esmer, 2007;248)

Buna göre masalları incelediğimizde bazı metinlerin bu maddeye genel olarak uyduğu bazı metinlerin ise uymadığını görmekteyiz. Çünkü III. Dönem dergilerinde peri masallarının oldukça hayalî olduğunu, Üç Elma Bey'de olduğu gibi, yaramaz çocuk modelinin öne çıkarıldığını görmekteyiz. Çocuklarda şiddet duygusunun uyandırıldığı metinler de yer almaktadır.

Değişik kültürleri tanıtan parçalarda farklı insanların yaşam tarzı yansıtılmıştır. Bu parçalarda sohbet havası sezilmektedir. Yazı türlerinde kullanılan dil son derece sadedir.

Kahramanları hayvan ve bitkiler olan fabllarda çocukların ders almasını sağlayacak fikirler bu kahramanlar aracılığıyla verilmiş, iyi ve kötü arasındaki farklar sezdirilmiştir. Ders verme amacı güdülmeyen fabllar vardır.

Diğer yazı türleri edebî olmamakla beraber amaçları bilgi vermek, değişik kültürleri tanıtmaktır. Günümüz çocuk edebiyatına hakim olan antiotoriter anlatımlı ve çocuk gerçekliğine uygun metinlerle, Ç.D. dergisinde karşılaştığımız otoriter anlatımlı metinler zıtlık teşkil eder. Çocuk Edebiyatının katettiği yolu bu metinlere bakarak anlayabiliriz.

1913-1927 yılları arasında çıkan Ç.D. dergisinde bazı yazı türleri keskin çizgilerle birbirinden ayrılmamaktadır. Dergide hikaye olarak nitelendirilen türlerden kimi masal, kimi de destansı hikayedir. O dönemde masal ve hikaye arasındaki çizgi net değildir.

Dünya Çocuk Edebiyatı'nın seçkin eserleri sunularak çocuk okurların ufukları genişletilmiştir. Bu tür metinlerle çocuklar, farklı milletlerin gelenek ve görenekleriyle karşılaşarak, kendi kültürleriyle mukayese imkanı bulur. Bu, onların toplumun aksayan yönlerini keşfetmelerini ve sosyal gelişimlerini sağlama açısından önemlidir.

Çocukların özgür birey olarak yetişmesini sağlamak, vatan ve millet sevgisini aşılacak, iyi ve kötü davranış arasındaki farkları sezdirmek, kişiliklerini oturtmak, karar verme güçlerini geliştirmek, eleştirel bakış açısını geliştirmek açısından olduğu kadar başka kültür ve anlayışlarla karşılaşmalarını sağlamak açısından da Ç.D. önemli bir görevi yerine getirmiş dergilerimizdendir.

Tanzimat'tan sonra gelişmeye başlayan çocuk edebiyatımızdaki boşluğu doldurması, çocukları yazı türlerinin birçoğuyla karşılaştırması, günümüzde bazı metinlerin güncelliğini koruması bakımlarından da Ç.D. dergisinin önemi yadsınamaz.

Eski harfli çocuk dergileri çocuk edebiyatı için temel kaynaklardandır. Bu sebeple bu kaynaklar tarihe tanıklık ettiği ve çocuk edebiyatının gelişimine yol gösterdiği için çok değerlidir. Çeviri metinler de devrin söylemlerini ve ifadelerini göstermesi bakımından

önemlidir. O dönemde çevrilen metinlerle bugün çevrilen metinler arasındaki fark hayret edilecek derecededir.

Sonuç olarak 1913-1914, 1918-1919, 1926-1927 yılları arasında toplam 124 sayı çıkaran Ç.D. dergisi, yayınlandığı yıllar itibarıyla devrin siyasal, sosyal, ekonomik bunalımlara rağmen çocuk edebiyatını ihmal etmemiştir. Çocuk edebiyatındaki boşluğu doldurmak için çeviri metinlere başvuran Ç.D. dergisi başarılı bir çizgi yakalamıştır. Ç.D. dergisinde yer alan çeviri metinler, çeviri çocuk edebiyatının gelişiminde büyük bir rol üstlenmiş ve günümüz çeviri çocuk edebiyatının en önemli kaynakları arasında yerlerini almışlardır.

KAYNAKÇA

- ADIVAR, Halide Edip (1944), *Edebiyatta Tercümenin Rolü*, Kenan Matbaası (1942 – 1943 Üniversite Konferanslarından Ayrı Basım), İstanbul.
- AĞIRGÖL, Akif (1994), *Liseler İçin Dilbilgisi*, Serhat Yayınevi, İstanbul.
- AKSOY, N.Berrin (2002), *Geçmişten Günümüze Yazın Çevirisi*, İmge Kitapevi, s.14.
- AYLUÇTARHAN, Sevda (2007), *Dr. Abdullah Cevdet's Translations (1908-1910): The Making Of Awesternist And Materialist "Culture Repertoire" In A "Resistant" Ottoman Context*, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- AYTAÇ, Gürsel (1997), *Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi*, Gündoğan Yayınları, 37, Ankara.
- BANARLI, Nihad Sami (1966), *Metinlerle Türk Ve Batı Edebiyatı*, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- BAYAT, Nihat (2002), *Eski Harfli Çocuk Dergilerinin Çocuk Eğitimindeki Yeri*, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- BAYKAL, Hülya (1990), *Türk Basın Tarihi 1831-1923 : (Tanzimat-Meşrutiyet-millî mücadele dönemleri)*, [Y.Y], İstanbul.
- BAYRAK, M. Orhan (1994), *Türkiye'de Gazeteler ve Dergiler Sözlüğü (1831-1993)*, Küll Yayınları, İstanbul.
- DEMİREL, Özcan (1999), *Türkçe Öğretimi*, Pagem A Yayıncılık, Ankara.
- Devlet Planlama Teşkilatı [DPT] (1983), *Millî Kültür Özel İhtisas Komisyonu Raporu: T.C. Başbakanlık*, Ankara.
- DİLİDÜZGÜN, Selahattin (1993), "Çocuk Kitapları ve Çevirisi Üzerine Düşünceler" *Dokuz Eylül Üniv., Buca Eğitim Fak. 4. Germanistik Sempozyumu*, 20 – 22 Mayıs 1993, Editörler: KINSIZ, Mustafa (1994), (Yay. Haz), İzmir.
- DİLİDÜZGÜN, Selahattin (2004), *Çağdaş Çocuk Yazını*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.

- EMİROĞLU, Öztürk (1992), *Tanzimat'tan 1928'e Kadar Yayımlanan Çocuk Gazete ve Dergileri Üzerine Bir İnceleme*, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, S., Kayseri.
- ENGİNÜN, İnci (1987), “Çocuk Edebiyatına Toplu Bir Bakış”, *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*, Gökyüzü Yayınları, İstanbul.
- ENGİNÜN, İnci (1992), *Mukayeseli Edebiyat*, Dergah yayınları, İstanbul.
- ERUZ, F. Sakine (2003), *Çeviriden Çeviribilime*, Multilingual Yabancı Dil yayınları, s. 29, İstanbul.
- ESMER, Seyhan Kübra (2007), *Cumhuriyet Dönemi'nin İlk Yıllarında (1923 – 1928) Yayımlanan Çocuk Dergilerindeki Tahkiyeli Metinlerin Çocuklara Değer Aktarımı Açısından Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- GÜNDÜZ, Üzeyir (2005), “Çocuk Edebiyatında Çeviri Etkisi, Uyarlamalar ve Sorunları”, *Hece dergisi Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı*, Öncü Basımevi, Ankara.
- İÇEL, Kayıhan (1977), *Kitle Haberleşme Hukuku*, İstanbul Üniversitesi yayınları, No : 2383 Hukuk Fakültesi yayınları ; No. 540, İstanbul.
- KABAKLI, Ahmet(1987), “*Romantik Çağ*”, Çocuk Edebiyatı Yıllığı, Gökyüzü Yayınları, İstanbul.
- KARAKIŞLA, “*Yavuz Selim (1998), II. Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Çocuk Dünyası Dergisi*”, *Müteferrika*, Yaz- 1998-1, İstanbul.
- KAVCAR, Cahit (1973), *İkinci Meşrutiyet Devrinde Edebiyat ve Eğitim*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara.
- KAVCAR, Cahit, Sedat SEVER ve Ferhan OGUZKAN (1998), *Türkçe Öğretimi; Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin*. Engin Yayınevi, Ankara.
- KIBRIS, İbrahim (2002), *Uygulamalı Çocuk Edebiyatı*, Eylül Yayınevi, Ankara.

- KOYUNCU, Soylu, Sevgi Kaptan, Ata Yakup (2005), “Çocuk Kitaplarında Görsel Anlatım ve Tasarım Sorunları”, *Hece dergisi Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı*, Öncü Basımevi, Ankara.
- KUDRET, Cevdet (1972), *Batı Edebiyatından Seçme Parçalar*, İnkılap ve Aka Basımevi, İstanbul.
- KURT, Meziyet (2006), *Anadolu Türkçesi Sözlüklerinde +Lık / +Luk Ekli Kelimeler*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- KURULTAY, Turgay (1993), “*Yabancı Çocuk Kitaplarına Açılan Bir Pencere*”, Alman Kültür Merkezi Yayını, İstanbul.
- KURULTAY, Turgay, Müge Gürsoy Sökmen (1991); Alpay, Meral: "Çocuk Edebiyatı, Türkiye'deki Gelişimi ve Çevirisi Üzerine"; *Metis Çeviri* , Sayı 15, İstanbul.
- MERİÇ, Cemil (1977), *Umrandan Uygarlığa*, Ötüken Yayınevi, İstanbul.
- MERİÇ, Cemil (1987), “Çocuk Edebiyatı Çocuk Edebiyatı Yıllığı”, *Gökyüzü Yayınları*, İstanbul.
- NEYDİM, Necdet (2003), *80 Sonrası Değişen Paradigma Açısından Çeviri Çocuk Edebiyatı*, s.45, Bu Yayınevi, İstanbul.
- NEYDİM, Necdet (2004), “Çocuk Edebiyatının Ölüm Fermanı: 100 Kitaplık Zorunlu Okuma”, *Cumhuriyet Kitap*, İstanbul.
- NEYDİM, Necdet (2006), “Çocuk Edebiyatı Klasiklerinin Çeviri Ve Uyarlamalarına Yansıyan Çevirmen, Editör Ve Yayıncı Tavrına Eğitim Sistemi Ve Erek Odaklı Kuramlar Açısından Karşılaştırmalı Bir İnceleme”, *II.Uluslararası Karşılaştırmalı Edebiyatbilim Kongresi*, II.Cilt, Sakarya.
- OĞUZKAN, Ferhan, “Dünya Çocuk Edebiyatının Ana Çizgileri”, *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*, Gökyüzü Yayınları, İstanbul.
- OKAY, Cüneyd (1999), *Eski Harfli Çocuk Dergileri*, Kitabevi Yayınları, İSTANBUL.
- ÖZ, M. Feyzi (2001), *Uygulamalı Türkçe Öğretimi*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- SEVER, Sedat(2003), *Çocuk ve Edebiyat*, Kök Yayıncılık, Ankara.

- SEYİDOĞLU, Bilge (1987), “Masalların Kaynakları”, *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*, Gökyüzü Yayınları, İstanbul.
- ŞAHİNBAŞ, Seniha (1991), *Yazılı Alman Basını İçinde Gençlik Basını*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Anabilim Dalı, İstanbul.
- ŞİMŞEK, Hüseyin (2002), *Tanzimat ve Mutlakiyet Dönemi Çocuk Dergilerinin Eğitim Açısından İncelenmesi*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ŞİMŞEK, Hüseyin, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/151/simsek.htm> 01.10.2007
- ŞİRİN, Mustafa (2000), *99 Soruda Çocuk Dizisi Çocuk Edebiyatı*, Çocuk Vakfı Yayınları, İstanbul.
- TANSEL, F.A. (1965), “Ziya Gökalp Külliyyatı-1, Limni ve Malta Mektupları”, TTK Yay., Ankara.
- TOPUZ, Hilmi (1973), *100 soruda Türk Basın Tarihi*, Gerçek Yayınevi, İstanbul.
- ÜLKEN, Hilmi Ziya (1935), *Uyanış Devirlerinde Tercümenin Rolü*, S.14, Vit Yayınevi, İstanbul.
- YALÇIN, Alemdar ve Gıyasettin Aytaş (2005), *Çocuk Edebiyatı*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- YÜCEL, Hasan Âli (1940), “Tercüme”, *Tercüme Mecmuası*, S.1, s.1.
- ZİVTÇİ, Neval (2005), *Alman Çocuk Edebiyatından Türkçe’ye Çevrilen Örneklerin Çeviribilimsel Açısından İncelenmesi: Angela Sommer Bodenbug’un “Küçük Vampir” Eseri*, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ÖZGEÇMİŞ

1981 yılında Uşak- Eşme’de doğdu. 1992 yılında Eşme Dumlupınar İlköğretim Okulu’nu bitirdi. Uşak Anadolu Lisesi’nde ortaokul ve liseyi tamamladı. 2004 yılında Gazi Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği bölümünü bitirerek MEB bünyesinde Adapazarı Şehit Ahmet Akyol İlköğretim Okulu’nda başladığı öğretmenlik mesleğine halen Ankara Hasan Şükran Saruhan İlköğretim Okulu’nda devam etmektedir.